

HRASTOV LIST

številka

4

2013

MLADI

Festival ŠTUOR

Predstavljamo letošnje občinske nagrajence

INTERVJU

Jože Velikonja,
poslanec

PRAZNUJEMO

80 let Foto kluba Hrastnik

S poti po
deželi samurajev

KAZALO

1 UVODNIK

Dobro jutro!

2 INTERVJU

Jože Velikonja, Poslanec državnega zbora

5 PRAZNUJEMO

»Delamo dobro in v tem uživamo.«
80. obletnica Foto kluba Hrastnik

7 OBJAVE IZ OBČINSKE HIŠE

12 POGLEDI

Svetnika se predstavita

14 KULTURA

Festival ŠTUOR znova oživel hrastniško dolino

15 Slavnostni koncert Rudarske godbe

16 Poletni festival knjižnice

17 NOVICE

26 KAJ JE NA VIDIKU

150 let šolstva v Hrastniku
Simbioz@ letos že tretjič
Vabila kulturno-rekreacijskega centra Hrastnik

27 60 let dojskih planincev
Jesenske aktivnosti MCH

ALTERNATIVE

28

Plezališče Pod škalo v Hrastniku – Osp v malem

ŠPORT

29

ZGODOVINSKE CVETKE IN BODICE HRASTNIKA

33

PRVIČ IN ZADNIČ ... za boljši jutri
Avtomobil na hrastniških cestah

GOSPODARSTVO

34

Dewesoft predstavil nove izdelke merilne tehnologije
Domače zame 35
Poslovni prostori ostajajo prazni predvsem zaradi po- 36
manjkanja kupne moči
3D-tiskanje sredi Hrastnika 38
Socialno podjetništvo - model za prihodnost? 39
Steklarna Hrastnik osvaja svet

IZLETI IN KAM POTUJEJO HRASTNIČANI

40

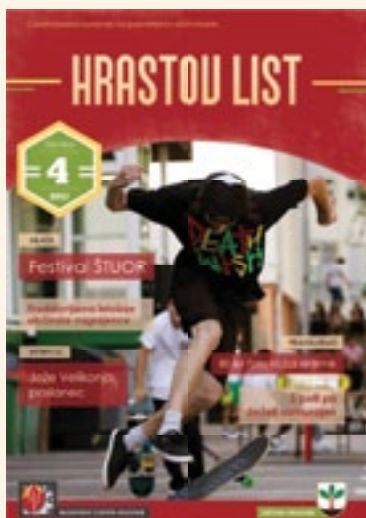
KUM
Ledeniška tura –Johannisberg 3453 m 41
S poti po deželi samurajev 42

JUŽNA

44

Presno prehranjevanje
Presni jabolčni zavitek
Zeleni smoothie
Korenčkova kašica

KOLOFON

www.hrastov-list.si

Časopis Hrastov list

4. številka, september
2013

Časopis je brezplačen.
Prejmejo ga vsa gospodar-
injstva v občini Hrastnik.
Letos bodo predvidoma
izšle 4 številke.

Izdajatelj:

Občina Hrastnik,
Pot Vitka Pavliča 5, 1430
Hrastnik

Izvedba:

Mladinski center Hrastnik,
javni zavod Občine
Hrastnik
Ulica prvoborcev 1a
1430 Hrastnik

Odgovorni urednik:

Davorin Peršič

Uredniški odbor:

Jani
Medvešek, Mateja Jecl,
Marko Funkl, Tadej Kralj,
Sebastjan Leskovšek

Sodelavci:

Fanči Moljk, Primož Frajle,
Nejc Lekočević, Špela
Planinc
Irena Rebov

Lektoriranje:

Tadej Kralj

Oblikovanje in prelom:

Timotej Draksler

Avtor fotografije na na- slovnici:

Eva Mastnak / Foto klub
Hrastnik

Tisk:

Grafika Gracer

Vaša besedila spreje- mamo na:

info@mch.si

Za oglaševanje pišite na
info@mch.si

Mali oglasi so brezplačni.

www.hrastov-list.si

www.mch.si

www.hrastnik.si

Naklada: 4300 izvodov
ISSN: 2232-6987

Uvodnik

Dobro jutro!

Tako bi lahko pozdravili nacionalno politiko, ki se je po letih zanemarjanja lotila bolj sistematičnega reševanja problematike mladih. Pozno, zelo pozno, a bolje pozno kot nikoli, pravi latinski pregovor. Upajmo le, da ne gre za kakšen propagandni manever ter da bodo ukrepi celoviti, dolgoročni, hitri in učinkoviti. Stanje je tudi po ugotovitvah ministrstva alarmantno. V Mladinskem centru Trbovlje, v enem izmed bolj prepoznavnih in dejavnih centrov v Sloveniji, se je prejšnji teden na svojo turnejo mudil minister za izobraževanje, da bi predstavil Nacionalni program za mlade. Vlada je program sprejela, sedaj pa ga mora Državni zbor še potrditi. Minister je veliko povedal in če je mož beseda, smo tik pred vzgonskim vetrom za mlade. To je izvedbeni načrt programa za mlade.

Ne da bi bili črnogledi, a so v Sloveniji razvojni trendi pri mladih zelo negativni. Že število mladih med 15. in 29. letom, ki se bo po predvidevanjih leta 2020 z več kot 450 tisoč iz leta 1990 zmanjšalo na približno 300 tisoč, nam mora vzbuditi nelagodje. In ne le zaradi plačevanja pokojnin in davkov. Naša družba se stara in to hitreje, kot kaže povprečje v ostali Evropi. Ob velikem upadu natalitete smo hkrati povsem na repu ustvarjanja družine, saj se za rojstvo prvega otroka starši pri nas odločijo najkasneje. Poznamo veliko nezaposljivost med mladimi, posebno med izobraženimi, in poznamo stanovanjsko nesamoslojnost mladih, ki ima že svoje bizar-

no ime, »hotel mama«.

Strinjali bi se z ugotovitvijo direktorja Urada za mladino, Petra Debeljaka, da je izvor problema zaposlitev. Ko imaš to, večina ostalih skrbi izgine. Zagotovo, a razlogi za slabo stanje so tudi globlji. Lahko bi rekli, da so kulturni, civilizacijski, duhovni. Gre za to, da v veliki meri primanjkuje osnovne življenjske orientacije. Seveda je slabo, če ni stanovanj za mlade, a še slabše je, če mladi nočejo ali ne morejo ustvarjati, če ni interesa, če ni pogojev, če ni poguma, če ni vztrajnosti, vizij, želja ... Čeprav obstajajo v družbi tudi takšni, ki menijo, da se v mlade še preveč »vлага«, se moramo aktivni ljudje vprašati, kako jih bomo podprli pri njihovem vstopanju v družbo. Kako danes pokazati na možnosti in predvsem podpreti zmožnosti mla-

dih? Kako biti zgled? Oprostite, ampak na to vprašanje ni enoznačnega odgovora. Pomembno je, da do tega vprašanja in konkretnega iskanja odgovorov pride vsak posameznik.

Zanimivo je, da smo v Mladinskem centru Hrastnik pri dolgoročni programski usmeritvi za mlade našli enake težave, kot so jih našli strokovnjaki pri raziskovanju problemov mladih (Mladi 2010). Gre za šest področji, ki sedaj tvorijo prednosti nacionalnega programa: neformalno izobraževanje, zaposlovanje, bivanjske razmere mladih, razvoj mladinskega sektorja v družbi, spodbujanje zdravega načina življenja in skrb za kulturni nivo mladih!

Če smo s tem prepoznali problem, nam sedaj ostane še levji delež dela – izvedba. Z zavestjo o tem, da obstaja v Sloveniji rekordno mnoštvo birokratskih, formalističnih, zasebnih in populističnih ovir, se rojeva nov programski zamah v številnih organizacijah naše občine. Ta sila je pri nas še zelo živa. Pred nami je nova številka časopisa, a septembra se vedno začne tudi neko novo obdobje ... Začelo se je novo šolsko leto. Vse dobro učencem! In njihovim podpornikom: staršem in učiteljem! Kakor koli, na mladih svet stoji.

Davorin Peršič, urednik

JOŽE VELIKONJA

Poslanec državnega zbora

S poslancem največje vladne stranke Pozitivne Slovenije (PS) smo se pogovarjali v poslanski pisarni v prostorih uprave RTH v Hrastniku. Lokacija pisarne ni naključna, saj je vso svojo poklicno pot – do vstopa v Državni zbor

po predčasnih volitvah konec leta 2011 – prehodil prav med hrastniškimi in trboveljskimi knapi. Ti sedaj od njega veliko pričakujejo, sploh ker je bila ena od predvolilnih obljub PS ohranitev energetike v Zasavju.

Poslanec ste že dobro leto in pol. Ali s kolegi, ki so bili prav tako prvič izvoljeni v Državni zbor, še vedno veljate za nove obraze?

Med samimi kolegi še vedno trdimo, da smo novi obrazi, vendar mislim, da v javnosti že dolgo ni tako. Javnost je na stanje v državi odreagirala že v preteklem letu s protestnimi shodi, ki pomenijo, da ljudje še vedno ciljajo na zares nove obraze. In kaj pravzaprav res novi obrazi v tem kontekstu pomenijo, ne vem. Jaz mislim, da sta vsaka vlada in državni zbor dolžna delati za ljudi. Če bo vlada imela na razpolago zadosten čas, zadostna pooblastila in zaupanje, bo to lahko storila, drugače bodo spet potrebni novi obrazi, ki pa večine brez koalicije v parlamentu, glede na strukturo pripadnosti volilnega telesa uveljavljenim političnim opcijam, ne bi dobili.

Poteka delo vsaj približno

tako kot ste si predstavljali? Ste presenečeni, morda razočarani?

Jaz sem nov v politiki nasploh. Dela v DZ nisem poznal, poznal sem samo teorijo o delovanju države. Presenečen sem bil in sem še vedno, da je pri nas sistem tako tog, da ga na obstoječe načine delovanja državnih organov ni možno spremeniti. Potrebni so povsem novi pristopi, ki bi bili omogočili spremembe, kar pa je seveda težko, ker smo članica Evropske unije in smo podrejeni tudi smernicam in direktivam EU. Te pa so se pokazale kot dokaj neuspešne ali slabo uspešne, kar se vidi v celi Evropi. Slovenija bo morala rešitve za izhod iz splošne krize najti sama in jih kot za nas ustrezne predlagati EU, ki jih bo lahko zavrnila ali potrdila. Drugačne rešitve za Slovenijo ne vidim. Se pravi, zelo sem presenečen, da smo običajni v tako togem sistemu.

Ste pa še vedno delno zaposleni v Rudniku Trbovlje-Hrastnik, če se ne motim?

Ne. Pred nastopom mandata sem opravljal tudi delo direktorja hčerinske družbe GRO Inženiring, kar pa sem moral zaradi nezdržljivosti funkcije opustiti. V DZ sem na začetku mandata zaprosil za možnost opravljanja petinskega dela, ki ga omogoča zakon o poslancih. Prošnji je mandatno volilna komisija DZ ugodila, vendar so me na ministrstvu naknadno izbrisali iz imenika pooblaščenih oseb v rudarstvu. Moral sem ponovno pisno zaprositi za vpis, a sem dobil negativen odgovor. Zato sem se pisno pritožil na upravno sodišče, vendar odgovora še nisem prejel. Tako upam, da bom lahko čim prej opravljal vsaj nekaj dela v svoji stroki.

Delujete tudi v treh odborih DZ – za gospodarstvo, za infrastrukturo in prostor (podpredsednik) ter

za kmetijstvo (gozdarstvo, prehrano in okolje). Kako uspešno bi rekli, da uveljavljate interese lokalnega okolja v nacionalni politiki?

Večkrat slišim očitke v poslanski skupini in v parlamentu, da se preveč ukvarjam z lokalnim okoljem, s težavami in pobudami iz tega okolja, ne pa predvsem z državno politiko. Vendar sem prepričan, da je državna politika mozaik lokalnih politik in kompromis med njimi. Menim, da tudi obratna smer iskanja kompromisov ni možna, če nimamo dovolj predlogov iz lokalnega okolja. Kako uspešen sem v tem, lahko ocenjujejo drugi. Pri delu v DZ in v odborih se zavzemam predvsem za regijske projekte v Zasavju, ki bi jih bilo nujno potrebno izpeljati. Z njihovo izvedbo bi vsaj delno ublažili trenutno gospodarsko, politično in socialno krizo, v kateri se nahajamo. Tukaj mislim predvsem na težave z nedorečeno vizijo

zasavske energetike in energetike nasploh. Nujno potrebna je tudi realizacija infrastrukturnih projektov, ki so bili predstavljeni že pred leti v okvirih izgradnje tretje razvojne osi. Delček te povezave je sicer v nacionalnih projektih umeščen – to je projekt izgradnje cestne povezave proti Zidanemu Mostu. Vendar pa tudi ta povezava, če ne bo naprej izdelane kvalitetne povezave proti Celju ali proti jugu države, ne bo služila svojemu namenu. Prave povezave z avtocestnim križem pa Zasavje nima in je tudi trenutno v načrtih regije in države ne vidim. Mi se zavzemamo, da bi iz parafina potegnili stare načrte povezave Hrastnika in Trbovelj ter Savinjske doline in izdelali vsaj predor ...

Trbovlje-Prebold?

Tako je. Potem pa neko bolj enostavno povezavo vsaj v Trbovlje in Hrastnik. Ne v smislu predloga izgradnje tretje razvojne osi, ampak povezave na avtocestni križ, za katero sem v primeru neizgradnje prepričan, da bo vzrok za zastoj gospodarstva. Železnica v Zasavju ne odigra svoje vloge, vsaj kar se servisa gospodarstvu tiče. Ne izrabi prostorskih in logističnih možnosti. Zametki teh projektov so bili narejeni preko projektov RTH, vendar so zamrli. Najbolj po sprejetju Zakona o uravnoteženju javnih financ, ki je za dve tretjini znižal sredstva za zapiranje RTH. Odločitev je onemogočila izvedbo večine projektov prostorske in ekološke sanacije zaradi rudarsko degradiranega okolja, pa tudi izvedbo infrastrukturnih projektov, ki so predvideni v projektih sanacije.

Prišla sva do zelo aktualne teme – nadaljevanje izkopavanja premoga v naši občini. Pozvali ste vladu, naj objavi javni razpis za pridobitev dovoljenja za raziskovanje zalog pre-

moga na območju Brnice. Je že bil kakšen odziv na to oziroma, kako zdaj kaže temu projektu?

Kar se javnega razpisa tiče smo prišli v neko čudno situacijo. Na ministrstvu še vedno trdijo, da ni zakonskih osnov, da bi se postopek izvedbe razpisa začel. Po drugi strani pa dobimo od ministra informacije, da bodo v primeru izvršene prodaje Termoelektrarne Trbovlje (TET) – v to prodajo pa je vključeno tudi obvezno odprtje rudnika Brnica in odprodaja hrastniškega premoga v TET – na ministrstvu storili vse, da bo postopek razpisa pravočasno izpeljan in da bo novi lastnik dobil dovoljenje za raziskave in potem izkoriščanje tega rudnika. Realno je to nenavadna situacija. Daje občutek, da je odnos države do energetike povsem brez vizije. Že v primeru projekta izgradnje TEŠ 6 lahko opazimo, da se v zaključni fazi izgradnje še vedno ukvarjamo z vprašanjem, ali je smotrna izgradnja TEŠ ali ne. Podobno je z odnosom do energetike v Zasavju, kjer, na žalost, opazimo reševanje težav in prihodnost energetike samo v varianti prodaje TET, ne pa reševanja znotraj energetskega sistema. Prepričan sem, da se v primeru obstoja konkretnih projektov za oživitev gospodarstva v Zasavju verjetno o nadaljevanju rudarjenja sploh ne bi pogovarjali, ker tudi mi vemo, da to ni dobra vizija za prihodnost. Že sedaj so na razpolago času primerni projekti, ampak pri nas jih trenutno nimamo.

S kolegico Žgajner-Tavševo iz Trbovelj pozivate državo, vladu – ampak vendarle sta vidva poslanca največje stranke v vladajoči koaliciji. Pozitivna Slovenija je ne nazadnje nadaljevanje izkopavanja v Hrastniku omenjala pred volitvami ...

Kje se je zataknilo?

Imam občutek, da se tudi na tem projektu preveč kaže, da imamo v lokalnem okolju različne politične opcije, ki vsaka svoje interese posredujejo na državni nivo. To je za velike regijske projekte nesprejemljivo. Po padcu Janševe vlade so bile v koalicijskih pogajanjih za vodenje ministrstva, pristojnega za energetiko, kar težke polemike med strankama Državljske liste in Pozitivne Slovenije. Rezultat je znan: pristojni minister je iz DL, državna sekretarja pa iz PS in DL. Po imenovanju pa minister več kot tri mesece ni predal pooblastil za delo na področju energetike državnemu sekretarju. Čas pa teče. Že s sprejetjem ZUJF v času prejšnje vlade je bila povzročena škoda zasavski energetiki, tako da zelo ugodnih rešitev za prihodnost sploh ni. Sprejemljiva rešitev je odkopavanje premoga v rudniku Brnica. Tudi sam prevzemam del odgovornosti, da premalo upoštevamo predvolilne programske obljube, ampak kot veste, je bila ta vlada sestavljena kot projektna vlada po padcu Janševe vlade, v teh projektih pa je le del programa naše stranke. Je pa dejstvo, da je v koalicijski pogodbi naše vlade tudi napisano, da se prioriteto reši nadaljevanje energetike v Zasavju in na tem bomo tudi vztrajali.

Poleg zaposlitev se omenja tudi prodajo odkopne in transportne opreme ter dela objektov in komunikacij RTH itd. Ampak komu bi to prodali? Kdo je ta investitor, ki bi nadaljeval izkopavanje? Iz pogovorov z ljudmi je razbrati, da zmotno mislijo, da je to podjetje RTH oziroma država?

Kot potencialni kupec se pojavlja ruski bogataš, ki naj bi preko svoje švicarske firme ponudil nakup TET in zagotovil nadaljevanje

energetike v Zasavju. Garantije, ki naj bi bile za nakup zahtevane, je pridobil. Sama pogodba o nakupu je po mojih informacijah že dokaj usklajena. V kratkem bomo izvedeli, ali je sprejemljiva tudi za vladu ali ne. Opremo, ki jo omenjate, del objektov, komunikacije ..., bi odkupila nova firma. Dejstvo je, da je bilo pred pripravo osnutka pogodbe o prodaji potrebno preveriti, ali se državne pomoči, ki so bile uporabljene za zapiranje RTH, ne bi uporabile za potrebe odpiranja novega rudnika. Rudnik RTH se namreč zapira s sredstvi, ki sodijo v kategorijo državnih pomoči. Pristojni so zato pridobili mnenje iz Bruslja, ki potrjuje možnosti za odprtje rudnika preko novega pravnega subjekta. Na RTH so izdelali tudi izračune obsega prihrankov na zapiralnih delih, ki bi jih lahko uporabili za restrukturiranje zaposlenih ter okoljsko in prostorsko sanacijo, ki jo bo nujno potrebno narediti. Nekega nepotrebne odlašanja tudi pri teh aktivnostih ne bomo smeli odobravati.

Če se torej pojavi ta investitor – kje so zagotovila, da bo zaposlil sedanje zaposlene iz RTH? Ves čas se namreč govori o ohranitvi 100 delovnih mest.

Te pogodbe nisem videl, vendar smo v delovni skupini pri izdelavi koncepta in v izhodiščih zabeležili najpomembnejše vsebinske točke. Imamo zagotovila, da se v ključnih točkah vsebina pogodbe ni spremenila. To se pravi, da se ohranijo delovna mesta v termoelektrani in izvedejo zaposlitve v novem rudniku – približno od 80 do 100. V pogodbi so tudi opredeljene odkupa premoga iz RTH – tako količinsko kot tudi dinamično. Zapisana je tudi obveza in terminski plan obnove kotla TET. Skratka, upam, da se holding in država ne

bosta predolgo odločala o predlogu prodaje. Če so ključni pogoji zapisani in usklajeni, bi morali čim prej priti do realizacije. Rudnik in TET sta medtem v nezavidljivem položaju.

Vlada je konec julija sprejela sklep o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za problemsko območje z visoko brezposelnostjo na območju Hrastnika, Radeč in Trbovelj. Kaj vi pričakujete od predvidenih ukrepov?

Upam, da se bodo pri izvedbi zakona predvsem lokalne skupnosti kar najbolj angažirale s pozivanjem in spodbujanjem nosilcev novih projektov in podjetnikov, da bodo zaprosili za podpore. S svojimi aktivnostmi v to okolje pa bodo poskušali prinesiti čim več možnosti za zaposlitve, ustvarjanje in razvoj. Glede na splošno krizo, v katero je zdrsnila večina slovenskega gospodarstva, bo nov zagon gospodarstva naših občin še težji. Menim, da z denarnimi podporami brez dobrih motivacij in vključevanja tudi državnih institucij, ciljev zakona ne bomo dosegli. Prav zato bo še vedno aktualno tudi spodbujanje socialnega podjetništva in ohranjanje delovnih mest.

Kakšna pa je trenutna politična realnost hidroelektrarn na srednji Savi?

Moramo se zavedati, da je Holding slovenske elektrarne zaradi izvedbe projekta TEŠ 6 finančno tako podhranjen, da je nerealno pričakovati, da se bo v naslednjem od pet- do desetletnem obdobju realizacija izgradnje veriga hidroelektrarn pričela. Država kot lastnica holdinga bi morala v tem trenutku storiti vse, da se takoj izvedejo raziskave, izvršijo potrebni odkupi zemljišč in da se izdelajo projekti vse do faze izvedbe. V nadaljevanju pa bi se lahko

država odločila, na kakšen način zagotoviti finančna sredstva za izgradnjo teh elektrarn. Mislim, da je kapital možno dobiti, država pa bi morala določiti sprejemljive pogoje. Vzrok za trenutno stanje je dejstvo, da je Nacionalni energetski program danes le črka na papirju. Pišemo ga, ga popravljamo in se ga ne držimo. Strategija države za področje energetike bi morala biti napisana na dveh straneh, vsi deležniki bi jo morali spoštovati in izvajati.

Kako pa sicer vidite malo bolj dolgoročno prihodnost naše občine? Ali če vprašam malo drugače – imate tri otroke – bodo delali in usvarjali v Hrastniku?

Če ne bi imel treh otrok, verjetno ne bi šel v politiko. V preteklosti sem videl, da je najbolj neodgovoren predvsem odnos države in politikov do mladih. Mlade smo v Sloveniji v preteklih letih zapeljali v čisto drugačno situacijo, kot je bila v naši mladosti. Takrat po končanem šolanju niso dobili zaposlitve samo tisti, ki niso hoteli delati. Zdaj pa je obratno. Dobiti zaposlitev je sreča in naključje, nikakor pravilo, to pa je povsem narobe. Mislim, da je in bo potrebno spodbujati podjetništvo. Če smo v Evropi, bo potrebno iz Evrope pripeljati v Slovenijo projekte, ki zagotavljajo delovna mesta. Ne samo infrastrukturne. Predvsem več takšnih, ki jih omogočajo sodobne komunikacijske povezave. Postati moramo delček proizvodne in prodajne informacijske mreže, ki ima neomejene možnosti. Razdalje pri tem ne smejo biti pomembne, potovati pa morajo podatki, ne ljudje.

Kje bodo delali moji otroci, ne vem. Odločitev o tem bom prepustil njim, pogoje pri nas pa lahko ustvarimo mi. Upam, da bomo imeli v Hrastniku čez deset

let vsaj toliko prebivalcev kot danes. In da bomo imeli občutno nižji odstotek brezposelnih.

Že dobro leto je ustanovljen tudi občinski odbor Pozitivne Slovenije v Hrastniku. Zaslediti je, da ste vi predsednik lokalnega odbora, kaj več pa ne. Kako to?

Glede na dejstvo, da smo nova stranka, nimamo zagotovljenega financiranja, zato trenutno poteka le zbiranje pobud in pisanje programa lokalnega odbora. V občinskem odboru smo si kot prioriteto zadali, da svoje aktivnosti fokusiramo za nastop na lokalnih volitvah prihodnje leto. Do takrat bomo imeli jasen program. Župana v Hrastniku imamo, prav tako občinski svet. Določena vprašanja, ki se pojavljajo na lokalnem nivoju, bi rešili drugače. Vendar ne želimo prehitovati sami sebe, ker je to po našem mnenju neproduktivno in nepotrebno. Bolj se ukvarjamo s tem, kaj je za Zasavje pomembno in kako naše pobude prenesti na državni nivo in dopovedati državi, da sta tudi Hrastnik in Zasavje del Slovenije. Usmeritve države pa so žal pisane na kožo velikim. Zopet prevladujejo usmeritve k centralizaciji, ukinitvi raznih državnih institucij v manjših mestih, regijah. Državo želimo prepričati, da bo potrebno imeti v vsakem kraju vsaj katero od državnih institucij. Ne rečem, da povsod, daleč od tega, ampak to bi moral biti naš cilj. Lokalno politiko pa izvajati takrat, ko imaš možnost in priložnost. Treba je počakati na volitve, prepričati ljudi, da imaš program, ki je drugačen, boljši. Torej dobiti možnost sodelovanja v organih lokalne skupnosti.

Torej se boste prihodnje leto aktivno vključili v kampanjo?

Če bo vlada zdržala v tej sestavi in bo tudi opravila tiste projekte, ki so z naše strani ključni za Zasavje ali Hrastnik, potem se bomo vključili. Če teh ne bo, tudi sam ne vidim potrebe po novi politični opciji na lokalnem nivoju. Mislim, da je bistvo nove stranke na lokalnem nivoju dejstvo, da na lokalni nivo pripelje nekaj novega. Če tega ne znamo narediti, je na lokalnem nivoju kot samostojna, nova opcija nesmiselno delovati. Lahko se vključimo v nekatere obstoječe opcije, ker smo si dovolj sorodni ali pa opustimo svoje delovanje.

Sami ste precej vpeti v lokalno skupnost. Ste tudi dolgoletni predsednik Krajevne skupnosti Marno, dejavni ste v različnih društvih. Se ljudje obračajo na vas? Kaj jih najbolj tare?

Problemi občanov so zelo različni, njihova pričakovanja pa velika. Če se podaš v državno politiko, se moraš veliko učiti in naučiti. Predvsem o temah in področjih, ki ti niso blizu. Sam se za seznanjanje posvetujem z ljudmi, ki so strokovnjaki na posameznih področjih, jim verjamem in zaupam, dokler tega zaupanja ne pokvarijo. To lahko apliciramo na društva, krajevno skupnost ali na občino. Na vseh nivojih je komunikacija potrebna, so pa različni problemi. V svojih funkcijah se skušam čim bolj prilagajati tisti, v kateri nastopam in s tistega nivoja odreagirati na trenutno situacijo.

So po vašem mnenju vsi problemi rešljivi?

Vsi niso rešljivi. Večina je rešljivih, vendar obstajajo tudi nerešljivi, ki jih je, na srečo, malo.

Jani Medvešek

»Delamo dobro in v tem uživamo.«

80. obletnica Foto kluba Hrastnik

Kako si krajšate čas, ko v hrastniškem zdravstvenem domu čakate, da vas sestra povabi naprej? Brskate po številnih aplikacijah vašega pametnega telefona, prelistavate časopis ali se zgolj nemirno presedate po oranžnem stolu? Sama si vedno rada »pretegnem noge in spočijem oči« z ogledom razstave Foto kluba Hrastnik v zgornjem nadstropju – fotografije na tem mestu stalno razstavljajo že trideset let. Priporočam. Kaj pa vitrina pri pošti? Vedno je zabavno pogledati, kaj novega prinaša hrastniška fotokronika in se mogoče prepoznati na kakšni fotki, kajne? S tem in še z mnogimi drugimi aktivnostmi Foto klub Hrastnik pomembno prispeva h kulturnemu in družabnemu utripu v naši občini in širše. Že osemdeset let, letošnje leto je za njih jubilejno.

Začetki segajo v leto 1933, ko so hrastniški fotoamaterji v okviru slovenskega planinskega društva ustanovili lastni foto odsek. Ustanovni sestanek je bil v četrtek, 23. novembra, v gostilni Karla Logarja, kjer so potekala tudi nadaljnja redna tedenska srečanja. Organizirali so predavanja, prinašali nove fotoaparate, materiale in fotografije, ob tem pa kritično ocenjevali in razpravljali. Konec leta 1935 so izpeljali prvo razstavo v tedanji deški osnovni šoli (danes Glasbena šola Hrastnik). Ker se je odseku po tem uspehu pridružilo še nekaj novih članov, so se odločili za ustanovitev lastnega kluba. 28. maja 1936 je tako pri Logarju nastal Foto klub Hrastnik, ki je bil leta 1939 sprejet v Zvezo slovenskih fotoamater-

jev.

Člani kluba so leta 1940 zgradili svoj dom in ga poimenovali po izumitelju fotografije na steklo Janezu Puharju. Stal je na mestu, kjer je danes spomenik padlim v NOB (pri nekdanjem Riklovem mostu). V letih pred drugo svetovno vojno je bilo v klub vključenih 36 članov, nekateri med njimi so sodelovali na medklubskih in celo mednarodnih razstavah. Med vojno je delovanje kluba zastalo, v NOB je življenje izgubilo pet članov. Leta 1945 pa so se ponovno zbrali, pripravili prvi plenarni sestanek slovenskih fotoamaterjev in postavili temelje Foto-kino zveze Slovenije.

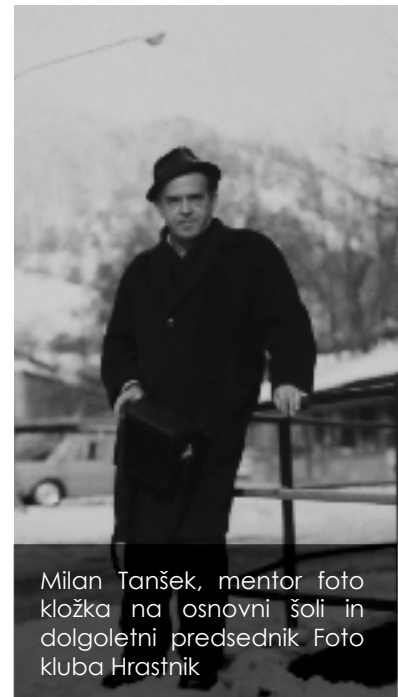
Zaradi urbanistične preureditve Hrastnika je bil Puharjev dom leta 1964 porušen, kar je povzročilo velik zastoj v razvoju kluba. Člani so se bili prisiljeni ponovno preseliti v gostilniške sobe, dokler

niso čez devet let dobili prostorov v stari lekarni, na Cesti 1. maja 77, kjer je sedež Foto kluba Hrastnik še danes. V tem času sta bila organizacijsko in fotografsko najaktivnejša dolgoletna člana Stanko Brečko in Mirko Grešak, ki sta razstavljala na mednarodnih razstavah, Grešak pa je bil tudi član mednarodne žirije v Švici.

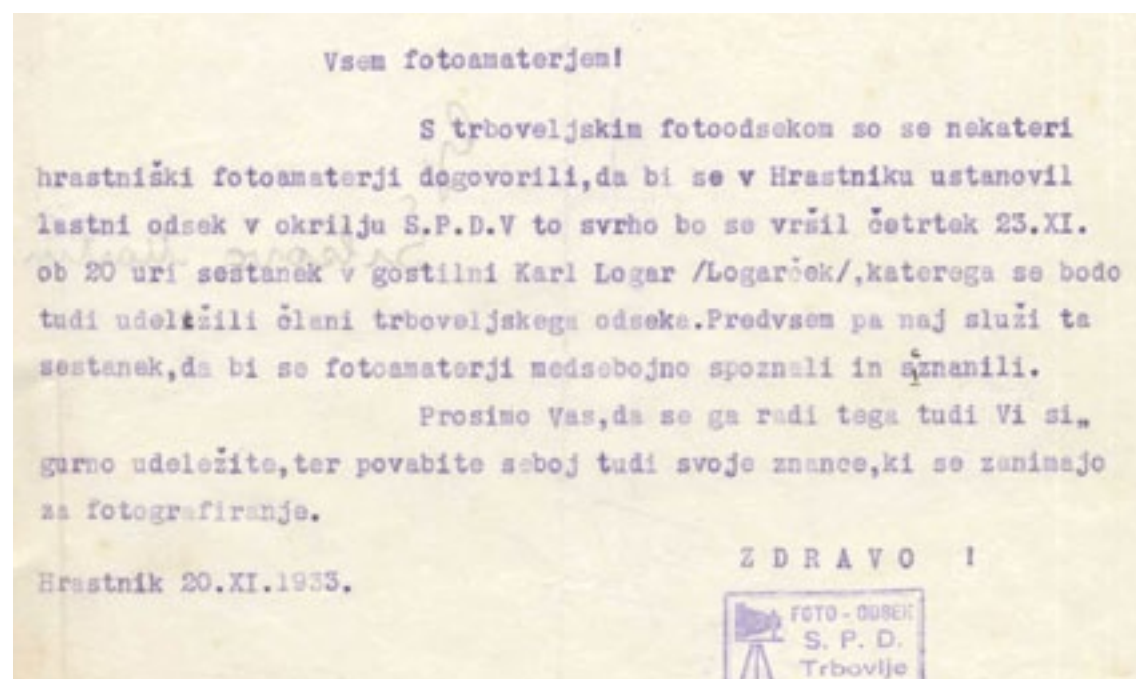
Ob petdesetletnici delovanja so klubu pripadli stalni razstavniki v Zdravstvenem domu Hrastnik, kjer vsako leto pripravijo vsaj eno svojo in več gostujočih fotografskih razstav. Redno razstavljajo tudi v galeriji Delavskega doma Hrastnik in mesečno urejajo hrastniško fotokroniko. Pri slednji se je od začetkov v letu 1972 v razstavnih

vitriinah zvrstilo že preko 10.000 fotografij. Vse aktivnosti in aktualno dogajanje lahko spremljate na spletni strani <http://www.fotoklub-hrastnik.si/>.

Posebne zasluge za to, da se Foto klub Hrastnik

Milan Tanšek, mentor foto klozka na osnovni šoli in dolgoletni predsednik Foto kluba Hrastnik

Fotografiranje Zasavske industrijske dediščine, Lafarge, april 2009

Avtor: Tilen Sotler

ob svoji osemdesetletnici lahko pohvali s takšnimi uspehi, ima njegov pokojni predsednik Milan Tanšek. 41 let je bil aktiven član kluba, od tega 20 let podpredsednik in 5 let predsednik. Še posebej se je izkazal pri delu z mladimi, ki danes tvorijo trdno jedro kluba.

V klubu trenutno deluje 23 članov, na sprejem v družino pa čakajo še trije kandidati. Članstvo v Foto klubu Hrastnik si je namreč treba »prislužiti« – kandidat eno leto prisostvuje dogajanju, spoznava kolege in način dela ter se tako ustrezneje vključi v že utečeno ekipo. Člani kluba se na klubskih večerih srečujejo vsak prvi petek v mesecu. Želja »fotoklubovcev« je vključevanje v moderne fotografske tokove. Ponosni so na to, da predvsem njihovi mlajši člani predstavljajo svoje izdelke na različnih razstavah oziroma jih prirejajo tudi samostojno.

Kmalu bo suho

Avtor: Stane Brečko

Posebnost kluba je nedvomno tudi v povezovanju generacij. Po letnicah rojstva se člani med seboj precej razlikujejo, a jih družijo veselje do fotografije. Tako tisti, rojeni v času črno-bele tehnike, uspešno prenašajo izkušnje na digitalni podmladek in, jasno, tudi obratno. »Sedaj je fotografija nekaj čisto drugega kot v mojih časih,« meni »veteran« Foto kluba Hrastnik Franc Bombek – član je že

45 let. »Včasih smo se učili fotografije razvijati, spodaj v domu smo imeli temnico, fotografiranja in iskanja motivov si se moral lotiti sam.« Klubskih dogodkov se danes Bombek redko udeležuje, a pohvali delovanje kluba in aktivnost mlajših kolegov: »Danes se v klub vključuje veliko mladih, ne samo iz Hrastnika, tudi od drugod. Veliko in dobro delajo, zato le naj grejo na kakšen izlet in piknik.« Ena od pridnih »ta mladih« je tudi Eva Mastnak, najmlajša članica – zgolj za primerjavo – stara je približno

pol toliko kot Bombekovo sodelovanje v klubu. Pojasnila je, zakaj se je odločila pridružiti klubu: »V Foto klub Hrastnik sem se včlanila zaradi želje po druženju s fotografi. Želela sem dobiti strokovno mnenje o svojih fotografijah in se tako izboljšati pri samem razmišljanju o fotografiji in zgodbi v njej. Poleg tega mi članstvo omogoča izposojati dodatne opreme, ki si je marsikdo ne more izposoditi, kaj šele privoščiti sam. Najbolj všeč pa mi je, da s klubom organiziramo skupne in avtorske razstave, fotografiramo aktualno dogajanje v občini in po Zasavju, vsako leto gremo na izlet in organiziramo piknik – skratka, vedno se nekaj dogaja, da se imamo fajn. Da dobro delamo in v tem uživamo, kaže tudi osemdeseta obletnica delovanja kluba. Zelo sem ponosna, da sem z ostalimi člani, s katerimi se super razumemo in si medsebojno pomagamo, lahko del te dolgoletne tradicije.«

Fotografija s piknika 2013 v Gorah. Za podmladek ni skrbi...

Avtor: Matjaž Kirn

Irena Senčar

3. julij – praznik občine Hrastnik

Na predvečer praznika občine Hrastnik, 2. julija, je v Delavskem domu Hrastnik potekala osrednja slovesnost s podelitvijo občinskih priznanj za leto 2013. Srebrno priznanje za dosežke na gospodarskem področju je prejela Ivanka Rožej. Bronasta priznanja za delo in uspehe na področju društvenih dejavnosti pa so prejeli Karli Plazar (Pevsko društvo Šteklar), Janez Košir (Prostovoljno gasilsko društvo Dol pri Hrastniku) in Čebelarsko društvo Hrastnik. Župan občine Hrastnik Miran Jerič se je v slavnostnem nagovoru zahvalil vsem, ki predano delajo za Hrastnik in njegove prebivalce.

Župan je podelil zlata županova peresa najboljšim učenkam Osnovne šole narodnega heroja Rajka Hrastnik. Za svojo odličnost in izjemne dosežke so bile nagrajene: Anja Šurina, Maša Marinkovič in Maja Pavčnik. Župan je ob tem spomnil tudi na ostale učence, ki so nas celo

Prejemnice zlatih županovih peres

leto razveseljevali s svojimi uspehi na različnih tekmovanjih in natečajih.

V slavnostnem nagovoru je izpostavil, da moramo iz te krize in izkušenj potegniti nauk, ne pa ponavljati napak. »Ne podcenjujmo lastnih dosežkov in uspehov,« je dejal župan in poudaril, da se v Hrastniku gradi in da proračun občine Hrastnik ostaja razvojno naravnani, saj se zavedamo, da prav investicije spodbujajo gospodarstvo in da je ena naših ključnih nalog ustvariti podporno okolje, ki bo privlačno za razvoj gospodarstva. Povedal je še, da smo ponosni na naša inovativna podjetja ter kreativne posameznike, ki dobivajo nagrade doma in po svetu ter žanjejo dobre poslovne rezultate.

Povedal je še, da so se v občini Hrastnik vključili tudi v javno razpravo in izrazili ostro nasprotovanje predlogu novega davka na nepremičnine, ki bi pomenil izpad dohodka občine Hrastnik za več kot pol milijona evrov. »Za naš proračun je ta finančni vir vitalnega pomena,« je opozoril župan in dodal, da se na ravni države premalo zavedajo, da so lokalne skupnosti tiste, ki pomagajo vzdrževati socialni mir v državi, saj s številnimi ukrepi blažijo težke socialne razmere.

Poleg prejemnikov letošnjih nagrad in priznanj so bili posebne pozornosti deležni tudi v društvih in organizacijah, ki v tem letu praznujejo svoje jubileje. Rudarska godba, ki praznuje 160. obletnico, in Glasbene šola Hrastnik, ki deluje že 60 let, sta delček svojega bogatega ustvarjalnega opusa predstavili v kulturnem programu prireditve.

Prejemniki priznanj občine Hrastnik

Letošnji nagrajenci:

IVANKA ROŽEJ

Ivanka Rožej se je že v mladosti odločila, da si želi ostati na slikoviti kmetiji v Turju. Z možem Tomažem sta se odločila, da se preusmerita v sadjarstvo – v pridelavo jabolk. Od leta 97 sta postopoma širila nasad in skrbela predvsem za kvaliteto pridelave. Na kmetiji ponujajo jabolčni sok, kis in v zadnjem času tudi vse bolj cenjeno jabolčno vino. Sodobna sušilnica pa omogoča tudi

sušenje in prodajo suhega sadja. Ker se navade potrošnikov spreminjajo, so se Rožejevi odločili še za naložbo v hladilnico s kapaciteto 27 ton. Gre za veliko investicijo, ki jo je preko razpisa sofinancirala tudi Občina Hrastnik.

Ivanka svoje znanje in izkušnje prenaša tudi na druge. Je dolgoletna predsednica sadjarskega društva, ki je svoje delovanje razširilo daleč preko občinskih meja. Številne člane je pritegnila k temu, da so tudi

sami izboljšali kvaliteto sadja in razširili dejavnost v predelavo različnih izdelkov. Aktivna je tudi v Lokalni akcijski skupini - Društvu za razvoj zasavskega podeželja. Prepričana je, da brez neprestanega obnavljanja, iskanja novih možnosti in novih vlaganj ni obstanka kmetije. Imajo nov nasad jabolk, s katerim se jim odpirajo možnosti tudi za ekološko pridelavo, lani pa so se odločili, da bodo povečali pestrost ponudb, zato so že zasadili moderen nasad češenj.

JANEZ KOŠIR

Družba, ki hoče biti uspešna in celovita, mora gojiti solidarnost in prostovoljstvo. To sta tisti vrednoti, ki družbi dajeta plemenitost in zavest, da lahko na njuni osnovi uspešno premagujemo težave današnjega časa. In kje sta ti vrednoti bolje izraženi kot prav pri gasilcih? Janez Košir je gasilec že 42 let. Vsa ta desetletja ga je gnala naprej predvsem

želja pomagati drugim. Postati gasilec danes je precej bolj zahtevno kot, denimo, pred 40 leti. Potrebno je imeti več znanja in strokovnega usposabljanja, vendar pa se ni veliko spremenilo v medsebojnih odnosih, je prepričan Košir. Še vedno so na prvem mestu tovarištvo, solidarnost in medsebojna pomoč.

Janez Košir je bil poveljnik Gasilskega društva Dol pri Hrastniku kar 22 let.

Je gasilski častnik 2. stopnje in je tudi usposobljen strojnik, uporabnik radijskih postaj, gasilski sodnik, mentor mladine in inštruktor. Prav z mladimi se v zadnjem času največ ukvarja. Izšolal je veliko število gasilskih operativcev, ki danes predstavljajo glavno gasilsko moč v Hrastniku. Sodeloval je tudi v vseh večjih gasilskih intervencijah v občini v zadnjih desetletjih.

Pevsko društvo Steklar letos obeležuje 105. obletnico delovanja. V zadnjih osemdesetih letih so zbor vodili samo tri zborovodje. Zadnjih 25 let je moški pevski zbor pod taktirko Karlija Plazarja, ki je član zbora sicer že dobrega pol stoletja. Karli Plazar se je rodil v Hrastniku na pragu druge svetovne vojne, ki družini ni prizanašala. Kot mlad fant se je zaposlil v Steklarni Hrastnik in kasneje dokončal Steklarsko šolo v Rogaški Slatini. V steklarni je

delal vse do upokojitve. Odločitev za vstop v pevski zbor ni bila težka, saj je bila vsa družina glasbeno nadarjena. S svojim lepim glasom in smislom za petje je kmalu postal spoštovan in priljubljen med pevci.

Zbor se je vedno moral opirati na lastno iznajdljivost in svoje kadre, zato se je Karli odločil, da se priključi pevovodski šoli. Zbor je pod njegovim vodstvom nadaljeval s tradicijo

in svojim poslanstvom. Udeležili so se številnih revij, nastopov in predstavitev in tako je prepevanje steklarjev iz občine Hrastnik prepoznano tudi širše. Kdor koli bo že prevzel zbor v prihodnosti, bo imel težko nalogo, da nadaljuje tradicijo zborovskega petja in ljubiteljske kulture na tako visokem nivoju, kot ga je načrtoval Karli Plazar.

KARLI PLAZAR

ČEBELARSKO DRUŠTVO HRASTNIK

Med letošnjimi jubilarji v občini je tudi Čebelarstvo Hrastnik. Že častitljivih 50 let organizirano skrbijo za čebele in si prizadevajo, da imamo lahko tudi v našem okolju na mizah domač, lokalno pridelan cvetlični in kostonjev med kontrolirane kakovosti ter tudi druge čebelje pridelke. V zadnjih petih letih se je članstvo

v Čebelarskem društvu Hrastnik podvojilo, vse več ljudi se odloča za čebelarstvo. V preteklem letu so v šolo uvedli tudi čebelarski krožek, ki se ga je udeležilo kar nekaj otrok.

21. aprila 1963 so hrastniški čebelarji sklicali ustanovno skupščino, na kateri so soglasno ustanovili Čebelarstvo društvo Hrastnik-Dol. V osemdesetih letih so z ogromno truda, prostovoljnimi prispevki posameznikov in podjetij zgradili čebelarski dom, kjer se redno sestajajo še danes. Zadnja leta so vključeni v blagovno znamko Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo. Cilji društva so jasni: izobraževanje, promocija slovenskega medu in vsestranska pomoč članom, ki se trudijo ohraniti čebele tudi na našem območju.

Delček svojega bogatega ustvarjalnega opusa sta predstavili Glasbene šola in Rudarska godba.

Dvorana delavskega doma je bila napolnjena do zadnjega kotička.

Delček svojega bogatega ustvarjalnega opusa sta predstavili Glasbene šola in Rudarska godba.

Razvojna podpora za Hrastnik, Radeče in Trbovlje

Vlada RS je na redni seji, 25. julija 2013, sprejela Sklep o dodatnih začasnih ukrepih razvojne podpore za prob-

Župan občine Hrastnik Miran Jerič je bil s sklepom vlade zadovoljen: "Računamo, da bo izkazan potrební interes družb tudi iz občine Hrastnik, predvsem pa, da bodo iz tega ustvarjena nova delovna mesta in spodbujena vlaganja v razvoj družb ter tako vzpostavljeni pogoji za dolgoročno gospodarsko rast." Program konkurenčnosti in ukrepov razvojne podpore znaša 13 milijonov 374 tisoč evrov, in ga bo izvajalo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

V Hrastniku je podjetje AGM Nemeč konec julija začelo izvajati projekt urejanja mestnega jedra (Log-Montigny) za katerega je občina Hrastnik na razpisu prejela nekaj več kot 750 tisoč evrov evropskih sredstev. Direktor občinske uprave Janez Kraner je pojasnil, da dela v tej fazi potekajo na dveh lokacijah: "Na Logu - med vrtcem Dolinca in križiščem pri Abecedi proti Prapretnem, je infrastruktura v cestišču že urejena, cesta pa že asfaltirana."

Drugi del zajema preurejanje ceste

Konkretni rezultati, ki naj bi jih prinesla izvedba programa, so: 160 oseb vključenih v usposabljanje za pripravo poslovnega načrta in veččin vodenja podjetja, cilj je 56 izhodov v podjetništvo; predvideva se spodbuda za 120 novonastalih podjetij (npr. podjetja, ki jih bodo odprli udeleženci usposabljanja, start-up podjetja, spin-off podjetja in druga podjetja, ki bodo začela delovati na trgu), predvideva se sofinanciranje nakupa opreme za 40 gospodarskih subjektov in s tem ustvarjanje 260 novih delovnih mest. "Za koliko

lemsko območje z visoko brezposelnostjo na območju Občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje. O konkretnih projektih v tej fazi še ni mogoče govoriti, saj sredstva ne bodo namenjena posameznim občinam, ampak bodo na podlagi javnih razpisov na razpolago obstoječim in novim družbam za ustvarjanje in odpiranje novih delovnih mest in tehnološke prenovne teh družb.

odstotkov naj bi se s tem zmanjšala brezposelnost v občini Hrastnik, kot rečeno, v tem trenutku še ni mogoče oceniti," je povedal župan Jerič.

Vlada je ministru, pristojnemu za infrastrukturo in prostor, še naložila, da imenuje delovno skupino, ki bo v pomoč Vladi pri odločanju o prestrukturiranju energetike v Zasavju in da se do 31. decembra letos pripravi predlog srednje in dolgoročnega načrta o prestrukturiranju energetike v Zasavju.

Urejanje mestnega jedra v Hrastniku

od lipe pod Občino proti tovarni Sijaj. Tudi na tem odseku bo urejena infrastruktura v cestišču, gradi se podporni zid, prenovljeno bo cestišče, z urejenim pločnikom pa se bo poskrbelo tudi za pešce. "Pri fazi pod Sijajem je predvidena tudi navezava na Občino z novo urejenim dostopom, parkirišči in hodnikom za pešce proti občini, tako da bo ta del centra

prijaznejši do uporabnikov."

Projekt poleg bistveno izboljšane prometne varnosti prinaša tudi ureditev površin za parkiranje, hortikulturno ureditev, namestitve klopi in urejanje zelenih površin. Letošnja faza naj bi bila zaključena do sredine septembra. Celoten projekt - skupna vrednost znaša okoli milijon evrov - ki vključuje še ureditev okrog ceste od Sijaja proti Abecedi pa mora biti zaključen do avgusta prihodnje leto.

Energetska sanacija Dolince

Drugi večji projekt, za katerega je občina Hrastnik pridobila 572 tisoč evrov evropskih sredstev je rekonstrukcija vrtca Dolinca. Gradbena dela izvaja podjetje Rudis d.o.o. iz Trbovelj. Direktor občinske uprave Janez Kraner je povedal, da je trenutno v delu prenova strehe in poslovni del, ki vključuje hodnik in nekdanje pisarne. "To pomeni, da je projekt trenutno v taki fazi, ki omogoča normalno funkcioniranje vrtca v šolskem letu 2013/14."

Predvidena je tudi gradnja prizidka in preureditev dela obstoječih prostorov, s čimer se bodo notranje igralne površine povečale za 58 m². Nekatera dela na novem prizidku bodo potekala tudi med šolskim letom. "Vrtec bo normalno funkcioniral, možne so eventualne prilagoditve glede na kratek rok - dokončanje je predvideno do konca počitnic prihodnje leto. O tem bo odločalo vodstvo vrtca glede na samo dinamiko izgradnje," je še povedal Kraner.

Pri rekonstrukciji vrtca Dolinca bodo sicer naredili toplotno izolacijo, zamenjali okna, vrata, streho in flake. Izkoristili bodo tudi obnovljive vire energije za ogrevanje sanitarne vode. Poraba energije za ogrevanje prostorov in vode se bo tako zmanjšala za kar 40 odstotkov.

Šolski prevozi

Občina je z razpisom, ki ga je objavila v začetku julija, izbrala izvajalca za prevoz hrastniških šolskih otrok v šolskih letih 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 in 2016/2017. Odločitev do zaključka redakcije sicer še ni bila pravnomočna, vendar bo prevoze opravljal Izletnik Celje s podizvajalci. Na razpis za storitev, ki je ocenjena na nekaj več kot 544 tisoč evrov, sta sicer prispeli dve ponudbi.

Posodobite ceste do odcepa Hafner v Hrastniku

Občina Hrastnik je julija objavila razpis za izvajalca del pri posodobitvi nekategoriziranega cestnega odseka do odcepa Hafner. Na razpis, vrednost je ocenjena na nekaj več kot 43 tisoč evrov, je prispela ena ponudba. Posodobitev,

ki zajema ureditev zmrzljivo odpornega vozišča z asfaltno prevleko in odvodnjavanje vozišča, bo tako izvajalo podjetje AGM Nemeč.

Dela naj bi bila predvidoma zaključena do sredine oktobra.

Občinski prostorski načrt

Od 26. avgusta do 26. septembra 2013 traja javna razgrnitve dopolnjenega osnutka Občinskega prostorskega načrta Občine Hrastnik in Okoljskega poročila. Gradivo je v času trajanja javne razgrnitve razgrnjeno v sejni sobi upravne stavbe Občine Hrastnik v delovnem času občinske uprave. Gradivo v digitalni obliki pa je v času javne razgrnitve

dostopno tudi na spletni strani občine (www.hrastnik.si).

opnem na spletnih straneh občine. Rok za podajo pripomb in predlogov poteče zadnji dan razgrnitve.

V času javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na dopolnjeni osnutek akta ter okoljsko poročilo. Pripombe in predloge se lahko poda pisno v knjigo pripomb na mestu razgrnitve, po pošti na naslov Občina Hrastnik, Pot Vitka Pavliča 5, 1340 Hrastnik ter po elektronski pošti na naslov hrastnik@hrastnik.si na obrazcu dost-

Občina Hrastnik bo po končani javni razgrnitvi preučila pripombe in predloge javnosti ter do njih zavzela stališče. Stališče bo objavljeno na občinski spletni strani, na oglasni deski Občine Hrastnik in posredovano pripombodajalcem.

V poletnih mesecih je med prebivalci Marnega kar nekaj razburjenja povzročilo obvezno praznjenje greznic, ki ga kot pooblaščen koncesionar opravlja Komunalno-stanovanjsko podjetje Hrastnik. Ljudje so izrazili nezadovoljstvo, saj praznjenje greznice prinaša tudi določene stroške.

Koncesionar obstoječe greznice prazni od 1. junija 2011, ko je prevzel v upravljanje in vzdrževanje novo-zgrajeno Centralno čistilno napravo Hrastnik in sicer po cenah, sprejetih na Občinskem svetu in v skladu s strokovnim mnenjem Ministrstva za okolje in prostor. Vodja oddelka za okolje in prostor na Občini Hrastnik Tomaž Sihur pojasnjuje, da last-

Obvezno praznjenje greznic

niki greznic mesečno res plačujejo omrežnino čiščenja za zgrajeno javno infrastrukturo Čistilne naprave Hrastnik, tako kot jo plačujejo vsi občani občine Hrastnik. "Ne plačujejo pa mesečno storitve čiščenja, ki se jim v enkratnem znesku zaračuna le ob storitvi praznjenja greznice."

Zanimalo nas je tudi koliko stane praznjenje greznice. Sihur odgovarja: "Povprečna hiša ima greznico v velikosti 3 kubičnih metrov. V primeru pravilno dimenzioniranih nepoškodovanih greznic se praviloma prazni le prvi prekat, kar največkrat pomeni samo kubik ali

kubik in pol in to stane od 60 do 90 evrov. Praznjenje se izvaja enkrat na tri leta, tako da je povprečni letni strošek praznjenja manj kot 30 evrov."

Tomaž Sihur je še povedal, da so vsa leta nazaj uporabniki komunalnih storitev v blokovskih naseljih plačevali storitev praznjenja greznic, uporabniki individualnih hiš in kmetje pa so pogosto sami poiskali prevzemnika grezničnih gošč, ki so praviloma končale v vodotokih, v kraških vrtačah ali na travnatih površinah in tako močno obremenjevale okolje, kar pa je s stališča skrbi za naše skupno okolje nedopustno.

Dela na Krištandolski cesti na Dolu pri Hrastniku se bodo podaljšala do sredine septembra. Organizirani šolski prevozi bodo kljub temu potekali nemoteno! Izvajalec, Gradnje Boštanj d.o.o., je za podaljšanje zaprosil, ker so se dela - zaradi usklajevanj z zahtevami upravljalcev vodov oziroma samega stanja na terenu - začela kasneje kot je bilo predvideno. Delo je zaradi veliko obstoječih vodov tudi precej oteženo.

Izgradnja sekundarnega kanalizacijskega omrežja na tem območju je nujna zaradi dotrajanosti starega omrežja in zaradi povezave stanovanjskih objektov na centralno čistilno napravo. Gre za zamenjavo kanalizacije v dolžini približno 270

m, od Partizanske ceste proti Krištandolu ter za izgradnjo dodatnega kraka dolžine 80 metrov, ki je nujen za priključitev objektov.

Dela sicer zajemajo tudi zamenjavo dotrajanega kanalizacijskega omrežja za odvajanje meteornih voda, obnovo vodovoda, telekomunikacijskih vodov, vodov kabelsko-komunikacijskega sistema, vodov javne razsvetljave ter sanacijo asfaltnih površin.

Krištandolska cesta

Sanacija plazov

Najugodnejšo ponudbo na razpis za sanacijo plazovitega pobočja na Slatnem na Dolu pri Hrastniku je podalo podjetje AGM Nemeč. Sanacija, ki je ocenjena na nekaj manj kot 120 tisoč evrov, bo financirana iz

proračunskih rezerv občine. Razlog za plazenje je podtalnica, ki razmaka teren in poslabšuje geotehnične karakteristike, zato je potrebno pobočje drenirati. Dela naj bi bila predvidoma dokončana najkasneje do konca oktobra.

Isti izvajalec bo saniral tudi plaz pod stanovanjsko hišo Flis v Podkraju. Predvidena je izvedba oporne kon-

strukcije v potoku in sanacija zrdsele brežine z roliranjem nad konstrukcijo. Financiranje v višini 144 tisoč evrov bo zagotovljeno iz državnih sredstev, namenjenih za odpravljanje posledic neurij. Iz tega naslova naj bi se financirala tudi sanacija plazu Zelenik-Prapretno, vendar pogodba s pristojnim ministrstvom še ni podpisana.

Občinski svet bo na prihodnjih sejah obravnaval Odlok o načrtu za kakovost zraka na območju Zasavja, ki ga je pripravilo Ministrstvo za okolje in prostor. Ministrstvo namerava sredstva za sofinanciranje programov ukrepov zagotoviti v programih Evropske kohezijske politike 2014-2020 in iz naslova Podnebnega sklada RS. Podrobnejši triletni program s ka-

Kakovost zraka v zasavju

terim bi radi izboljšali kvaliteto zraka v vseh treh zasavskih občinah je še v pripravi.

Med prednostnimi področji, ki jih nameravajo vladni resorji sofinan-

cirati pa so med drugim povečanje odjema iz daljinskega ogrevanja, spodbujanje zamenjav obstoječih kurilnih naprav, spodbujanje gradnje nizkoenergetskih objektov, zmanjševanje toplotnih izgub stavb, povečanje površin parkirišč na železniških postajah, izboljšanje cestne infrastrukture za nemotoriziran promet in podobno.

Prenovljena zbornica glasbene šole

V Glasbeni šoli Hrastnik, ki letos praznuje 60 let delovanja, so z novim šolskim letom dobili popolnoma prenovljene prostore zbornice. V zbornici so sanirali tla in strop, na novo napeljali instalacije, zamenjali okna

in vrata, uredili so manjšo čajno kuhinjo, nakupili novo pohištvo in svetila. Občina Hrastnik je z investicijo v višini 30 tisoč evrov zagotovila pogoje za še bolj kvalitetno izobraževanje in delo v tej ustanovi.

SVETNIKA SE PREDSTAVITA

Občinski svet je najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine. V Hrastniku ga sestavlja 20 svetnikov iz sedmih različnih strank in list.

V vsaki številki predstavljamo dva svetnika. Vsem dvajsetim so zastavljena enaka vprašanja s štirih pomembnih področij, zanima pa nas njihovo videnje problema in rešitve.

datum rojstva:
1.1.1969

stranka/lista:
Oljka

mandat:
2. mandat
(ne zapovrstjo,
druga stranka)

**Borut
Vladimir
Pušnik**

1. Področje: kakovost bivanja

Kakovost bivanja v občini Hrastnik je v primerjavi z večino drugih občin po Sloveniji slabša na večini področij. To se kaže v dokazani petkrat večji umrljivosti zaradi raka od povprečja v Sloveniji. Hrastnik je ekološka »tempirna bomba«. Socialni transferji so eni največjih v državi, kar kaže na veliko socialno stisko mnogih. Povprečna neto plača je 15% nižja od povprečja, brezposelnost je najvišja v državi – 18,4%. Temu primerno je kulturno in športno življenje. Kljub katastrofalnem stanju v občini Hrastnik, pa so občanke in občani delovni, dobrovoljni, prijazni in ustrežljivi, kar je ob nujnih spremembah dober znak za možen napredek.

2. Področje: mladi

Osebno imam študentko, dijakinjo in osnovnošolko. Lahko trdim, da poznam problematiko vseh generacij mladih v občini. Ustanovitev Mladinskega centra kot javnega zavoda, ki je stala občino 176.000 EUR, njeno delovanje pa še 72.000 EUR letno ni rešila niti enega resnega problema mladih v občini. Problemi, s katerimi se mladi srečujejo so nemožnost nadaljevanja izobraževanja, veliki stroški povezani s šolanjem, brezposelnost v občini, ni novih delovnih mest, ni razvitega podjetniškega okolja, premalo

je odprto gospodarsko okolje z novimi zaposlitvami v občini, zato so nujne spremembe.

3. Področje: gospodarstvo

Stranka OLJKA je v tem mandatu ogromno predlagala na področju gospodarstva. V zadnjih 20 letih in tudi v zadnjih treh občinah ni uspela izdelati gospodarskih ciljev občine kot usmeritve za prihodnost. Torej v občini ne vemo ali želimo »težko« industrijo, turizem, malo gospodarstvo, obrt, kmetijstvo, ekološko sporno industrijo ali kaj drugega. Če pa občina nima cilja, potem tudi poti ne more najti. Nujno je pripeljati gospodarstvo v Hrastnik in s tem omogočiti odpiranje novih delovnih mest, ki jih v Hrastniku preprosto ni. Za to je potrebno razumeti podjetniško kulturo in kot občina omogočiti gospodarstvu, da zadaha, ne pa ovirati in onemogočati sposobne. Potrebne so veliko večje spodbude na vseh nivojih.

4. Področje: primer dobre in slabe prakse

Dobre prakse v občini ni veliko, kar se kaže v naz-

adovanju v vseh porah življenja občank in občanov v občini Hrastnik. Nazadujemo na gospodarskem, zaposlitvenem in socialnem področju. Problemi ljudi se kopičijo, rešitev pa ni. Zato je nezadovoljstva veliko. Nujne so spremembe. Za približno 1% oz. 100 ljudi na leto se zmanjšuje število prebivalcev v občini Hrastnik, kar je alarmantno. Dobro prakso v občini si ustvarijo ljudje sami, pri kulturnem in športnem življenju, OLJKA pa je večkrat pohvalila trud vodstva knjižnice, osnovne šole in nekaterih drugih, katerih napredek in pozitiven odnos lahko čutimo vsi, ki tam zahajamo. Prav tako samoiniciativno odlično delujejo tudi nekatera kulturna in športna društva, pa tudi kolektivi v nekaterih krajevnih skupnostih.

**teksta na zahtevo avtorja nismo lektorirali*

Vinko Žagar

datum rojstva:
11.1.1974

mandat:
4. mandat

stranka/lista:
LDS

1. Področje: kakovost bivanja

Menim, da občina Hrastnik spada med bolj urejene občine v Sloveniji. Če sem malce provokativen, lahko rečem, da imamo tudi mi vse, kar imajo veliki ... Mislim, da bivanje v občini iz leta v leto postaja kvalitetnejše in prijetnejše. Da je občina v dobri družbeni kondiciji, nedvomno kaže število društev in aktivnih posameznikov, ki s številnimi prireditvami, ki jih ustvarjajo in s svojim delovanjem nasploh, bogatijo življenje in dajejo utrip naši skupnosti. Treba se je zavedati, da živimo v okolju, ki je močno obremenjeno z bremeni težke industrije, ta pa je več kot 200 let dajala kruh tukajšnjemu življu. Ta bremena niso le prostorsko-okoljska, so tudi drugačna, ljudem bližja in težja. Menim, da smo predvsem v zadnjem obdobju z dobrim ravnotežjem med zagotavljanjem osnovnih potreb, ki jih ljudje najbolj potrebujemo in občutimo (sociala, zdravstvo ...), še vedno uspešno delovali tudi na področju razvoja občine.

2. Področje: mladi

Mladi so v Hrastniku vedno znali povedati, kaj hočejo. In prav je tako. Tudi sam sem bil namreč pred več kot 10 leti ustanovni član in prvi predsednik hrastniškega študentskega kluba – ŠOHT, ki uspešno deluje še danes. Zelo sem vesel, da so mladi v Hrastniku po večletnih naporih dobili ustrezne prostore, ki si jih zaslužijo in jih potrebujejo za delovanje. Mislim, da je Mladinski center Hrastnik tisto, kar smo si vsi mladi in malo manj mladi v Hrastniku res želeli. Ne le kot prostor za delovanje in druženje, ampak sam sem idejo mladinskega centra namreč ves čas zagovarjal kot razvojno priložnost. Menim namreč, da lahko mladinski center v teh težkih časih, ko primanjkuje delovnih mest in služb, predvsem za mlade odigra pomembno vlogo z vključevanjem le-teh v različne projekte na način prostovoljstva in ne nazadnje tudi v kakšne projektne zaposlitve. Mladi lahko na tak način pridejo do prepotrebniških izkušenj, ki jih bodo kasneje lahko s pridom izkoristili oziroma jim bodo te pomagale pridobiti zaposlitev.

3. Področje: gospodarstvo

Po izbruhu ekonomske finančne krize Občina Hrastnik beleži upad gospodarske aktivnosti, s katero je tesno povezana tudi nagla rast brezposelnosti. Posledice krize so v Hrastniku še izrazitejše tudi zaradi posledic zapiranja rudnika, ki se že kažejo v zmanjšani aktivnosti družb, te pa so z rudarstvom povezane. Problem, ki je v Zasavju in Hrastniku še posebej izrazit in po mojem mnenju zelo zaskrbljujoč, je, da je brez službe že več kot tretjina mladih. Občina Hrastnik je v preteklih letih pospešeno vlagala sredstva v okoljsko in družbeno infrastrukturo, s pomočjo uspešnega pridobivanja evropskih razvojnih sredstev za namene, ki v novi finančni perspektivi EU 2014–2020 verjetno ne bodo na razpolago. Tudi s pomočjo teh investicij smo v Hrastniku uspeli obdržati nekatera podjetja, še posebej Steklarno Hrastnik in Tovarno kemičnih izdelkov, ki zagotavljata približno polovico vseh delovnih mest v Hrastniku in predstavljata hrbenico gospodarske dejavnosti občine. Menim, da bo potrebno v prihodnje preprečiti predvsem projekte podjetij, ki bodo generirala nova delovna mesta. Hrastnik mora postati eno najspodbudnejših okolij za nove investicije. Za izvedbo je ob omejenih finančnih zmožnostih občine zelo pomembna takojšnja priprava učinkovitih ukrepov in razvojnih projektov za uspešno vključitev Hrastnika v nacionalne politike, še posebej v programe evropske kohezijske politike in programe razvoja podeželja za učinkovito pridobivanje evropskih sredstev v finančni perspektivi 2014–2020. Le na takšen način bomo na eni strani uspeli prepričati mlade, da v Hrastniku ostanejo in si tu ustvarijo dom in družino, na drugi strani pa prepričati navzven, da so v Hrastniku

ugodni pogoji za razvoj in zagotovljena visoka kakovost bivanja.

4. Področje: primer dobre in slabe prakse

Kot primer dobre prakse bi izpostavil izgradnjo industrijske cone Podkraj, ki smo jo uspeli zelo hitro zgraditi z evropskimi sredstvi in s tem omogočiti Steklarni Hrastnik izgradnjo nove tovarne embalažnega stekla. Brez te pomembne investicije, kjer je občina zelo odzivno sledila razvojnim potrebam Steklarne Hrastnik, slednja v današnjih razmerah verjetno ne bi uspela zagotavljati konkurenčnosti na trgu. Velik problem vidim predvsem v hitrem slabšanju socialne situacije v občini, ki pogojuje zelo hitro rast socialnih transferov, kar močno zmanjšuje razvojni potencial občine.

Festival ŠTUOR znova oživel hrastniško dolino

Študentska organizacija Hrastnik je že 8. leto zapored skupaj z glavnima dvema soorganizatorjema, Mladinskim centrom Hrastnik (MCH) in Klubom B, zelo uspešno zaključila vse bolj prepoznavni festival ŠTUOR. Njogo-

va prepoznavnost narašča tudi v drugih slovenskih regijah in celo v tujini. Glavno prizorišče dogajanja je bilo tako kot vsako leto v športnem parku na Logu, kjer so se 23. in 24. avgusta vrstile raznolike športne, kulturne in

glasbene prireditve. Festivala se je udeležilo približno 3500 obiskovalcev, kar je za ekipo študentske organizacije zelo velik uspeh.

Domen Bauerheim, predsednik ŠOHT-a in vodja festivala, je za naš časopis ponosno povedal: »Festival ŠTUOR je premierno odprl svoja vrata že leta 2006. Namen tega velikega dogodka je, da predvsem mladini popestri poletno dogajanje v Hrastniku in hkrati preglasi stereotipe našega domačega kraja, da se v Zasavju nič ne dogaja. Vendarle pa se organizatorji trudimo, da bi bil program prilagojen prav vsem starostnim skupinam.« Organizatorji pravijo, da želijo s festivalom spodbujati mladino k zdravemu in aktivnemu načinu življenja, obuditi kulturno dediščino Hrastnika in brusiti ideje za morebiten nadaljnji turistični razvoj Hrastnika.

Festival je tako kot vsako leto svoja vrata odprl s popoldanskim športnim dogajanjem. Tokrat so člani študentskega kluba skupaj s Kolesarskim društvom Hrastnik v petek, 23. 8., priredili razburljivo tekmo v XC Eliminatorju. Dirka je bila prav zaradi ovir za gledalce še toliko bolj

napeta in na žalost za nekatere tekmovalce boleča, vendar so jo k sreči večinoma odnesli z lažjimi telesnimi poškodbami. Več o tekmi lahko preberete na športnih straneh.

Na petkovem kulturnem programu se je odvijala stand-up predstava igralca Jonasa Žnidaršiča. Predstavnica MCH, Lucija Štaut, je bila zadovoljna s petkovim večernim programom, ki ga je finančno kril mladinski center. »Žnidaršič je poskrbel za odličen nastop, poln prefinjenega humorja, žal pa je njegov nastop zmotil manjši incident, ki je bil glede na zgodnjo večerno uro toliko bolj presenetljiv. Jonas je med pretepaškim vložkom iz publike za nekaj trenutkov ves zaprepaden obmolknil in dodal, da se mu kaj takega na tovrstnih prireditvah še ni zgodilo.«

Za najbolj željne zabave so za poznovečerne ure pripravili pravo glasbeno poslastico s skupino Orlek, z eno izmed najbolj poznanih in priljubljenih zasavskih skupin, in še s povsem na novo oživelo lokalno skupino Divje rože. Član skupine, Marko Funkl, je po nekaj letih premora z nekoliko prenovljeno zasedbo prvi javni nastop opisal z navdušenjem: »Nastop na domačem festivalu ŠTUOR je za nas velika motivacija pri delu v prihodnje. Skupina Divje Rože se je s tem koncertom vrnila na koncertne odre. Iskreno želimo, da se dobro organiziran festival razvija še naprej!« Petkovo zabavo je zaključil vse bolj popularni lokalni DJ Duke, ki je s komercialnimi miksi in priredbami uspel ohraniti pozitivno vzdušje med najbolj vztrajnimi obiskovalci festivala vse do zgodnjih jutranjih ur.

V soboto je festival v nov dan vkorakal s športnimi aktivnostmi. Zaradi jutranjega dežja je bila udeležba nekoliko slabša, kot so pričakovali. Kljub vsemu so študentje Kluba B dobro speljali turnir odbijke na štiru v Hrastniku. Tekom dneva so potekali še drugi športno obarvani spektakli: ulična košarka, igra skejtanja, športno plezanje v naravi in še nekoliko novodobne igre za rekreacijo in sprostitvev – body zorbng ali zaletava žoga. Predsednik ŠOHT-a je dogajanje komentiral z naslednjimi besedami: »Letos smo popoldanski program še izpopolnili, zato je privabil občutno več obiskovalcev kot prejšnja leta in upam, da tako ostane tudi naslednje leto.« Večerni glasbeni program so kljub skromni vstopnini – 5 evrov za nečlane in 3 evre za člane hrastniškega in trboveljskega študentskega kluba – zasedale vrhunske glasbene skupine. Nastopili so: Elvis Jackson,

Vrhunec festivala ŠTUOR na s

Pestro dnevno dogajanje v športnem parku na Logu

Leteči Odred, Red Hot Chili Peppers Real Tribute in lokalna skupina The Fallen Idea. Z obiskom so bili organizatorji festivala več kot zadovoljni, saj so pohvale na Facebooku kar deževale: »Čestitke ekipi kluba ŠOHT! Super ste speljali, se vidimo naslednje leto.« Tudi ekipa iz restavracije in bara Babilon, ki je na letošnjem festivalu poskrbela, da obiskovalci niso ostali suhih ust in praznih želodcev, je bila več kot zadovoljna.

Vodja festivala, Domen Bauerheim, je pohvalil ekipo in prostovoljce, ki so pridno delali že več mesecev pred samim dogodkom. »ŠTUOR '13 je uspel! Vzdušje je bilo oba dneva vrhunsko, tako da bi se celotna ekipa rada zahvalila vsem obiskovalcem,

Tadej Kralj

Foto: Tomaž Kos

ki so se udeležili našega festivala in ga s tem podprli. Se vidimo na ŠTUOR-u 2014!« Prostovoljci in aktivni člani kluba ŠOHT si bodo vzeli krajši oddih, vendar že pridno snujejo nove načrte za še boljše projekte. Podpredsednik, Davor Kaluža, spodbudno zre v prihodnost študentskega kluba: »Učimo se na napakah z željo, da bomo na prihodnjih prireditvah še drznejši in zanimivejši prav vsem generacijam občine Hrastnik in čim širši okolici, saj, kot se je že večkrat izkazalo, ŠOHT resnično zблиžuje.

Skupina Elvis Jackson je poskrbela za super žur na sobotni večer

Pevec skupine Elvis Jackson se je približal svojim oboževalcem.

Slavnostni koncert Rudarske godbe

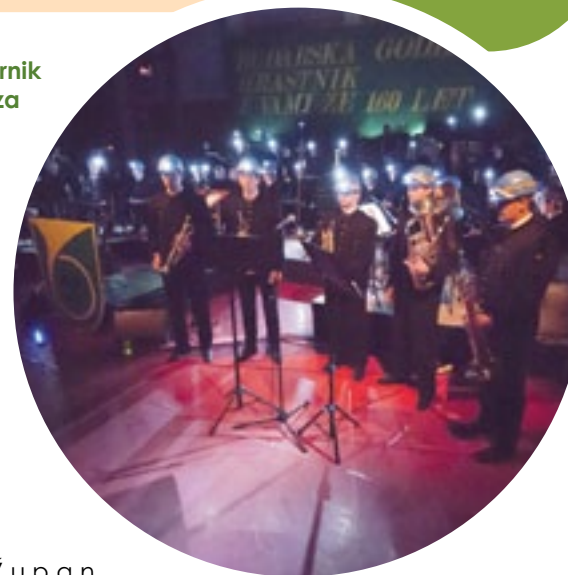
Hrastniški godbeniki so letošnje prireditve ob 160. obletnici neprekinjenega delovanja kronali na dan državnosti, 25. junija, z velikim koncertom v športni dvorani Hrastnik. Poseben gost dogodka je bil Vlado Kreslin, ki je izpostavil, da je skupna točka med njim in godbo prav strast do glasbe. Častni pokrovitelj dogodka je bil predsednik države

Borut Pahor, slavnostni govornik na slovesnosti pa minister za obrambo, Roman Jakič. Minister je poudaril, da je zgodba hrastniške rudarske godbe zgodba o uspehu, v katero je bilo treba vložiti veliko vaj in opovedovanja.

Minister Jakič je spomnil, da Rudarska godba Hrastnik velja za prvo slovensko vojaško godbo, ki že ves čas izkazuje pripadnost slovenskemu narodu in aktivno deluje v njegovo dobro tako z narodnobuditeljsko dejavnostjo v 19. stoletju kot s poznejšo zavezanostjo naprednemu delavskemu gibanju in z aktivnim sodelovanjem v narodnoosvobodilnem boju.

160 let neprekinjenega delovanja je po besedah ministra Jakiča zelo dolgo obdobje za vsako civilnodružbeno ali kulturno dejavnost. »Zadnjih 160

let je bilo za naš narod burnih, saj je v tem obdobju naša domovina naredila pot od prvih javno izraženih ciljev po združitvi slovenskih dežel v okviru Avstrijskega cesarstva do uresničitve samostojne in suverene države Slovenije. To je bilo obdobje dveh svetovnih vojn, različnih državnih ureditev, v katerih smo živeli Slovenci, in velikih družbenih sprememb. Hrastniški rudarski godbi tudi najhujše preizkušnje niso prišle do živega, ob njih se je celo krepila, zato je ta visoka obletnica še toliko žlahtnejša,« je poudaril minister.

Župan občine Hrastnik Miran Jerič je godbenikom čestital za njihov častitljivi jubilej in se jim zahvalil za njihovo delo in prispevek k bogatenju družbenega življenja v našem kraju. Župan je pozval, naj bodo bogate

izkušnje, trdoživost in vztrajnost naše godbe, ki je previharila vse vojne vihre in različne družbene ureditve, tisto upanje, da bo tudi naša država, ki se v svoji mladosti spotika in opoteka, našla svojo pravo pot. »Tako kot imamo radi našo godbo in ji leta in leta izražamo pripadnost, je prav, da smo pripadni tudi svoji državi. Pa četudi ji ne gre vedno najbolje. Domovino preprosto moraš imeti rad,« je sklenil župan Miran Jerič.

Obiskovalci so slabi dve uri lahko uživali ob uigranem orkestru in vedno odličnem

glasu Vlada Kreslina. Navdušili pa so seveda tudi godbeniki, še posebej njihovi izvrstni solisti: Urška Velikonja, Luka Jeraj in Uroš Razpotnik. Predsednik rudarske godbe Jurij Bantan je ob koncu še podelil priznanja najbolj zaslužnim godbenikom in godbenicam ter se zahvalil vsem podpornikom godbe, predvsem pa občinstvu, ki jih zvesto spremlja na njihovih nastopih.

Jani Medvešek

Foto: Branko Klančar

Poletni festival knjižnice

Poletni festival hrastniške knjižnice je potekal od 19. do 21. junija. Za njegovo odprtje je poskrbel župan občine Hrastnik Miran Jerič, obiskovalci pa so si na večer odprtja lahko ogledali predstavo Perice v izvedbi Funšterc team Boben Čeče in se zabavali ob nastopu

GodArt. Drugi dan festivala je potekala predstavitev hrastniških društev in organizacij, večer pa je bil v znamenju predstavitve knjige Primoža Frajleta, Zgodbe knapovske godbe. Poletni festival knjižnice se je zaključil v petek s pogovorom o razvoju turizma v Hrastniku.

spremljamo že nekaj let na televiziji in Radiu Ga Ga: humor, imitatorstvo, čarovnijo in vrhunsko izvajane glasbe. Tudi najbolj cenene melodije znata povzdigniti v klasično izvedbo, pregneteno z njunim značilnim humorjem.

V okviru aktivnosti ob 160. obletnici obstoja Rudarske godbe Hrastnik je bil večer festivala posvečen predstavitvi monografije Primoža Frajleta, Zgodbe knapovske godbe. »Z idejo sem se ukvarjal že nekaj let,« je dejal Primož, univerzitetni diplomirani zgodovinar in tudi član godbe. »Osnova mi je bila brošura Marka Planinca, ki je izšla pred desetimi leti. Seveda pa sem jo vsebinsko nadgradil in poglobil. Največ sem črpal iz starih časopisov, bogat vir je tudi Kronika, ki so jo začeli pisati leta 1953, obiskoval pa sem še arhive kot Arhiv RS v Ljubljani, Nadškofjski arhiv Maribor, Zgodovinski arhiv Celje ...«

Jure Bantan, predsednik godbe, pa je dodal, da si godba, ki ima bogato zgodovino in je predstavljala v hrastniški dolini pomembno kulturno in politično moč, tako knjigo zasluži. »Prospekti in brošure se porazgubijo, knjiga pa ostane,« je utemeljil. Natisnili so 600 izvodov, knjigo pa lahko dobimo za 32 evrov vsak dan v rudarskem domu.

Popoldne pa se je v okviru festivala odvijala tržnica hrastniških društev, organizacij in podjetij. Obiskovalci so si lahko poleg predstavitev številnih hrastniških društev ogledali tudi predstavitev policije vključno s policijskimi konji in gasilcev. Nastopile so plesalke LaDive, skupina Mravljice iz hrastniškega vrtca, plesna skupina ŠKD Feniks, moški pevski zbor Svoboda Hrastnik, Rudarska godba Hrastnik ter Šteklarska godba Hrastnik in mažoretke. Otroci pa so vročino premagovali tudi na ustvarjalnih delavnicah, ki so jih pripravili v društvu Želodki.

Pogovor o razvoju turizma v Hrastniku je vodil Jani Medvešek. Njegovi gostje so bili Nataša Jerman Rajh – vodja projekta V 3 krasne, etnologinja Maruška Markovčič, Darko Planinc – organizator Perkmandeljčevega pohoda skozi Rudnik Trbovlje-Hrastnik, predsednica Zveze turističnih kmetij, Vilma Topolšek, in predsednica Društva LAS Zasavje, Vojka Šergan. V debato pa so se konstruktivno vključili tudi obiskovalci in vabljeni gostje, ki so prispevali svoje izkušnje in znanje s področja turizma.

Fanči Moljk in JM

Foto: Branko Klančar

Članice kulturnega društva Čeče so tekst za Perice sestavile kar same, saj so v svojih otroških letih same pomagale materam prati na »rifl mašino« ob koritih ali potokih. Tudi izdelovanje domačega mila jim ni tuje, zato so razložile njegove sestavine in način izdelave. Brez opravljanja, manjših preprirov in petja pa tudi ni šlo. »Mladini je treba pokazati, kakšno je bilo naše življenje pred desetletji,« je rekla Joca, ena izmed glavnih komedijantk iz Čeč.

Navdušila sta tudi violončelist Tilen Artač in pianist Jure Godler, ki zadnje čase združujeta svoje nastope pod imenom GodArt. Na poseben način sta pred hrastniško knjižnico izvedla nekatere klasične glasbene komade na moderen in pop humoren način. Doživeli smo vse njune talente, ki jih

Kmečki turizem Nemeč iz Sedraža je bil v soboto, 13. julija 2013, prizorišče prav posebne poroke. Davorina in Bojan Hameršak sta v prelepem okolju z zlato poroko praznovala petdeset let skupnega življenja. Slovesnost je bila odlično pripravljena in nabita s čustvi. Najlepše jih je v svojem zaključnem nagovoru izrazil Bojan, ko je dejal: »Zadovoljna in srečna sva, ker živiva v prijateljstvu inom in hčero ter z vnukinjami in

DAVORINA IN BOJAN HAMERŠAK STA POTRDILA POROČNE ZAOBLJUBE

vnukom. Zadovoljna in srečna sva, ker imava veliko prijateljev, ki danes delite lepe trenutke z nama.«

Okrogel jubilej sta potrdila župan Miran Jerič in matičar Rok Jenko v navzočnosti prič – Barbare Pavčnik in Janeza Hameršaka. Župan je v svojem nagovoru dejal: »Vidva se lahko s ponosom ozreta nazaj, saj sta oba dajala mnogo, še posebej v svojih humanih poklicih, kjer sta vsak po svoje skrbela za številne generacije Hrastničank in Hrastničanov. Oba pa si želita, da bi kmalu dočakala prvega

pravnuka, ki bo še dodatno zapolnil vajin življenjski mozaik«.

Bojana je želja po znanju po končani gimnaziji pripeljala na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, kjer se je izobrazil za stomatologa. Poklicno pot je začel in zaokrožil v Zdravstvenem domu Hrastnik. Ljudje ga poznajo po tem, da rad zahaja v hribe, ureja okolico hiše ter ob večerih s sosedi igra tarok.

Davorina je po končani višji pedagoški šoli svoje znanje prenašala na številne generacije otrok v osnovni šoli v Hrastniku. Danes so ji v veselje vrtnarjenje, obiskovanje okoliških hribov in pa vnuki, ki jo radi obiskujejo. Oči so se ji zarosile, ko je svoj poročni šopek izročila najstarejši vnukinji Urški.

Rok Jenko

HRASTNIŠKI OTROCI NA POČITNICAH

Občinska zveza prijateljev mladine Hrastnik je od 3. do 13. avgusta 2013 organizirala desetdnevno letovanje v Poreču. Na pot se je 3. 8. 2013 odpravilo 80 malih in malo večjih nadobudnežev. Vsak izmed njih je poiskal enega izmed devetih vzgojiteljev, se z njim vkrcal na avtobus

in za nekaj dni pomahal staršem v slovo. »Skupaj smo se podali novim poletnim dogodivščinam naproti, ki jih v tej koloniji res ni manjkalo,« je povedala Janja Urlep, pedagoški vodja. Na letovanju jih je obiskal tudi župan občine Hrastnik Miran Jerič.

Po desetih dneh so se polni novih izkušenj vrnili v objeme svojih staršev. »Ne bi pretiravala, če bi rekla, da bi lahko napolnili časopis le z našimi vtisi, pa bom napisala le to, da smo tudi vzgojitelji poiskali otroka v sebi in tako našim sončkom popestrili vsak dan letovanja,« je sklenila Janja Urlep, ki je zbrala tudi nekaj vtisov otrok:

»Imeli smo se zelo lepo, se kopali, uživali na plaži in se sončili. Ker zelo rada ustvarjam, sem uživala na delavnicah, kjer smo izdelovali papirnate ribice, akvarije, rože na slamnicah, ribice iz cedejev ... V večernih urah smo uživali v mini disku, iskali izgubljeni zaklad, poslušali Radio Srček in uživali v drugih zabavnih igrah, ki so jih pripravili učitelji.«
Ajda Kladnik

»Najbolj so mi bile všeč večerne prireditve (Lunapark, Lov za zakladom...). Bilo je tako zelo fajn, da moram drugo leto še enkrat.«
Tjaša Zorc

»Letos sem bila prvič sama na morju. Imeli smo se zelo lepo. Najbolj sem uživala v plavanju. Na plaži smo si lahko kupili limonado, sladoled, pa tudi pomfri. Po večerji smo odšli v

disko, kjer smo plesali in peli. Dolgčas nam ni bilo, saj so se vsak dan odvijale razne aktivnosti, na voljo pa smo imeli tudi različne delavnice.«
Anja Medved

»Najbolj sem se zabavala, ko smo s

prijateljicami imele svoj čas v sobi.«
Ela Ramšak

«V Poreču sem bil že tretje leto. Letos je bilo še posebej zabavno, saj je bilo na letovanju veliko mojih prijateljev. Spoznal sem tudi nekaj novih iz Mar-

ibora. Najbolj všeč so mi bile večerne zabave in druženje. Tudi naslednje leto se nameravam udeležiti letovanja.»

Jaka Kovač

JM

PRVI ŠOLSKI DAN

Počitnice so pri koncu in šola je znova odprla svoja vrata. Tudi za tiste, ki bodo letos prvič prestopili šolski prag. Na Osnovni šoli narodnega heroja Rajka Hrastnik je takih 54 otrok, na podružnični šoli Dol pa je letos vpisanih 30 prvošolčkov. Učence sta ob začetku šolskega leta tako

na Dolu kot v Hrastniku pozdravila ravnateljica Marina Kmet in župan občine Hrastnik Miran Jerič.

Ravnateljica je ob tej priložnosti pozvala k medsebojni pomoči in sodelovanju med učenci, starši in učitelji. Spomnila je, da bo

letošnje šolsko leto še posebej slovesno, saj šola praznuje 150. obletnico. Izrazila je prepričanje, da bodo ob koncu šolskega leta lahko vsi skupaj rekli: "Najboljši smo!" Župan je vsem skupaj zaželel uspešno in veselo šolsko leto: "Prepričan sem, da se boste tako kot doslej izkazali s pridnostjo, vztrajnostjo in odgovornim ravnanjem."

Jani Medvešek

V soboto, 3. avgusta, je bilo že 23. Popoldne ob citrah, ki ga vsa leta uspešno vodi profesor violine in citer Peter Napret; za obiskovalce pa skrbijo tudi člani PD Rimske Toplice. Koča na Kopitniku, najlepša daleč naokoli, vedno privabi veliko ljubiteljev citer, tega ponovno oživljenega inštrumenta.

V treh urah je nastopilo okoli enaindvajset glasbenikov z vseh koncev

POPOLDNE OB CITRAH NA KOPITNIKU

Slovenije. Med njimi je bilo seveda največ citrarjev, pa tudi kitaristov, harmonikarjev, violinistov, pevcev itd. Večinoma so nastopili stari znanci: 85-letna Fani Lapajne iz Griž, ki citre igra že 80 let, skupina Ubrane strune iz Griž, Dejan Praprotnik, Zvone Horvat ... Tudi Jasmina Levičar je imela letos s seboj kar nekaj svojih učencev s Kozjanskega.

Dejan Praprotnik je poleg odličnega nastopa predstavil tudi izjemno lepo knjigo Čudovita si, Slovenija, ki jo bogati še njegov DVD. Obiskovalci so toplo sprejeli prvi nastop skupine upokojencev iz Litije – del citrarskega orkestra Srebrne strune. To je edini tovrstni citrar-

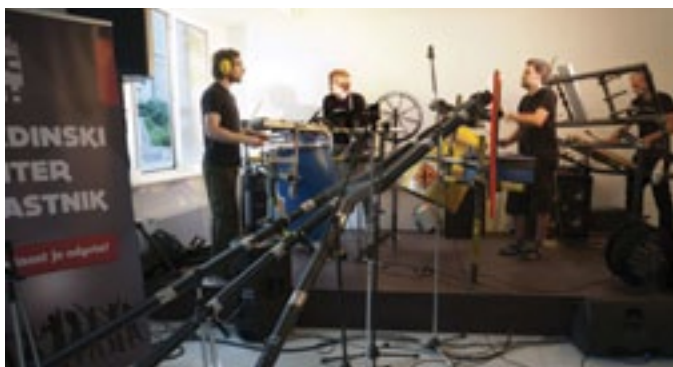
ski orkester, ki ga sestavljajo upokojenci. Junija so izdali zgoščenko Goreči ogenj in to zanje pomeni velik dosežek.

»Res je bilo prijetno popoldne na Kopitniku,« je dejala obiskovalka iz Zagorja ob Savi, ki je prišla prvič. »Neverjetno, kaj vse se da zaigrati na citre! Tudi Kreslinovo Vrbo, pa zelo lepe Srne Ivanke Kraševac.«

Prave zvezde so bili tudi mladi Rožejevi glasbeniki, saj so prvič nastopili skupaj – Monika s citrami in violino, Luka na violino in Matevž na kitaro. Monika že vse od začetka julija sprejema iskrene čestitke za uspešno opravljen sprejemni izpit na Univerzi Mozarteum v Salzburgu v Avstriji, kjer bo že v jeseni začela s študijem citre in solopetja kot druga Slovenka.

Fanči Moljk

MLADINSKI CENTER HRASTNIK JE ODPRL SVOJA VRATA

Poletni večer se je začel s kratkim koncertom skupine Stroj Machine, ki so številne mehanske zvoke oblikovali v glasbo, sledil pa je svečani del otvoritve. O novem mladinskem centru sta najprej spregovorila pobudnika centra, podžupan Občine Hrastnik Vinko Žagar in predsednik Sveta zavoda Mladinskega centra Hrastnik, Marko Funkl. Nato je sledila beseda arhitekta Janka Rožiča, ki je zaslužen za celostno podobo prostorov ter nagovor direktorja MCH, Davorina Peršiča.

Otvoritev se je zaključila s koncertom skupine Carpe Diem, prostori mladinskega centra pa so s tem dokončno odprli svoja vrata. Za dejavnost mladinskega centra je namenjenih več prostorov. Poleg večnamenske dvorane z odrom in manjše pisarne je urejena tudi večja soba za delavnice, kjer pa se trenutno nahaja

tako da bo soba za dejavnosti urejena za različne dejavnosti, študentski klub pa bo končno prišel do svojih stalnih prostorov.

Novi prostori bodo odprti v času dejavnosti, ki so običajno pozno popoldne in v času uradnih ur, tokrat bodo te vsak delovnik od 9. do 13. ure. Tudi letos bomo nadaljevali z že znanimi dejavnostmi tečajev, seminarjev in kulturnih dogodkov, pripravljamo pa tudi kar nekaj novih pobud, iniciativ in programov za delovanje mladih. Mesečno

V soboto, 22. junija 2013, je bila v Hrastniku otvoritev prostorov Mladinskega centra Hrastnik (MCH). Nekdanji rudniški prostori v centru Hrastnika so dobili popolnoma nov videz ter veliko bolj živahen značaj. Tako smo dobili prostor, ki je namenjen predvsem mladim ter mladim po srcu. Radi bi, da bi mladi v okviru mladinskega centra v še večji meri izkoristili svoj potencial ter da bi prostor postal družabno in kulturno središče.

študentski klub ŠOHT. V kratkem pričakujemo tudi ureditev njihovih prostorov, ki bodo v sklopu centra,

bomo organizirali družabne večere, predvsem pa odprli prostor za sveže programske ideje.

Vabljeni, da nas obiščete ter prispevate svoje zamisli, želje, predloge in ustvarjalne sile ter se s tem vključite v razvoj mladinskega centra. V svoje vrste vabimo tudi prostovoljce in vse, ki bi si radi nabrali izkušnje in znanje na področju mladinskega dela.

Lucija Štaut

Fotografije: Branko Klančar

V soboto, 20. julija, so potekale v Turju tradicionalne kmečke igre. Od enajstih ekip od blizu in daleč je zmagala ekipa iz Čeč. Petčlanske skupine so se pomerile v sestavljanju voza, žaganju hloda, kotaljenju bale, iskanju jajc v kokošnjaku, za likof (pojedino) pa so morali kar najhitreje pospraviti domači močnik.

Tudi obiskovalci kasneje na gasilski veselici niso bili lačni, saj so kranjke kot običajno pripravile kruh iz kmečke peči, slaščice vseh vrst, pa tudi na žaru se je ves čas nekaj vrtelo. Ob izbrani kapljici, seveda. Pripravili so tudi bogat srečelov, za ples pa je poskrbel ansambel Pogum.

Še posebno je obiskovalce osup-

KMEČKE IGRE IN GASILSKA VESELICA V TURJU

nila mehiška skupina Mariachi, ki naj bi bili presenečenje večera, a je velika večina že vedela za njihov prihod. Polurni nastop so navzoči sprejeli z velikim navdušenjem. »Navdušili pa so tudi pionirji PGD Turje, ki so z gasilsko vajo dokazali, da znajo sami pogasiti požar, če staršev ne bi bilo doma.« je povedal Roman Grešak, predsednik PGD Turje.

Gasilci PGD Turje pa ne bodo počivali na lovrikah uspešno opravljenega dela. Po nekaj dneh počitka

že načrtujejo organizacijo kmečkih iger za naslednje leto.

Fanči Moljk

Fotografija: Branko Klančar

MINIZOOLAND

Občinska zveza prijateljev mladine (OZPM) Hrastnik je 23. avgusta organizirala izlet v manjši živalski vrt v Slovenskih Konjicah, ki se ga je udeležilo 25 otrok. V parku ponujajo različna tematska prizorišča (tropski gozd, akvarij, izgubljeni otok, avstralsko pokrajino, divji zahod, gusarsko ladjo) in seveda

pestro izbiro živali. Janja Urlep iz OZPM je povedala: »Otroci so se v svoji bujni domišljiji spretno spremenili v gusarje, kavboje z divjega zahoda, tropske princa in princeze ter nekatere na novo odkrite junake. Tako smo z dobro voljo pregnali tudi oblake in zaključili s soncem obsijan dan.«

JM

Za člane in članice Društva invalidov Hrastnik (DI Hrastnik) je bilo letošnje poletje zagotovo pestro. Junija so v okviru proslavljanja 40-letnice društva pripravili tri dogodke. Gregor Erman, predstavnik za stike z javnostjo, pove: »V okviru 40-letnice smo 21. junija v dopoldanskem času v galeriji Delavskega doma Hrastnik pripravili slavnostnootvoritev območne razstave ročnih del društev invalidov Koordinacije Zasavje-Posavje, popoldan pa slavnostno proslavo ob 40-letnici.« Proslavo so posvetili spominom na že prehojeno pot, slavnostni govornik je bil predsednik Zveze

delovnih invalidov Slovenije Drago Novak, podeljena so bila priznanja. »Dogajanje v okviru obletnice pa smo zaključili 28. junija z organizacijo prijateljskega športnega srečanja članov DI Hrastnik s Hrastničani,« doda.

6. julija so se udeležili srečanja invalidov Slovenije v Logarski dolini, le slab mesec kasneje, 6. avgusta, pa 29. vseslovenskega Planinskega dneva invalidov na Kopah. Na srečanju, ki je bilo namenjeno predvsem druženju in ohranjanju prijateljstev, se je zbralo preko 2500 udeležencev iz tridesetih društev invalidov. Konec julija so se odpravili še na ogled gledališke predstave Franca Miličinskega, Butalci, v poletno gledališče na Studencu.

Seveda pa niso pozabili niti na mesečno kopan-

Na poti na orlovo gnezdo (srečanje invalidov v Logarski dolini).

je, tokrat so se odpravili v Terme Tuhelj na Hrvaško. Jerica Laznik navdušeno pove: »Avgustovskega organiziranega kopanja se je udeležilo kar 91 članic in članov, kar pomeni, da so naša mesečna kopanja in druženja resnično prešla v tradicijo, ki jo je potrebno negovati in nadgrajevati tudi v bodoče.« Zadnje kopanje v letošnjem letu bo 6. septembra v Termah Paradiso v Dobovi.

MJ

Srečanje invalidov Slovenije na Kopah.

NEURJE V HRASTNIKU

V ponedeljek, 29. julija, se je po Sloveniji razbesnelo silovito neurje. Posledice neurja z močnim vetrom smo na žalost občutili tudi v naši občini. Veter je odkrival strehe in podiral drevesa. Številne ceste so bile neprevozne. Iz Gasilske zveze Hrast-

nik so sporočili, da se je na teren odpravilo več kot 40 gasilcev iz prostovoljnih gasilskih društev Hrastnik – mesto, Dol pri Hrastniku, Prapretno, Marno in Turje.

Največ težav so imeli gasilci s čiščenjem ceste Hrastnik-Radeče. Zaradi treh podrtih dreves, ki bi lahko padla na cesto, je bila cesta dlje

časa zaprta. Pri sanaciji je sodelovalo tudi podjetje AGM Nemeč. Več podrtih dreves in kamenje je bilo na cesti Hrastnik-Dol. Podrta drevesa so morali gasilci odstranjevati tudi pod štadionom, na Dolski cesti, Cesti H. Debelaka, kjer se je drevo podrla na garažo, in na cestah na Kal, v Turje, Gore in na Kopitnik.

JM

POLETNI TABOR – NARAVA IN UMETNOST

Mladinski center Hrastnik je tudi letos organiziral poletni tabor »Narava in umetnost«, ki je potekal od 24. junija do 1. julija. Enaindvajset otrok je začetek poletnih počitnic preživel na ekološki kmetiji Na Jasi v bližini Šmartnega pri Litiji, natančneje v Preski nad Kostrevnico.

Zjutraj smo se zbuvali ob zvoku piščali, dan pa nadaljevali z renesančnimi plesi. Gibalne spretnosti smo preizkušali v igrah z žogo ter pri viteških igrah, vsako dopoldne in popoldne pa smo ustvarjali z naravnimi materiali. Otroci so naredili lesene mlinčke, ki so jih kasneje preizkusili pri potočku, piščali ter izdelke iz polstene volne. Polstene torbice, žogice, copate in klobučke smo po-

barvali z naravnimi barvami, ki smo jih naredili iz kurkume, brezovega lubja in orehovih listov.

Za prostočasne dejavnosti so poskrbeli izkušeni pedagogi in otrokom omogočili, da so se učili veščin lokostrelstva, hoje s hoduljami, hoje po vrvi, žongliranja in pletenja. Zvečer smo prižgali taborni ogenj, peli pesmi in poslušali zgodbo Astrid Lindgren – Ronja, razbojniška hči. Otroci so se za eno noč spremenili v prave pustolovce. V gozdu so namestili viseče mreže, se zavili v spalne vreče in noč preživali na prostem. Iz-

menjaje so stražili taborni ogenj in poskrbeli, da ni ugasnil vse do jutra. Odpravili smo se tudi na nočni pohod in s pomočjo gozdnih škratov poskale bakle ter tablico čokolade, ki smo si jo kasneje bratsko razdelili ob tabornem ognju.

Četrtek dan smo izkoristili za izlet na grad Bogenšperk, popoldne pa smo preživali na bližnji kmetiji, kjer smo plavali, jedli sladoled in se igrali z žogo. Teden smo zaključili z razstavo izdelkov ter kratko predstavitevijo za starše. Plesali smo renesančni ples, pokazali spretnosti s palicami, nato pa so lahko otroci skupaj s starši skakali čez vrvi.

Tabor je minil v prijetnem vzdušju, ki so ga pomagali sooblikovati pedagogi, prostovoljci in odlična kuharska dvojica, ki je poskrbela, da so bili vsi obroki iz ekološko pridelane prehrane. Svoje je dodala tudi neokrnjena narava, razgled ter seveda otroci, ki so s svojo ustvarjalno energijo, pristnostjo, veseljem in sproščenostjo poskrbeli, da je bil vsak trenutek nov, drugačen in zanimiv.

Lucija Štaut

PRAZNIK KS DOL

Krajevna skupnost Dol pri Hrastniku je svoj praznik obeležila v četrtek, 27. junija, s svečanostjo ob prazno-

vanju 10. obletnice dramske sekcije KUD Svoboda Dol in praznika KS Dol v Kulturnem domu na Dolu. Pred tem je bila v mali dvorani otvoritev r a z s t a v e ročnih del sekcije Društva upokojencev Dol, dopoldne pa 6. balinarski turnir za pokal

KS Dol pri Hrastniku.

Na večerni svečanosti sta zbranim krajanom spregovorila župan občine Hrastnik Miran Jerič in predsednica KS Dol Rosanda Kladnik. Podelili pa so tudi priznanja za zaslužne krajanke. Priznanje so prejeli Simon Drnovšek za dosežke na gasilskem področju, Marija Hafner za dosežke v gledališki skupini ter v Društvu upokojencev Dol, Franc Jug za dosežke v ribiški sekciji Društva upokojencev Dol in Jure Aškerc za dosežke v KUD Svoboda Dol predvsem v dramski skupini. Kulturni program je pripravila prav dramska skupina, ki beleži 10. obletnico delovanja.

JM

Fotografija: Branko Klančar

ZELIŠČA IN PERMAKULTURA

V soboto, 20. julija, so se v Turju zbrali ljubitelji zelišč in permakulture ter poglobljali svoje znanje. Jolanda Gobec je imela večino zdravilnih zelišč, o katerih je govorila, na mizi – sveže ali že posušene. Zbrani so slišali vse njihove pozitivne učinke, kdaj se nabirajo, kje rastejo, kateri deli so najbolj koristni ... Tako so se zvrstili pred

detelja ...

Pozornost so posvetili tudi pravilnemu sušenju in shranjevanju nabranih zdravilnih rastlin. Jolanda, velika ljubiteljica in poznavalka zdravilnih zelišč, je večkrat poudarila: »Nabiramo samo tiste zdravilne rastline, ki jih

njimi oves, gladež, sivka, repik, rman, pelin, bezeg, črna

nekatero rastlinske učinkovine »ne pašejo« z zdravili, zlasti antibiotiki in s hormonskimi tabletami.«

Zdravilne rastline smo lahko videli tudi na zasaditvah Nade Grešak, saj je skupina gostovala na njihovi domačiji. No, več pozornosti je posvečala svojim kupčkom okoli hiše, kjer ima na različnih plasteh, značilnih za permakulture gredice, posajeno vse od paradižnika, buč, fižola, ki se vzpenja tudi po drevju, do velikih grmov pelina in podobnih rastlin. »Doma so me gledali malo čudno, ko sem na travne ruše nosila vse vrste bioloških odpadkov, narezane šibe, zemljo, kompost, pokošeno travo, vendar se nisem menila za pripombe. Rada eksperimentiram, kako se rastline obnašajo in vesela sem, če so v dobri kondiciji ...« Razkazala nam je tudi veliko njivo pod domačijo, kjer bodo pridelali vse, kar rabi velika družina za preživetje, pa še ostalo bo za prodajo na tržnici.

poznamo in le v tolikšnih količinah, ki zadoščajo za eno sezono (za potrebe družine) in še koga, če jih podarjamo. O njihovih lastnostih se poučimo in ne jemljimo vsega povprek, saj

Fanči Moljk

Člani Rudarsko-etnološkega društva Brezno – Huda jama so na Zavratih pripravili osrednjo slovesnost v počastitev stanovskega rudarskega praznika. V goste so povabili pevski zbor Mežiški knapi, godbenike hrastniške rudarske godbe, člane etnološkega društva Srečno iz Griž in domače člane rudarskega etnološkega društva, ki so uprizorili star knapovski običaj »Skok čez kožo«.

Ta rudarski običaj je star 500 let, izhaja iz 16. stoletja, ko so starejši knapi medse sprejeli novince, mlade žilave fante. Da so lahko novinci stopili med rudarsko bratovščino, so morali pokazati nekaj znanja in veščin. Svojo zrelost so fantje dokazali z odgovori na postavljena vprašanja in na koncu so morali preskočiti odprtino jaška. Kasneje so skok preko jaška zamenjali s skokom preko kože, jašek pa so zamenjali s sodčkom. Rudarska koža, urezana iz telečjega usnja, je bila na začetku rudarjenja del rudarske noše.

Na lesenem odru na Zavratih, kjer so prikazali skok čez kožo, je sodelovalo pet novincev. Vsak posameznik se je moral predstaviti in povedati geslo, nato pa je dobil strokovno vprašanje. Darko Zajtl je povedal

RUDARSKI POZDRAV SREČNO ŠE ŽIVI

geslo: »Jamo so nam zaprl, srca nam niso strl. Je kulm v jami še ostal, morda ga bodo še kdaj odkopal.« Strokovno vprašanje je bilo: »Kaj pomeni jebi veter?« Odgovora novinec ni poznal, senat je pojasnil, da je to gibanje zraka ob seksu.

Tudi predsednika domačega Rudarskega etnološkega društva Andreja Mavrija so sprejeli med knapovsko bratovščino. Pojasnil je geslo: »Tu Pri Knapu na Zavratih se družimo stari kamerati.« Dobil je senatno vprašanje: »Kakšno žensko ima ta prav knap?« Na glas je povedal, da ne ve. Pojasnjeno mu je bilo –

položeno. Bil je veliko smeha in tudi laški župan Franc Zdošek je prišel med novince in knapovsko družino, seveda je moral popiti tudi »krig« piva. Hkrati je zbrane pozdravil in povedal, da je skok čez kožo čudovit prikaz rudarske tradicije in da se med občani Laškega pretaka knapovska kri. Ustanovljenemu društvu je zaželel veliko uspeha pri ohranjanju tradicije. Svoje je »zabelila« tudi humoristka Joca iz Hrastnika, ki je kot ženička iskala svojega moža.

Vojka Povše Krasnik

HRASTNIŠKI SADJARJI V BOROVNICI

Hrastniški sadjarji, kamor so včlanjeni tudi pridelovalci sadja iz drugih zasavskih občin, so se v četrtek, 1. avgusta 2013, odpeljali na Ljubljansko barje, kjer so si v bližini Borovnice ogledali nasade ameriških borovnic. Ustavili so se pri nasadu Marije in Matije Suhadolnika. »Prej smo imeli govejo živino, zadnjih dvanajst let pa se ukvarjamo z borovnicami,« je

povedala zgovorna Marija. Z delom pričnejo že februarja, ko je treba obrezovati in škropiti. Vse počnejo ročno, saj bi se lahko traktor na mehkih barjanskih tleh ugrezal.

Mi smo naleteli na obiranje ameriških borovnic, ki traja več tednov, saj zorijo postopoma. Začnejo ob šestih zjutraj, končajo pa ob enajstih. Povprečno

dela petnajst do dvajset ljudi. V teh letih so si izborili tudi trg, kar je pri kmetovanju najtežje doseči, a je najbolj pomembno. Seveda so se zasavski sadjarji seznanili tudi z značilnostmi in zahtevami ameriških borovnic, pri čemer je sodelovala tudi kmetijska strokovnjakinja Alenke Caf s Kmetijsko gozdarske zbornice (KGZS). Ni težko ugotoviti, da je rastlina zahtevna. Začne se že pri zemlji, ki mora biti rahla in kislata. Zaradi zelo plitvega koreninskega sistema moramo v sušnem obdobju poskrbeti za zalivanje, vendar voda ne sme stati. Beseda je tekla tudi o škodljivcih, boleznih in negi rastline med rastjo.

Na koncu so si lahko ogledali nasad od blizu, borovnice preizkušali in tudi kupili. Na panoramski vožnji skozi Borovnice pa je bil najbolj atraktiven visok steber, ostanek nekdanje železnice, ki je tekla po petsto metrov dolgem mostu. Ekскурzijo sta organizirali Ivanka Rožej, predsednica Sadjarskega društva Hrastnik in Janja Žagar s KGZS.

Fanči Moljk

Konjerejsko društvo Hrastnik pod vodstvom predsednika Janeza Homška je v nedeljo, 23. junija 2013, v Gorah organiziralo že 10. tradicionalno žegnanje konj, konjenikov in plodov narave. Najprej je župnik Franc Ornik opravil sveto mašo v cerkvi svetega Jurija v Gorah, po maši pa je sledilo žegnanje vseh prisotnih konjenikov pod to idilično podružnično cerkvijo.

Vsak konjenik je od župnika prejel spominski obesek, konji pa so dobili vsak svoj žegnan košček kruha. Na prireditvi se je zbralo 16 konjenikov iz občine Hrastnik in okoliških

občin. Tako so nas obiskali prijatelji iz Trbovelj, Rimskih Toplic, Laškega in Dobja pri Planini.

Sabina Tomažič

ŽEGNANJE KONJ

SREČANJE IZGNANCEV

Pred krajevnim domom Krajevne skupnosti (KS) Podkraj je v soboto, 15. junija 2013, potekala tradicionalna vsakoletna proslava v okviru krajevnega praznika v spomin na dan vrnitve izgnancev. Slovesnosti se je udeležilo preko sto krajanov in obiskovalcev.

Tudi letos so se povabili organizatorjev odzvali predstavniki iz prijateljske istoimenske KS Podkraj iz Velenja. Krajanje so organizirali pester kulturni program, za glasbo ob prijetnem druženju pa je poskrbel ansambel Bojana Kudra.

JM

SREČANJE DRUŠTVA PARAPLEGIKOV

V Hrastniku smo gostili srečanje Društva paraplegikov ljubljanske pokrajine, ki ima med svojimi člani tudi nekaj Hrastničanov. Udeleženci

srečanja so si ogledali proizvodnjo v Steklarni Hrastnik, tisti bolj pogumni pa so se spustili z raftom po reki Savi. Člane društva paraplegikov je

sprejel župan občine Hrastnik Miran Jerič, zaigrala pa jim je tudi steklarska godba. Udeleženci srečanja so se pomerili v različnih družabnih igrah, ki jim je sledilo druženje pri brodarstvom domu do poznih večernih ur.

JM

POT SPOMINOV NOB

Člani Združenja borcev za vrednote NOB Hrastnik so 29. junija organizirali tradicionalni pohod po »Poti spominov NOB občine Hrastnik« s ciljem na Kopitniku pri Lovski koči. Pot spominov so odprli planinci iz Hrastnika in z Dola v sodelovanju z združenjem borcev NOB že pred 32 leti v želji, da dogodki narodnoosvobodilnega boja ne bi šli v pozabo.

Pot spominov kot prstan povezuje 15 točk zasavskih hribov v naši občini. Kot je povedal slavnostni govornik Martin Mlinar, je njihova želja, da udeležencem srečanj na Kopitniku bližje prikažejo takratne dogodke in s tem pospremiijo pohodništvo borčevskih organizacij v to slikovito pokrajino.

Mlinar je povzel poglede in stališča Združenja borcev za vrednote NOB in tako med drugim povedal: »Smo

del velike skupnosti, zato so naši problemi del njihovih in obratno. Reševati jih moramo samostojno in soodvisno. Zadnji predvideni ukrepi o zmanjšanju brezposelnosti kažejo, da naj bi se v skupnosti prešlo na podpiranje politike hitrejše gospodarske rasti. To moramo izkoristiti in z uspešnim saniranjem bank omogočiti, da tiste gospodarske družbe, ki imajo program in proizvode, s katerimi se lahko enako pravno vključujemo v izvoz, lažje pridejo do sredstev.«

Izpostavil je še, da imamo kljub težavam v gospodarstvu tudi pozitivna gibanja. Poudaril je, da so od nas odvisni ukrepi, ki morajo biti usmerjeni tako,

da bodo poleg iskanja izhoda iz krize ohranjali temelje socialne države in suverenosti. Izrazil je prepričanje o zmagovalstvu nad to dolgo bitko.

V kulturnem delu programa se je predstavila Steklarska godba Hrastnik, nastopile pa so tudi steklarske mažoretke.

Jani Medvešek
Fotografija: Branko Klančar

To leto je bilo ob prazniku Krajevne skupnosti (KS) Steklarna še posebej slovesno. V petek, 28. junija, so namreč slavili odprtje novega večnamenskega družbenega objekta, s katerim so se zagotovili ustrezní prostori za delovanje kulturnih in drugih dejavnosti skupnega pomena. Slovesnosti, kjer so podelili tudi krajevna priznanja, sta se poleg številnih gostov udeležila župan

OTVORITEV NOVEGA DRUŽBENEGA OBJEKTA V PODKRAJU

občine Hrastnik Miran Jerič in direktor Steklarne Hrastnik Andrej Božič.

Vrednost naložbe je nekaj več kot 465 tisoč evrov, od tega bo občina prejela dobrih 284 tisoč evrov nepovratnih sredstev iz Evropskega sklada za razvoj podeželja. V novem objektu bodo svoje prostore imeli KS Steklarna, društvo upokojencev, Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Steklarna, pevsko društvo Steklar in krajevno združenje ZZB NOB in Knjižnica Antona Sovreta Hrast-

nik, ki bo dvakrat tedensko izposojala gradivo.

Predsednik KS Steklarna, Adi Zaletel, je prepričan, da bo izgradnja tega objekta imela pozitivne družbene in razvojne učinke na prebivalstvo tega območja. Poleg ohranjanja in razvoja kulturne in industrijske dediščine, kmetijstva ter rekreacije Zaletel vidi tudi priložnosti za razvoj turizma.

Na otvoritveni slovesnosti sta predsednica komisije za priznanja pri svetu KS Steklarna, Jožica Umek, in podpredsednik sveta KS Steklarna, Matej Kaiser, podelila tudi priznanji Krajevne skupnosti Steklarna.

Frida Zaletel je priznanje dobila za

dolgoletno uspešno in prizadevno delo na področju društvenih dejavnosti v KS Steklarna zlasti pri vključevanju članov društva upokojencev v različne rekreativne in kulturne dejavnosti. Bila je tudi med pobudniki ustanovitve ženske balinarske in pikado ekipe pri DU Hrastnik.

Romanu Rupniku, članu Mario-netnega lutkovnega gledališča Jurček, so priznanje pode-

lili za dolgoletno prizadevno in uspešno delo na lutkarskem področju in za ustvarjalnost pri scenskih postavitvah lutkovnih predstav.

Slovesnosti je sledil zabavni program in družabno srečanje pred domom Brodarskega društva Steklarna Hrastnik.

JM

Fotografiji: Branko Klančar

V soboto, 20. julija, se je pri spomeniku žrtvam družine Hribar in borcem Veličkovce čete zbralo okoli petsto ljudi, ki so želeli počastiti spomin na tragični dogodek pred sedemdesetimi leti. Spomenik stoji na poti od Kala proti Šmohorju. Največ obiskovalcev je bilo iz Hrastnika, Žalca in Laškega. Občine in borci teh treh krajev so bili tudi glavni organizatorji tega srečanja.

Slavnostni govor je imel Janko Kos, župan občine Žalec. »Domačija je bila strateško pomembna javka, dokler niso v noči s 7. na 8. marec Nemci domačijo požgali.« je dejal

med drugim. »Mimika, ki jo danes še posebej pozdravljamo, je edina priča tega dogodka. Ustrelili so njeno mačeho, očeta, brata, sosedovega Francija Ramšaka. Njo, sestro in Laznikovega fanta pa so odpeljali v Stari pisker.« Župan je opozoril na knjigo Branka Zupanca Rdeči sneg na Igrišah, kjer je cela kalvarija opisana podrobno, tankočutno, slikovito in nadvse zanimivo. Kasneje je pripovedoval o knjigi tudi avtor.

»Odkar sem prebrala knjigo Rdeči

SLOVESNOST NA IGRİŠAH

sneg na Igrišah, sem si želela priti na ta kraj.« je dejala obiskovalka iz Hrastnika. »Še bolj pa po srečanju s pisateljem Zupancem lani marca v hrastniški knjižnici, kamor je prišla tudi Mimika. Večkrat se spomnim tudi stavka, ki ga je izrekel njen oče v tisti grozni noči: »Mimika, ti moraš ostati živa ... In je res ostala kljub vsej kalvariji, ki jo je pretrpela v taboriščih do konca vojne ...«

Fanči Moljk

DOLSKA NOČ IN VETERANSKI TURNIR

Člani Rokometnega kluba Dol TKI Hrastnik so v soboto, 29. junija, organizirali tradicionalno zabavno prireditev Dolska noč. Številne obiskovalce je zabavala skupina Victory, posebna glasbena gostja pa je bila Rebeka Dremelj. Popoldne je v športni dvorani Dolanka potekal turnir veteranskih ženskih

in moških ekip v rokometu.

Sodelovale so štiri ženske ekipe in osem moških. Organizatorji poudarjajo, da je najbolj pomemben potek turnirja v prijateljskem in veselem vzdušju ter da je minil brez poškodb. Med ženskimi ekipami so bile najboljše igralke iz Sevnice, med moškimi pa ekipa veteranov iz Radeč.

JM

Fotografije: Branko Klančar

Srbsko kulturno društvo Sava je v soboto, 15. junija, v Hrastniku gostilo že 10. Etno festival. Na festivalu, ki je v prvi vrsti namenjen mladim, se je predstavilo 8 folklornih skupin iz Slovenije in tujine. V kulturnem programu je tako sodelovalo kar 220 mladih plesalcev, ki so dodobra razvneli občinstvo v športni dvorani.

Udeležba na mednarodnem Etno festivalu je bila zelo pes-

10. ETNO FESTIVAL

tra. Predstavile so se folklorne skupine iz Novega Grada (BiH), Klagenfurta (Avstrija), Kranja, Ljubljane, Novega mesta, Trbovelj in pa seveda domačini iz Hrastnika. Festival so sofinancirali Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Občina Hrastnik in drugi donatorji.

JM

150 let šolstva v Hrastniku

V mesecu novembru bo v okviru aktivnosti ob 150-letnici šolstva v našem kraju izvedena tudi zanimiva okrogla miza z naslovom Obujamo spomine na osnovnošolske dni z znanimi Hrastničani. Nekateri še vedno živijo doma, drugi pa so se odselili v različne dele naše domo-

vine, a so vsi prva znanja pridobivali v Hrastniku. Povabljeni so predstavniki starejše in mlajše generacije, tako da bo njihovo pričevanje o tem, kako se spominjajo svojih osnovnošolskih dni, toliko bolj zanimivo.

Sodelovanje so nam obljubili Marjan Orožen, Jože Volfand, Franci Okorn, Fanči Moljk, Andrej Orožen, Simon Tanšek, upamo pa, da se nam bodo

KAJ JE NA VIDIKU

pridružili še nekateri, s katerimi še potekajo razgovori. Vabljeni so seveda vsi, ki jim bo takšno druženje pomagalo obuditi tudi njihove spomine na šolanje v domačem kraju.

Belinda Ladiha

Simbioz@ bo letos od 21. do 25. oktobra že tretjič odprla vrata vsem starejšim, ki želijo spoznati nekaj osnovnih čarovnij

ob spoznavanju računalnika. To bo speč izjemna priložnost za mlade, ki želijo v tem medgeneracijskem projektu pridobiti nekaj neprecenljivih življenjskih izkušenj. Tako udeleženci kot prostovoljci se lahko prijavi-

Simbioz@ letos že tretjič

jo do 14. oktobra. Podrobnejša navodila dobimo na www.simbioza.eu ali direktno na telefonu od prijazne Špele Bric (01/23-43-711).

V Hrastniku je prostor že prijavila Knjižnica Antona Sovreta, ravnateljica hrastniške OŠ Marina Kmet pa je obljubila, da bodo prostori tudi na

šoli – na Dolu in v Hrastniku.

Projekt Simbioze je letos avgusta zaživel tudi na Kitajskem, kjer so na šanghajski univerzi za mednarodno poslovanje in ekonomijo udeleženci Poletne šole Šanghaj 2013 organizirali prvo delavnico o osnovni uporabi računalnika.

Fanči Moljk

Vabila kulturno-rekreacijskega centra Hrastnik

Razstava društva zasavskih likovnikov

KRC vabi na odprtje razstave društva zasavskih likovnikov v torek, 10. septembra 2013, ob 18. uri v galeriji Delavskega doma Hrastnik. Razstava bo na ogled do 25. 9. 2013, vsak dan od 18. do 20. ure.

Šola športa

Kulturno-rekreacijski center (KRC) Hrastnik vabi k vpisu v Šolo športa, ki se bo pričela 23. septembra 2013 v Hrastniku. Namenjena je otrokom od 4. do 9. leta starosti. Vadba za otroke bo potekala enkrat tedensko po eno uro

skozi celo šolsko leto.

Prijave in informacije na telefonu: 041/664-424 ali na e-mailu: info.krc@siol.net, www.krc-hrastnik.si. Uvodni sestanek za starše bo v sredo, 18. 9. 2013, ob 17. uri v galeriji Delavskega doma Hrastnik.

Šola plavanja

KRC vabi k vpisu v Šolo plavanja, ki se bo pričela 30. septembra 2013 na hrastniškem bazenu. Namenjena je otrokom od 3. leta dalje, ki še ne zanjo plavati in tudi tistim, ki sicer že znajo plavati, pa vendar še ne obvladajo vseh tehnik plavanja.

na gradimo z učenjem plavalnih tehnik (najprej osnovne, nato sestavljene tehnike prsno, hrbtno, kravlj, delfin), s skokom v vodo in ostalih vodnih veščin (pravilen potop, reševanje iz vode ...). Učenje poteka preko igre in z uporabo sodobnih plavalnih pripomočkov.

Prijave in informacije na telefonu: 041/664-424 ali na e-mailu: solaplavanja-krc@siol.net, www.krc-hrastnik.si.

Uvodni sestanek za starše bo v četrtek, 26. 9. 2013, ob 17. uri v galeriji Delavskega doma Hrastnik.

PLAVANJE ZA DOJENČKE IN MALČKE

Pričetek novega tečaja: 30. september 2013

Predviden urnik vadbe:

Dojenčki: torek ob 14. uri: dojenčki (od 4. meseca do 1. leta)

Malčki: ponedeljek ob 18. uri: malčki (od 1. do 4. leta)

Prijave in informacije na solaplavanja-krc@siol.net ali 041/664-424.

Vadba v posameznih skupinah je prilagojena starosti in predznanju otrok. V začetnih skupinah (morski konjički) začnemo s programom prilagajanja na vodo (potapljanje, gledanje pod vodo, drsenje), v nadaljevanju (ribice in delfinčki) pa to znanje

Gledališki abonma 2013/2014

Ponovno odpiramo vrata našega delavskega doma vsem tistim, ki želite preživeti nekaj prijetnih večerov v družbi različnih gledališč, igralcev in igralcev, zgodb ... Pravijo, da je med vsemi umetnostmi gledališka umetnost najbolj minljiva. Ustvarjalci

jo obudijo, v vsaki predstavi živi svoje kratko življenje in se konča, ko pade zavesa. A v obiskovalcih pusti določene sledi. Predstave so ustvarjene za vas – vstopite torej v čudoviti svet gledališča.

V gledališki sezoni 2013/'14 si boste ogledali pet gledaliških predstav.

Vpisovanje abonmajev bo potekalo od 16. septembra 2013 dalje na upravi KRC Hrastnik, pri blagajni Delavskega doma Hrastnik v času kinopredstav. Dodatne informacije: 03/56 42 370 in 03/56 42 378 ali krchrastnik@siol.net.

OTROŠKI ABONMA

KRC Hrastnik bo v sezoni 2013/2014 organiziral Otroški abonma, ki je namenjen otrokom od 4. leta do

vkjučno 4. razreda osnovne šole. Predstave bodo na ogled v popoldanskem času različne dneve v tednu. Na ogled bo pet predstav. Predšolske otroke lahko na predsta-

vah brezplačno spremlja odrasla oseba. Prijavnice za otroški abonma lahko oddate na upravi KRC Hrastnik, razredničarki v šoli ali vzgojiteljici v vrtcu.

Kulturno-rekreacijski center Hrastnik v petek, 20. septembra 2013, v športnem parku na Logu organizira prireditev pod okriljem Športne unije z naslovom **Veter v laseh** – s športom proti odvisnosti. Prizadevajo si za širitev ljubezni do športa in kroga redno

Veter v laseh

aktivnih s poudarkom na vključevanju tistih, ki so v športu manj dejavni in dvigovanje ozaveščenosti o negativnih posledicah različnih vrst odvisnosti in pozitivnih učinkih športne aktivnosti.

Napovedujejo bogat športni in spremljevalni program, ki je namenjen otrokom, mladostnikom in celotnim družinam. Sodelujejo lahko mešane ekipe do 5 članov, za zmagovalce pa so zagotovljene nagrade.

60 let dolskih planincev

Planinsko društvo Dol pri Hrastniku letos praznuje 60. obletnico delovanja. Ob tej priložnosti bodo člani društva 14. sep-

tembra, na dan zasavskih planincev, v Gorah priredili proslavo. Leto 2013 je pomembno tudi za Planinsko zvezo Slovenije (PZS), saj je minilo 120 let od njene ustanovitve, tako bo slavnostni govorec predsednik PZS Bojan Rotovnik. Dogajanje na športnem igrišču

bodo popestrili z nastopom Šteklarke godbe Hrastnik, ženskega pevskega zbora Dol in glasbeno točko najmlajših članov. Več o jubileju dolskih planincev boste lahko prebrali v naslednji številki Hrastovega lista.

Jesenske aktivnosti Mladinskega centra Hrastnik

Mladinski center Hrastnik (MC Hrastnik) s septembrom pripravlja bogat program do konca letošnjega leta.

ŽELODKOV FESTIVAL (7.9.2013 ob 14.00 na Dolu) kjer bo svoj ustvarjalni kotiček za najmlajše imel tudi MC Hrastnik; delavnice bodo brezplačne.

FUNŠTERC- FESTIVAL ZASAVSKE KULINARIKE (14.9.2013 ob 15.00 na Tržnici) kjer bo MC Hrastnik poskrbel za ustvarjalne delavnice za otroke; delavnice bodo brezplačne.

GIBANJE, IGRE IN CIRKUS Vsak četrtek bodo za otroke od 9. do 15. leta cirkuške spretnosti, skupinske gibalne igre, »žive« piramide, lovljenje ravnotežja na različnih rekvizitih, žongliranje, ... Iščemo tudi prostovoljce med 18. in 35. letom za spremljanje otrok na omenjeni dejavnosti. Poleg rekreacije bodo prostovoljci lahko osvojili številne veščine, znanja in prakso za delo s skupinami otrok. Začnemo v četrtek, 19.9.2013, ob 17.00 v mali telovadnici v osnovni šoli na Dolu. Vstop prost, število mest je omejeno, zato so prijave obvezne.

ZUMBA Vadba, ki je zasnovana tako,

da ji lahko sledi resnično vsak, ne glede na starost, plesno znanje, ali telesno pripravljenost. Vodi inštruktorica Tanja Kontrec.

Vadba bo potekala vsako soboto od 19.00 do 20.00 v šolski telovadnici v Hrastniku. Začnemo v soboto, 21.9.2013, ob 19.00.

IMPROVIZACIJSKI ("stand up") VEČER Improvizacijsko tekmovanje, kjer trije improvizatorji v krajših improviziranih prizorih tekmujejo za naslov najbolj simpatičnega improvizatorja predstave. Improvizatorji igrajo improvizirane prizore po predlogih občinstva, po vsakem prizoru pa gledalci ocenijo, kateri improvizator jim je bil najbolj všeč. Tako se seštevajo točke in na koncu predstave dobimo zmagovalca - Maestra improvizacije. Gostujejo improvizatorji Impro lige KUD France Prešeren. Smejali se bomo v petek, 27.9.2013, ob 20.00 v prostorih MC Hrastnik. Vstop prost.

GEOPOLITIČNA PREDAVANJA: JAPONSKA Niz potopisnih predavanj (z geopolitičnega vidika) pod vodstvom Roka Zupančiča, asistenta na FDV-ju v Ljubljani, začnemo z Japonsko. Japonska je svetovna gospodarska sila, tehnološko ena najbolj naprednih držav sveta, a hkrati ujeta v nekatere etične vzorce, ki izhajajo iz davne preteklosti in ki ne

pripomorejo h kakovosti življenja v tej azijski državi. Rok je letošnje poletje preživel v Tokiu kot gostujoči raziskovalec mednarodnopolitičnih tem na univerzi Waseda. Predavanje bo v petek, 11.10.2013, ob 19.00 v MC Hrastnik (sledi še niz petih predavanj). Vstop prost.

TEČAJ KITAJSKEGA JEZIKA IN KULTURE V osmih srečanjih po dve šolski uri bo diplomirani sinolog Matjaž Medvešek predstavil nekaj osnov kitajskega jezika, pisave in kulture. Matjaž je diplomiral na FF v Ljubljani, na oddelku za azijske in afriške študije, smer sinologija. Večkrat je potoval po Kitajski in dve leti preživel na Tajvanu, nedavno se je vrnil iz Šanghaja, kjer je opravil tečaj za učitelja kitajskega jezika in kulture. Tečaj bo obsegal osem četrtkovih srečanj, začnemo v četrtek, 26.9.2013, ob 18.30 v prostorih MC Hrastnik.

To je le nekaj od prihajajočih aktivnosti, tečajev in dogodkov. Več najdete na www.mch.si in na fb strani (Mladinskecenter Hrastnik). Vsi dogodki (razen vadb) bodo potekali v prostorih Mladinskega centra Hrastnik, na naslovu Ulica prvoborcev 1a. Za vse informacije smo vam na voljo na info@mch.si in 040-466-409 ter osebnostno v prostorih centra v času uradnih ur in dejavnosti. Vabljeni!

Plezališče sredi mesta

Imeti naravne plezalne poti sredi mesta, je velika priložnost in prednost nekega kraja. Prav to imamo v Hrastniku - na sredi kraja, na križišču, nekaj sto metrov v hrib, kjer cesta zavije na desno proti Dolu oziroma Rimskim Toplicam. Ker je ob cesti na relaciji Hrastnik - Dol tudi pločnik, posebno v zadnjih letih ljudje radi pešačijo. In se zazrejo v slikovito skalovje ob poti. Pozimi, ko ni zelenja, so bili pogledi v preteklosti tudi kritični, saj so se ob vznožju razkrivali zanemarnjeni kokošnjaki, napol podrti kolibe, smetišča in podobna navlaka bližnjih stanovalcev, kar ni bilo ravno v ponos mestu. Ob novem letu pa to skalovje občina osvetljuje, tako da teh skal res ni mogoče prezreti.

Mnogim je že prišlo na misel, kdaj se bo kdo lotil urejanja plezalnih poti. Skale zbujejo tudi domišljijo, saj naj bi na vrhu stal v srednjem veku lovski gradič celjskih grofov Freudeneck. Takrat je bilo na tem predelu vse

poraščeno z gozdom. Na vrhu, ki je še zdaj poraščen z gozdom, so res opazne razvaline. A do zdaj še nihče ni dokazal, da bi bil nekoč tukaj res grad.

Začelo se je s papirji in kontejnerji

Pa se je zgodilo, da so te skale res oživele. Ob dnevu državnosti in ob občinskem prazniku so letos odprli nad Dolinškovi klancem Pod škalo novo urejeno plezališče. Odprtje je potekalo v organizaciji dolskega športnega društva Špaltna in Mladinskega centra Hrastnik. Pri urejanju in opremljanju stene pa so pomagali še: Občina Hrastnik, Alpinistični odsek Trbovlje in Komisija za športno plezanje PZS. Ima osemnajst smeri v razponu težavnosti od 5a+ do 7b+.

Pravzaprav je bila glavna dela na plečih skupine zagnanih plezalcev, ki so si v zadnjih treh letih prizadevali, da tem slikovitim skalam, ki so kar klicale po ureditvi plezališča, vdahnejo novo življenje. Sebastian Morris Leskovšek, član ekipe: »Lahko trdimo, da so te skale Osp v malem, saj so zelo slikovite, zelo kvalitetne in se ne krušijo. V teh letih – lahko bi rekli čistilne akcije- smo opravili preko tri tisoč ur prostovoljnega dela.« Zlatko Drnovšek, predsednik društva, ki ima največ zaslug tudi pri delu s papirji, je povedal: »Najprej smo uredili odnose s sosedi, se pozanimali o lastništvu, se dogovarjali s skladom kmetijskih zemljišč, s katastrskim in gozdnim resorjem ..., vmes pa smo že tudi delali. Sosedje so bili seveda veseli, da smo odstranili vso navlako, ki je ni bilo malo. Odpeljali smo kar osem kontejnerjev. Odstranili smo tudi veliko lesa, s katerim bodo lahko sosedje kurili tri zime. V bistvu je to prvi del naših prizadevanj, ki se bodo v bodoče gotovo nadaljevala oziroma nadgrajevala. Smo pa danes ob uradnem odprtju zelo veseli. Pravzaprav je za našo celotno ekipo to praznični dan ...«

Zlate roke Vilija Gučka, plezalnega inštruktorja

Veliko zaslug za to, da je plezališče narejeno po vseh standardih, ima Vili Guček iz Trbovelj, profesor telesne vzgoje, tudi inštruktor športnega plezanja, ki ga sicer bolj poznamo kot člana zasavske glasbene skupine Hiša. Vendar je njegova prva ljubezen plezanje. Doslej je opremil že na stotine smeri po Sloveniji in po Hrvaškem – na Hvaru, Braču in Pagu. »To je strast,« pravi. »Ko zagledam skalo, pomislim, kako bi v njej potegnil smer.« In kako se začne urejati smer? »S svedrovcem,« je pojasnil Vili. »Najprej odstranimo okoli

Zaenkrat je zarisanih osemnajst smeri v razponu težavnosti od 5a+ do 7b+.

točke na skali, kjer bo svedrovec, vse, kar lahko odpade z nje. Pri tem si pomagamo z zobno krtačko, s straniščno metlico, kladivom, z motikco in brusnim papirjem. Ko je vse očiščeno, zavrtamo luknjo, z zračno tlačilko odstranimo prah in vbrizgamo lepilo, ki bo držalo nameščen svedrovec za vse večne čase. Suši se kak dan, dva ali še več. Če stena ni krušljiva, lahko novo smer potegnemo v enem dnevu, največkrat pa traja tako delo več dni.«

Kaj so rekli nekateri obiskovalci?

Imeti naravno steno sredi mesta je, kot rečeno, zadetek, saj postaja športno plezanje tudi v Sloveniji eno najbolj priljubljenih rekreacijskih dejavnosti. »V Hrastniku podpiramo vse

Veliko zaslug za to, da je plezališče narejeno po vseh standardih, ima Vili Guček iz Trbovelj.

športne dejavnosti, tudi plezanje.« je dejal župan Miran Jerič. »Fantje so opravili na tem naravnem plezališču res zgledno prostovoljno delo. Če je le mogoče, priskočimo na pomoč, kadar jo potrebujejo. V bližnji prihodnosti pa bomo poskusili pridobiti za obiskovalce teh sten prostor za parkiranje v neposredni bližini skal.« Plezališče je že nekajkrat obiskal tudi koreograf in plesalec Branko Potočan, vodja uspešnega projekta Rdeči revirji, Hrastničan, ki živi v Ljubljani: »Če le utegnem, grem kam plezat. Vesel sem, da so te lepe hrastniške skale uredili v plezališča. Mislim, da bodo postale še zelo popularne.«

Anita Napret, vrtnarka iz Laškega in navdušena plezalka, je tudi pogosta obiskovalka: »Plezališče je eno lepših, kar jih poznam. Pogosto pride ta plezat tudi hčera in nečakinja. Zelo sem vesela, da so fantje vztrajali in dosegli svoje prve cilje...«

Razlika med alpinizmom in športnim plezanjem

Čeprav je športno plezanje popularno in varno, ga nekateri še vedno zamejujejo z alpinizmom in menijo, da vodi v pogubo. Poznajo nekaj himalajskih nesreč, zato športno plezanje istovetijo z

alpinizmom. Pa je športno plezanje le podzvrst alpinizma, veliko bolj varno, dobro varovano s svedrovci.

»Na odprtje plezalnih poti smo povabili vsa športna društva v Hrastniku, pa jih žal ni bilo,« je dodal Mitja Korošec z Brnice, eden najbolj aktivnih članov. »Pa bi lahko v bodoče sodelovali, saj bi za spremembo pripeljali svoj podmladek iz športnih dvoran v naravo. Plezanje krepi celotno telo, razvija ravnotežje in gibalne spretnosti. Druženje v naravi ima zelo pozitivne učinke na dušo in telo ...«

Ljudje v okolici gledajo urejene skale večinoma bolj od daleč, nekatere

pa že mika, da bi se preizkusili. Zaenkrat še ni kakih uradnih plezalnih ur. Plezalci pridejo, kadar utegnejo. In seveda pomagajo, če je kdo tam ravno v tem času. Ob koncu tedna pa že prihajajo od vsepovsod, saj seže dober glas v deveto vas. Tudi starejši se preizkušajo. Pri plezanju v lažjih smereh je potrebno le dobro delo nog, moč rok pa se pridobiva bolj počasi.

Ekipa ima še velike načrte. Imajo voljo in sposobnosti. Take ljudi je treba na vsak način podpreti.

Fanči Moljk
Fotografije: Branko Klančar

Zagnana ekipa plezalcev

ŠPORT

Darko Jorgič izvrsten na evropskem prvenstvu

21. julija 2013 se je v Ostravi na Češkem končalo letošnje evropsko prvenstvo za mladince in kadete v namiznem tenisu. Za slovensko reprezentanco je nastopil tudi član hrastniškega namiznoteniškega kluba Darko Jorgič, ki je osvojil dve srebrni in eno bronasto medaljo. Nastopilo je več kot 500 tekmovalcev in tekmovalk iz kar 44 držav.

Trener Jože Urh je povedal, da se bo Darko Jorgič s tremi osvojenimi medaljami zapisal v namiznoteniško zgodovino samostojne Slovenije kot najuspešnejši igravec vseh časov. »Vedeli smo, da je Darko dobro pripravljen in da ima kvaliteto, vendar pa se tudi največji optimisti niso nadejali takšnemu končnemu izkupičku.«

V ekipnem tekmovanju sta Jorgič in njegov partner Erik Paulin iz Izole

Darko Jorgič (drugi z leve) gre po poti odličnih hrastniških namiznoteniških igralcev, kot so Edo Vecko, Vesna in Andreja Ojsteršek, Jernej Zalaznik, Darijan Vizjak in Jože Urh.

klonila šele v finalu in s tem prinesla Sloveniji srebrno medaljo in prvo moško ekipno medaljo iz evropskih prvenstev nasploh, Darko pa je bil na koncu 2. najboljši igralec ekipnega prvenstva z 10 zmagami in 2 porazoma. V igri mešanih dvojic je Darko s svojo romunsko partnerico Adino

Daiconu osvojil bronasto medaljo, v igri moških dvojic pa skupaj z Nilsom Hohmaierjem še srebrno.

To je bil zadnji nastop Darka Jorgiča za hrastniški namiznoteniški klub. V naslednji sezoni bo nastopal za novomeško Krko. Na tem evrop-

skem prvenstvu bi morala nastopiti tudi naša najboljša kadetinja Tamara Pavčnik, ravno tako članica hrastniškega namiznoteniškega kluba, ki pa se je ravno pred prvenstvom nesrečno poškodovala in je morala prvenstvo izpustiti.

JM

Eliminator v Hrastniku preprečil Halzerjev nastop na SP

Kolesarsko društvo Hrastnik je v sodelovanju s Študentsko organizacijo Hrastnik v okviru festivala ŠTUOR v petek, 23. avgusta, pripravilo tekmovanje v kolesarskem

Na progo so se hkrati podajali po štirje kolesarji in prvouvrščena sta se uvrstila v naslednji krog. Skupaj je v vseh kategorijah tekmovalo 36 tekmovalcev in tekmovalk. Štart in cilj sta bila v športnem parku pred nogometnim štadionom. Številni zbrani gledalci so uživali v dogodku, ki je v Hrastniku potekal prvič, po besedah organizatorjev pa ga bodo zagotovo še ponovili. Obiskovalci so nestrpno čakali na nastop Mihe Halzerja, enega najboljših svetovnih kolesarjev v tej disciplini.

šprintu iz zločanjem (cross country eliminator). Tekme so se udeležili vsi najboljši slovenski eliminatorji, tudi Hrastničana Miha Halzer in Rok Skaza. Slednji je s tretjim mestom poskrbel za veselje domačih navijačev.

Neprijetnim presenečenjem smo bili priča že v kvalifikacijah, ko je Miha padel in si poškodovano ramo. Zato tudi ni odpotoval na svetovno prvenstvo v Južno Afriko, ki se je začelo 31. avgusta. Halzer je po tekmi za mtb.si povedal: »Čez skalalnico sem poskušal iti po tleh, pa mi ni uspelo, dvignilo mi je zadnje kolo. Škoda, bil sem dobro pripravljen.«

»Vsi smo videli, da je tisti skok nevaren in v kvalifikacijah nas je bilo veliko, ki smo bili na robu,« je Halzerjev padec komentiral najboljši v kvalifikacijah, Rok Korošec, ki je končal tekmovanje na končnem petem mestu.

Miha Halzer je 21. junija 2013 na evropskem prvenstvu v Bernu osvojil srebrno odličje. Župan občine Hrastnik Miran Jerič je po prvenstvu zanj, za njegovo družino ter društvene prijatelje priredil manjši sprejem. Halzerju je čestital za srebrno odličje in mu predal denarno nagrado, kot jo za izjemne športne dosežke predvideva odlok o priznanjih Občine Hrastnik.

»Osebnostno bi rabil malo več sreče, da bi prišel do finala. Močan sem bil dovolj, a včasih se ti vse ne poklopi.«

Zmagal je Madžar Mark Csielka, pred Kevinom Bergincom in domačinom Rokom Skazo. Na četrto mesto se je uvrstil Trbovec Andraž Jeršin. »Bila je težka tekma, ker je v Sloveniji veliko odličnih tekmovalcev,« je povedal zmagovalc z Madžarske. »Ker je moja paradna disciplina eliminator, sem dal na progi vse od sebe. Zelo sem zadovoljen z zmago.«

Nejc Lekočević
Fotografiji:

Eva Mastnak/Foto klub Hrastnik

Kolesarski vzpon na Kal

Kolesarsko društvo Hrastnik je v soboto, 29. junija, organiziralo že 16. kolesarski vzpon na Kal, ki se točkjuje tudi za pokal Slovenije v amaterskem cestnem kolesarstvu. Tega priljubljenega kolesarskega tekmovanja se je letos udeležilo skoraj 130 tekmovalcev. Organizatorji so bili z udeležbo in celotnim potekom tekmovanja zelo zadovoljni.

Na enem od težjih vzponov v pokalu Slovenije, saj je višinska razlika med Hrastnikom, kjer se vzpon začne, in Kalom 633 m, je bil na devetkilometrski progi absolutni zmagovalc domačin Miran Cvet (KD Hrastnik), drugi je bil Gregor Sikošek (Sprint Novo mesto), tretji pa Uroš Brinc (KK Metliška črnina).

JM

Fotografija: Ljoba Klančec

Kauzer znova na vrhu

V soboto, 17. avgusta 2013, so hrastniški navijači in vsi občudovalci Petra Kauzerja ml., slalomista na divjih vodah, spet slavili. Na tekmovalstvu za svetovni pokal je v Tacnu osvojil najvišjo stopničko; tako je bilo že v letih 2008 in 2011. S konkurenco je naravnost pometel, saj je drugouvrščeni tekmovalec zaostal za Petrom dobre tri sekunde, tretjeouvrščeni pa skoraj za šest.

»To ni bila popolna vožnja, še vedno so bile napake,« je dejal Peter po

tekmi. »Bila je ena normalna vožnja, lahko bi se izšlo še za približno dve sekundi hitreje. V kajaku je velika konkurenca, že ena sama napaka te oddalji od finala. Vesel sem, da sem prekinil »sušo«. Po prvem delu sezone sem se nekako spravil k sebi. Ob svoji hčeri in puncu sem našel dovolj motivacije.«

Po velikem uspehu v Tacnu je za nove zmagovalne stopničke Kauzer poskrbel 24. avgusta, ko je na tekmi svetovnega pokala v Bratislavi končal na drugem mestu. Prehitel ga je le nemški kajakaš Sebastian Schubert, ki je z zmago na zadnji tekmi postal tudi zmagovalac skupnega seštevka svetovnega pokala. Peter Kauzer je v skupnem seštevku zasedel četrto mesto.

Kauzer je za Nemcem zaostal za manj kot pol sekunde. »Na zadnjih dveh tekmah sem dobro tekmoval, vidim, da sem tudi s slabo vožnjo kar hiter in med najboljšimi, tako da upam, da bom v Pragi pokazal vožnjo, kakršno znam,« je po tekmi povedal Kauzer.

»Vsaka zmaga je sladka in nisem se preveč obremenjeval s tem, da sem že dve leti brez stopničk,« je nadaljeval. »Če ti nekaj tekem ne gre, začneš dvomiti vase. Lani sem stavil vse na olimpijske igre, izpustil tudi nekaj tekem svetovnega pokala, če jih ne bi, morda ne bi bilo dve leti posta. Danes pa sem pokazal, da sem še vedno hiter ...« je po zmagi pov-

edal Kauzer.

Kot piko na i so dodali v popoldanskem času še srebro v ekipni vožnji: Peter Kauzer, Janoš Peterlin in Martin Albreht, ki so zaostali le za Nemci, Italijani pa so bili tretji.

Hrastniški navijači z županom Miranom Jeričem na čelu ga bodo sredi septembra spremljali tudi na svetovnem prvenstvu v Pragi. Prav tako njegova Janja in hči Nola. »Pravzaprav so postala moja tekmovalnja v zadnjem času družinski izleti,« se je še pošalil simpatični Peter Kauzer ml.

Fanči Moljk
Fotografije: Nina Jelenc

Moljk odličen na veteranskem atletskem tekmovalstvu

V soboto, 24. avgusta 2013, je bilo na Ptujju v organizaciji Združenja atletskih veteranov Slovenije in ptujskega veteranskega društva srečanje štirih srednjeevropskih držav: Hrvaške, Češke, Avstrije in Slovenije. Pomerili so se v skokih, metih in tekih. Vsako disciplino sta predstavljala po dva najboljša atletska veteranska tekmovalca. Tako je prišlo iz vsake države okoli štirideset udeležencev. Skok v višino sta za Slovenijo zastopala legendarni Dušan Prezelj in Valter Moljk z Dola pri Hrastniku.

73-letni Moljk je junija letos v Velenju postal državni prvak v svoji starostni kategoriji, sicer pa je tudi svetovni prvak za leto 2010 in večkratni balkanski in državni prvak. Tokrat je preskočil 142 centimetrov, kar je tudi najboljši letošnji evropski rezultat, saj je skočil skakalec njegove starostne skupine januarja na EP v Španiji le 136 centimetrov. Moljk je takrat zaradi manjše poškodbe udeležbo

odpovedal. Trenira pri celjskem Kladivarju, sicer pa je član Veteranskega atletskega društva Ljubljana.

»Tako srečanje imamo le v Evropi, in sicer so ga predlagali Čehi, kjer smo imeli lani tudi prvo tekmovalstvo,« je povedal Jure Novak, predsednik Združenja atletskih veteranov Slovenije. »Od drugih mitingov in atletskih tekmovalstev se razlikuje v tem, da ne tekmujejo kot posamezniki, ampak kot reprezentanca.

Tako gojimo ekipni duh, ki gre že v pozabo, in družabnost ...«

Fanči Moljk

Strelsko tekmovanje v počastitev praznika rudarjev in občine Hrastnik

Strelsko društvo Rudnik-Hrastnik je v soboto, 29. junija 2013, že sedmič organiziralo tekmovanje v počastitev 3. julija – praznika rudarjev in občine Hrastnik. Tekmovanja s serijsko zračno puško se je udeležilo 65 strelcev in strelk iz enajstih strelskih društev. Domači tekmovalci so se tudi to leto odlično odrezali.

Med posamezniki in posameznicami je bila naša mladinska

reprezentantka Mateja Napret druga v kategoriji članov do 35 let, Danilo Lisec je osvojil bronasto medaljo v kategoriji članov nad 50 let, Matic Rot pa je bil drugi v kategoriji pionirjev. SD Rudnik Hrastnik je bil uspešen tudi v ekipnem delu tekmovanja. Ekipa pionirjev, ki so jo sestavljali Matic

Rot, Valerija Tišler in Matic Sapor, je osvojila drugo mesto, prav tako je bila druga tudi članska ekipa v sestavi Mateja Napreta, Jasmine Lisec in Sebastjana Lisca.

Najboljša članska ekipa, SD 1956 Trbovlje, je prejela prehodni pokal – rudarsko svetilko, vsi udeleženci tekmovanja pa so domov odnesli simbolične nagrade.

JM

NOGOMETNI KLUB HRASTNIK

vabi k vpisu otroke od 6. do 12. leta.

V našem klubu si prizadevamo širiti selekcije mlajših nogometašev, zato smo v mesecu septembru 2013 pripravili DNEVE ODPRTIH VRAT, kjer se lahko otroci preizkusijo na nogometnih treningih.

Otroci se lahko pridružijo treningom na nogometnem igrišču v Hrastniku, obvezna je predhodna prijava.

Dodatne informacije dobite na telefonski številki: **070/718-466**.

Jekleni mož iz Hrastnika

Naš odlični triatlonec Denis Šketako je v nedeljo, 30. junija 2013, v Celovcu znova osvojil naziv Ironman. V izjemnem triatlonskem tekmovanju, na katerem je treba premagati 3,8 km plavanja, 180 km kolesarjenja in 42,2 km teka, je Šketako s časom 9 h 9 min 45 sekund zasedel 55. mesto med 3000 tekmovalci in odlično 6. mesto v svoji kategoriji.

Šketako je po naporni tekmi zapisal: »Skupaj z vami sem danes premaknil svoj mejnik. Hvala vsakemu posebej za dobro misel, besedo in dejanje. Sedaj me pa čaka trdo delo da se približam svojemu novemu cilju!« Denis je naziv jeklenega moža, kot prvi Zasavčan, osvojil leta 2011 prav tako v Celovcu. Januarja pa je postal tudi ambasador mednarodnega tekmovanja Tristar v triatlonu.

Slovenski pokal v kajaku in kanuju

Na Savi pred domom Brodarskega društva Steklarna Hrastnik v Podkraju je v nedeljo, 23. junija 2013, potekalo tekmovanje v kajaku in kanuju na divjih vodah za slovenski pokal. Tekmovanja so se udeležili tudi domači tekmovalci, ki so dosegli dobre rezultate v vseh kategorijah.

je Simon Žlak osvojil 3. mesto. Bronasta medalja je za las ušla Klemnu Kavzarju v kategoriji K1 – Mlajši dečki, je bila pa zato odlična druga Živa Brglez v kategoriji K1 – Mlajše deklice. Med najmlajšimi se je od domačinov najbolje odrezala Maja Avbelj, ki je v kategoriji K1 – Cicibanka domov odnesla bronasto medaljo.

JM

V kategoriji C1 – Starejši dečki

Fotografija: Branko Klančar

KMN Juventus je v soboto, 15. junija 2013, v športnem parku na Logu organiziral turnir v malem nogometu za prehodni pokal občine Hrastnik. Turnirja se je udeležilo osem ekip iz občine, ki so kljub hudi vročini vse prikazale izvrstno nogometno predstavo.

Turnir v malem nogometu

Na koncu je slavil prav organizator KMN Juventus, pokale pa so prejeli še ekipa Pink Panter, KMN XXL in moštvo Octa. Sicer pa so organizatorji poudarili, da je bolj kot rezultati pomembno druženje ljubiteljev nogometa v občini.

JM

Fotografija: Branko Klančar

Mladi rokometiši tretji v Zagrebu

Ekipa dečkov (letnik 1998 in 1999) Rokometnega kluba Dol TKI Hrastnik se je udeležila tridnevnega mednarodnega turnirja Maksimir Rost šport 2013, ki je potekal v Zagrebu od 15. do 17. junija. V ekipi so igrali pod taktirko trenerja Aleša Filipčiča: Krist-

jan Simončič, Žan Ulaga, Gašper Zobarič, Žan Blagotinšek, Žiga Seme, Almir Huzejrovič, Kevin Brečko, Rok Poljan, Žiga Lovrič, Primož Udovč, Nik Lisec in Mario Ranzinger. V polfinalu niso imeli sreče in so po izvajanju sedemmetro-

vk za las izgubili proti lanskoletnim finalistom HMKRL. Kljub temu so se na tekmi za tretje mesto zbrali in s 16 : 15 premagali visoke Medveščakove igralce.

JM

PRVIČ IN ZADNIČ ... za boljši jutri

Ob vseh jubilejih, ki jih letos praznujemo v hrastniški občini, bi eden skoraj zatonil v rahlo pozabo. Pred 130 leti so se v začetnih avgustovskih dneh na Ojstrem spuntali rudarji. Ta stavka velja za eno izmed prvih večjih rudarskih stavk v Zasavju, pri kateri je prišlo do prekinitve dela. Delavci so se zaradi slabih pogojev upirali tudi že prej, kot na primer s stavkama v Trbovljah leta 1876, ki so jo izvedle ženske, in kasneje leta 1877. Vendar v obeh primerih ni prišlo do prekinitve dela.

Na Ojstrem je 3. avgusta 1883 knapom zaradi slabšega načina obračunavanja in izplačevanja mezd zavrelo. Zahtevali so tudi odpravo nedeljskega dela, odstop direktorja Rupprechta in pogovor z lastnikom rudnika Sargom z Dunaja. Zaskrbljeni so bili tudi zaradi vplačil v bratovsko skladnico. Z delom je tako prenehalo okoli 282 ojstrških rudarjev. Naslednji dan (4. avgusta) je ravnatelj premogovnika označil stavkajočim, da je pripravljen upoštevati njihove prošnje in jih pozval, naj grejo takoj na delo. To oznanilo ni napravilo pričakovanega vtisa na stavkajoče. Grozilo je, da se bo stavka zavlekla in da bodo rovi ogroženi, ker se oporniki v njih ne bi obnavljali. Predstavnika oblasti iz Celja (revirski rudarski urad in okrajno glavarstvo) sta pregovorila direktorja Rupprechta, da je do prihoda lastnika z Dunaja prepustil vodstvo obrata šihntnemu mojstru Jarolimeku. Rudarji so to ureditev sprejeli, vendar so po dveh dneh (verjetno zato, ker ni bilo Sarga z Dunaja) delo znova ustavili. Vodstvo rudnika jim je zagrozilo z odpuštom, vendar se niso hoteli vrniti v jame. Sestavili so svojo delegacijo, ki jo je vodil češki rudar Edmund

Jarolim. Rudniška uprava je imenovala posebno komisijo, ki se je sestala z rudarji, vendar se niso mogli sporazumeti. Oblasti so se odločile za varnostne ukrepe, saj so presodili, da glede na vznemirjenost delavcev niso izključeni nemiri večjega obsega, ker so se k stavkajočim nagibali tudi delavci iz bližnjih premogovnikov v Trbovljah in Hrastniku. Za vzdrževanje reda in miru je na Ojstro prišlo 12 žandarjev, zaprosili pa so še za vojaško pomoč. Devetega avgusta je prispela četa 17. pešpolka barona Kuhna – štela je 150 mož, ki so jim pravili kranjski Janjezi. Rudnik je na mesto stavkajočih rudarjev pripeljal rudarje iz Trbovelj in Hrastnika ter Ojstrčanom postavil ultimatum, naj se vrnejo na delo ali pa bodo odpuščeni. Rudarji so začeli z delom, potem ko so jih devet zaprli, 39 pa odpustili. Konec avgusta sta bila rudarja Franc Hauptman in Ignac Kovač obsojena na štiri tedne zapora. Enaka kazen je doletela še pet drugih rudarjev, medtem ko je moral Jarolimov odsedeti kar štiri mesece, nato pa je bil odpuščen. Časopis Slovenski narod je takole opisal razmere, ki so takrat vladale v rudniku: »Sedanjí ravnatelj Rupprecht je nevednemu, po lhnenu nastavljenemu nadzorniku in drugim paznikom, ki neso bili svoji službi kos, precej trdo na prste stopil in ko je preračunal, da baje Sargu še vedno izguba kaže določil je tudi premogoko-

pom na pogodbo tako nizko plačo, da so takoj izpredvideli, da v tacih spridenih in vročih jamah po tej pogodbi ne zaslužijo toliko, da bi sebe in svoje družine preživeli ...« /.../ »Ali ni mar dovolj žalostno, da mora rudokop delati v delavnik in praznik, v nekih krajih še v nedeljo, celo po 18 ur na dan in v jamah in rovih, v katerih je često do 36 stopinj Reaum topote, v spridenem, vedno z dinamitovim dimom pomešanim zraku a naposled vidi, da pri tem svojem trpljenji ne zasluži toliko, da bi sebe, ženo in otrok gladu obvaroval? Skrajni čas je, da se kaj stori, kajti rudokopi trpe več, nego črna živina.«

Ta prvi večji »štrajk« v Revirjih je bil tako znanilec prizadevanj rudarjev za boljše življenje, ki so se manifestirali v štirih velikih stavkovnih gibanjih pred prvo svetovno vojno: v letih 1889, 1892, 1903 in 1906. Rudnik je danes v zapiranju, negotovost glede delovnih mest pa je knape, ironično, ravno v letu 2013 zopet (zelo verjetno še zadnjič) postavila na okope. Vedoč ali ne vedoč, s strani rudarjev o tem preteklem »štrajku«, se je tako zgodovinska tradicija stavk v Zasavju sklenila.

Primož Frajle

¹Vir: Franc Rozman, Miroslav Stiplovshek: Prve rudarske stavke na Slovenskem (1883 – 1923), Ljubljana 1983, str. 6, 7 in Kermavner, Dušan (1973). Stavka v premogovniku Ojstro leta 1883. Kronika (Ljubljana), letnik 21, številka 3, str. 166-168. URN:NBN:SI:DOC-SMYQQJ4D from <http://www.dlib.si>

²Op.: Temperaturna skala, ki jo je leta 1730 predlagal René Antoine Ferchault de Réaumur, in po katerem je tudi poimenovana. (vir: http://en.wikipedia.org/wiki/R%C3%A9aumur_scale)

³Vir: Slovenski narod (14.08.1883), letnik 16, številka 185. URN:NBN:SI:DOC-IT6EJ7P9 from <http://www.dlib.si>

Avtomobil na hrastniških cestah

Letos mineva 100 let, odkar je baronica Ema de Seppi v Hrastnik pripeljala avtomobil. Sklepamo lahko, da je bil to eden izmed prvih avtomobilov na naših cestah ali pa celo prvi, ki so ga videli Hrastničani. Med prebivalci je povzročila nemalo vznemirjenja in lokalni pisec je novico posredov-

al tudi časopisu Slovenski narod, ki je 23. 7. 1913 objavil naslednje vrstice:

Lucija Štaut

Avtomobil na hrastniških cestah. Baronica De Seppi prišla je na letovišče v Hrastnik, kakor običajno vsako leto. Privedla pa je letos seboj avtomobil, kar je povzročilo med Hrastničani in Dolanci veliko nevoljo in vznemirjenje. Hrastniške in dolške ceste, kakor ves tukajšnji teren niso ustvarjene za promet z avtomobili. Ze najmanjši vozički se le s težavo ognejo drug drugemu, saj je cesta široka le 4—5 metrov. Razven tega imata obe cesti veliko število ostrih ovinkov, tako da so nezgode neizogibne. Neverjetno se mi zdi, da bi naša občina odnosno okrajno glavarstvo izdala privoljenje za avtomobilno vožnjo. Če se je pa to dovoljenje iz prevelikega spoštovanja pred bogastvom vendarle izdalo, zahtevamo odločno, da se taisto v interesu javnega reda prekliče.

Dewesoft predstavil nove izdelke merilne tehnologije

O uspehih podjetja Dewesoft d.o.o. iz Trbovelj slišimo zadnja leta kar pogosto: podjetnik leta (2008), srebrna gazela (2009), zlata gazela (2012), občinska priznanja ... in podobne pozornosti. Tokrat so nas navdušili v torek, 6. avgusta 2013, z mednarodno konferenco o merjenju. Svoje nove

merilne naprave so predstavili v delavskem domu. V zadnjem letu so jih razvili toliko kot vsa leta poprej skupaj, so povedali. Poleg stotih partnerjev, strokovnjakov z vseh koncev sveta so na konferenco povabili tudi svoje prijatelje, znanke, sorodnike, ki jih vsa ta leta podpirajo.

Vabilu se je odzval tudi predsednik republike Borut Pahor, ki jim je izrazil vse priznanje za njihovo delo. Izjavil je, da je Dewesoft mikro podjetje, kljub temu pa je pomemben igralec na globalnem trgu merilnih inštrumentov. Poudaril je, da trboveljska družba ni odvisna od tujih virov financiranja, kar je danes redkost. In da so redki, ki dobijo za svoje storitve plačano vnaprej. Predsedniku države je tudi všeč, da Dewesoft dobiček investira v razvoj in izobraževanje kadrov. »Dewesoft je spričo svojih uspehov optimistična zgodba, ki jo Slovenija potrebuje,« je še dodal Pahor, »saj je lahko drugim za zgled!« Dewesoftovi prihodki od poslovanja na slovenskem trgu so se v zadnjih štirih letih potrojili. Leta 2009 so znašali dobra dva, lani že 6,4 milijona.

Dr. Jure Knez, strokovni direktor, je povedal, da počnejo vse z velikim veseljem in optimizmom. Znano je, da se v podjetju veliko dogovorijo tudi v odmorih, ko igrajo biljard, pred stavbo pa imajo tudi manjše igrišče za košarko. Tako ni čudno, da vnašajo v posel športni duh, ko si zamislijo virtualno tekmovanje med Ameriko, Evropo in Azijo. »Lansko leto je Azija zmagala, letos pa vodi

Amerika...« Normalno, lani so samo v ZDA zaslužili poldrugi milijon dolarjev, v letošnjem polletju pa že dva.

Dewesoftovi partnerji so med drugim tudi Nokia, Panasonic, Alfa Romeo, American Boa, Audi, BMW, Ferrari, ADD Korea, Boeing, Gency Japan, Nasa, Deutsche Bahn, Kawasaki, Bayer, Bosch, Canon ... Vsi pa so izjemno zadovoljni z njihovimi merilnimi inštrumenti in poslovanjem celotne ekipe z Juretom in Andrejem na čelu. O njih govorijo le v presežnikih. »Druge podobne družbe nam niso znale ustreči,« je povedal največjo resnico o njih Ronald Sweneker iz ZDA, ki se je tudi zvrstil na govorniškem odru. Hiter odziv na potrebe partnerjev je njihova največja vrlina. Paradni izdelek – programski paket DEWESOFT, se je v več kot desetih letih močno uveljavil, tako da slovi kot eden najboljših programskih paketov za opravljanje meritev na svetu. V zadnjih dveh letih so ustanovili tudi lastna podjetja v ZDA, v Avstriji, Nemčiji, Singapurju, Indiji in na Tajvanu.

Jure in Andrej sta prišla na oder takrat, ko je bilo treba razložiti oz. predstaviti nove proizvode in aplikacije, ki so jih ustvarili v zadnjem letu za meritve v avtomobilski, vesoljski in obrambni industriji. Kot čarovnika sta odgrinjala z blagom pokrite občutljive instrumente, katerih delovanje laiki sicer ne dojemamo, predstavljajo pa korenite olajšave in prednosti na vseh področjih življenja.

Za popestritev dogajanja so pripeljali na oder tudi lanskoletni model formule Študent, ki so ga ustvarili študentje strojništva iz Maribora. »Model ima naše merilne inštrumente, pa tudi sicer smo jim pomagali, da so lahko uspešno končali svoj izdelek,« je pojasnil Andrej Orožen, izvršni direktor Dewesofta.

Prireditve je simpatično povezovala Helena Orožen, sicer študentka, ki pa se zelo uspešno vključuje v njihov kolektiv z organizacijo te večdnevne prireditve in komunikacijo z ameriškim podjetji. »V zadnjih mesecih sem največ časa posvetila organizaciji mednarodne merilne konference,« je dejala. »Za uspeh pa je bilo potrebno seveda veliko dela vseh zaposlenih v Dewesoftu in ekipe študentov. Super so! Navdušujejo me!«

Prijateljski odnos gojijo tudi do svojih partnerjev. To se je videlo v teh dneh izobraževanja, ko so jih v popoldanskem času vodili po okolici. »Tako prijaznih ljudi ni nikjer na svetu,« so dejali gostje Dewesofta, »pa smo bili že vsepovsod...« Zadnji dan so preživeli na Savi, kjer so pod okriljem članov BD Šteklarna Hrastnik začeli z raftanjem od Zagorja do Hrastnika že ob enajstih dopoldne in končali okoli 18. ure. Zvrstili so se v desetih čolnih, ki so pristajali pod mostom, ob brodar-skem domu pa so jih čakale zasavske specialitete. Za posebno atrakcijo je poskrbela ekipa Dewesoftovcev, ki so si napravili splav iz plastičnih sodov in lesenih desk. Brez merilnih inštrumentov!

Fanči Moljk

Domače zame

V eni od prejšnjih številčk Hrastovega lista smo predstavili štiri udeleženske operacije Podjetno v svet podjetništva, ki so v okviru projekta razvijale svoje poslovne ideje. Mlade podjetnice so dokazale, da program, ki se je iz Zasavja razširil po vsej Sloveniji, prinaša željene rezultate. Ena izmed

njih – Maja Jenko – je namreč pred dvema mesecema zagнала svojo blagovno znamko Domače zame. Pri svojem delovanju spodbuja lokalno skupnost pri pridelavi hrane ter se zavzema za partnersko kmetovanje in boljše povezave med pridelovalci in končnimi potrošniki.

Maja se zaveda, da je zagon podjetja tvegana odločitev, vendar pravi, da se je med usposabljanjem v programu Podjetno v svet podjetništva naučila, da je potrebno slediti ciljem, ki si jih zastaviš, ne glede na težave in ovire. Uspelo ji je pridobiti nekaj sredstev iz razpisa za razvoj podeželja, vendar to seveda ni bilo dovolj. Vložiti je morala tudi precej lastnih sredstev, vendar upa, da se ji bodo kmalu povrnila.

Pri delu ji največ pomaga družina, brez katere bi zelo težko delovala. Kljub temu pa je za večino dela še vedno odgovorna sama. Začetki so kar uspešni, uspelo ji je vzpostaviti dober odnos s štirimi kmetovalci, pri katerih nabavlja svežo zelenjavo. Letošnje leto je za vse pridelovalce precej težko, saj spomladi zaradi mraza in dežja dolgo ni bilo pridelkov, nato pa sta huda vročina in suša zahtevali še dodatno delo in

zmanjšala količino pridelane zelenjave in sadja.

Bolj intenzivno so pričeli pridelovati tudi doma, saj na veliki njivi pravkar pobirajo krompir, korenje, zelje, peso, brokoli, blitvo in kolerabo. Kmalu bodo na voljo tudi radič, endivija, pozno zelje, redkev, repa in brstični ohrovt. Doma so že skoraj strokovnjaki pri pripravi raznih zelenjavnih juh in prilog. Sami tudi uporabljajo domačo vegeto, ki je zdrava in polna vitaminov.

In kako pravzaprav delujejo? Vsak teden vam lahko na dom pripeljejo svežo zelenjavo in sadje, pridelano na naravi prijazen način na izbranih zasavskih kmetijah. Maja Jenko rada poudari prednosti lokalne pridelave: "Hrana, ki je pridelana v naši bližini, je pobrana in obrana na dan prodaje. Tako je zrela, sveža in polnega okusa, saj ni izgubljala kakovosti na dolgih

transportih in s sredstvi za daljšanje obstojnosti."

Trenutno izvajajo dostavo zelenjave, sadja, kruha ter drugih domačih izdelkov na naslove v Zasavju z bližnjo okolico, v prihodnosti pa razmišlja, da bi svojo mrežo še razširila. Že sedaj dobi tudi ogromno povpraševanja iz Ljubljane in ostalih večjih mest, vendar s trenutnimi kapacitetami lahko oskrbi le gospodinjstva iz Zasavja. Dostava in pakiranje sta popolnoma brezplačna. Naročila sprejemajo po telefonu, seveda pa niso pozabili tudi na sodobne komunikacijske poti, tako da lahko svoj zelenjavno-sadni zabojček oblikujete tudi na facebook strani »domače zame«.

Jani Medvešek

Gospodarska zbornica Slovenije, Območna zbornica Zasavje, je 19. junija 2013 v Hrastniku pripravila inovacijsko dopoldne. Slavnostni govornik na podelitvi je bil predsednik Območne zbornice Zasavje, Stojan Binder, zbrane pa sta pozdravila tudi predsednik GZS Samo Hribar Milič in župan občine Hrastnik Miran Jerič. Župan je v pozdravnem nagovoru poudaril, da se je treba zavedati

realnosti in resnosti trenutka, v katerem se nahajamo ter tako pripisati večji pomen inovativnosti na vseh področjih našega delovanja. Župan je še povedal, da je vesel, da imamo tudi v našem okolju inovativna in uspešna podjetja ter odlične posameznike, ki dobivajo nagrade doma in po svetu ter žanjejo dobre poslovne rezultate, in dodal, da se moramo v kriznih časih še posebej

Najboljši inovatorji zasavja

dobro zavedati, kako velik je njihov prispevek za naš skupni razvoj.

Na inovacijskem dopoldnevu so sicer najprej pripravili dve delavnici o trženju inovacij, o čemer je zbranim predaval Aleš Lisac, direktor marketinškega podjetja Lisac in Lisac ter o inovacijah o trženju. Predaval je generalni direktor Šteklarne Hrastnik, Andrej Božič. Že 17. leto zapored pa so podelili tudi priznanja najboljšim inovatorjem in inovacijam lanskega leta.

Jani Medvešek

Poslovni prostori ostajajo prazni predvsem zaradi pomanjkanja kupne moči

Leta 2005 so zraven osnovne šole zgradili nov stanovanjsko-poslovni objekt, ki se ga je zaradi svojega videza prijel vzdevek »Titanik«. Medtem ko so stanovanja zasedena, v prtilični etaži že vse od gradnje pred osmimi leti sameva 400 m² velik poslovni prostor. Pogled v notranjost nam razkrije, da se prostor uporablja kot improvizirano skladišče cvetličarne, ki ima svoje prostore v isti stavbi. Prostor bi se lahko namenil za marsikatero podjetniško idejo (fitnes center, slaščičarna ...), a prostor, ki je sicer v lasti GD Hrastnik, v osmih letih še ni uspel najti kupca.

Leta 2005 zgrajen stanovanjsko-poslovni objekt Titanik

Le nekaj metrov stran v stolpnici Log 1 je vse od stečaja frizerskega studia Marko Styling prazen tudi 140 m² velik poslovni prostor, čigar ocenjena tržna vrednost je 70 tisoč evrov. Po podatkih Zbornice upraviteljev Slovenije znaša njegova likvidacijska cena dobrih 20 tisoč evrov manj. Po štirih neuspelih prodajah pa je bila na peti zapovrstni dražbi cena v mesecu maju še za nekaj tisočakov nižja. Nepremičnina, ki se nahaja nasproti banke v centru mesta in se je prodajala skupaj s frizersko opremo in blagom, še vedno sameva.

Od vseh praznih nepremičnin v občini pa najbolj izstopajo tiste na naslovu Trg Franca Kozarja 14, predvsem zaradi zapuščenega izgleda. Gre za lokacijo, ki je v samem centru, nasproti na novo urejenega Mladinskega centra Hrastnik. Videz tako razkrije, da gre za nezasedene prostore, šipe so zaprašene, notranjost je razbita in polna navlake. Prostori se že nekaj let neuspešno oddajajo, dejavnost poteka le v enem od štirih

prostorov. Lastnik vseh štirih prostorov je bil nekoč Mercator, danes ima v lasti le še dva, saj je dva odkupil Senad Burzić, lastnik ribiške trgovine Lipan. Burzić je od štirih prostorov od Mercatorja kupil en poslovni prostor, ki ga je potreboval za uresničitev svoje podjetniške ideje. A dejavnosti v tem prostoru še danes ni. Burzić pojasni: »Ko sem od Mercatorja kupoval poslovni prostor na tem naslovu, me iz Mercatorja ni nihče opozoril, da prostor ni priključen na električno omrežje in da to tudi ni mogoče, čeprav naj bi bil prostor primerno opremljen za takojšnjo poslovno dejavnost.« In kje je težava? »Včasih je bilo dovolj, da je bilo za vse štiri poslovne prostore eno odjemno mesto, danes pa elektro zahteva, da ima vsak poslovni prostor svojo omarico. Z Mercatorjem se ni bilo možno dogovarjati, hkrati pa se ni bilo možno priključiti niti na omrežje stano-

valcev. Imel sem torej kupljen prostor, a ga nisem mogel uporabljati,« obrazloži. Ni mu preostalo drugega, kot da kupi še enega od omenjenih štirih, dosti manjšega a z enim pomembnim dodatkom – električno omarico. »Enostavno nisem imel druge izbire, kot da sem kupil še manjši prostor in sedaj imam oba prostora opremljena z elektriko. Kar se tiče preostalih Mercatorjevih prostorov, dvomim, da se bodo kdaj prodali, sploh glede na težave s priključitvijo na električno omrežje,« še pove.

Z novim nakupom je prišla nova ideja, staro o gostilniškem obratu pa je opustil. V manjšem prostoru ima sedaj odprto trgovino z ribiško opremo, za drugi (večji) prostor, za katerega je zanimanje, pa še išče kupca ali najemnika. Njegova žena Gordana Burzić, ki prav tako dela v prodajalni, doda, da je škoda, da je od štirih prostorov zaseden le eden, z ozirom na videz ostalih. In prodaja? »Prodaja je dobra, kako le ne, saj gre za super lokacijo v samem centru mesta. Kaj hočeš boljšega?« zaključ

uje. Lastnik vseh štirih prostorov je bil nekoč Mercator, danes ima v lasti le še dva, saj je dva odkupil Senad Burzić, lastnik ribiške trgovine Lipan. Burzić je od štirih prostorov od Mercatorja kupil en poslovni prostor, ki ga je potreboval za uresničitev svoje podjetniške ideje. A dejavnosti v tem prostoru še danes ni. Burzić pojasni: »Ko sem od Mercatorja kupoval poslovni prostor na tem naslovu, me iz Mercatorja ni nihče opozoril, da prostor ni priključen na električno omrežje in da to tudi ni mogoče, čeprav naj bi bil prostor primerno opremljen za takojšnjo poslovno dejavnost.« In kje je težava? »Včasih je bilo dovolj, da je bilo za vse štiri poslovne prostore eno odjemno mesto, danes pa elektro zahteva, da ima vsak poslovni prostor svojo omarico. Z Mercatorjem se ni bilo možno dogovarjati, hkrati pa se ni bilo možno priključiti niti na omrežje stano-

Trije prazni poslovni prostori nasproti Mladinskega centra Hrastnik, prazen prostor bivše trgovine Radirka A in A, ki je po letu dni delovanja zaprla svoja vrata, prazen prostor bivšega frizerskega studia Marko Styling, prazen prostor v »Titaniku« ... Samevajo tudi poslovni prostori v Mrežnem podjetniškem inkubatorju. Vse te nezasedene nepremičnine ne le da kazijo podobo mesta, temveč opozarjajo na večji problem – odsotnost podjetništva in podjetniške miselnosti.

Gordana.

Kaj pa ostala dva prostora, tista v lasti Mercatorja? Iz Mercatorja so nam sporočili, da družba oba poslovna prostora (v velikosti 100 m² in 60 m²) prodaja. Izhodiščna prodajna cena za prvega je 46 tisoč evrov, cena drugega pa nekaj manj kot 30 tisoč evrov. »Do sedaj je bil izražen interes za nakup prostorov, Mercator pa bo odločitev o sprejemu ponudbe za nakup oz. za najem prostorov sprejel na podlagi vsebine ponudbe,« nam je sporočila Katja Kek iz družbe Mercator. Prostore Mercator sicer oddaja že nekaj let, a še niso oddani, med lokalnimi podjetniki pa je slišati, da interes zagotovo obstaja. Problem pa je v tem, da je Mercator prostore pripravljen le prodati, ne pa tudi dati v najem. Odkup prostorov pa je nekaj, česar si hrastniški podjetniki ne morejo privoščiti. Prostori tako zaenkrat ostajajo prazni. Je o odkupu in nato dajanju v najem morebiti razmišljala občina? V Mercatorju povejo, da med interesenti za nakup ni bilo Občine Hrastnik.

Notranjost praznega poslovnega prostora (lastnik je GD Hrastnik)

Z vprašanji smo se zato obrnili tudi na občino, kjer se problema zavedajo, a rešitve trenutno nimajo. »Občina Hrastnik trenutno nima interesa za najem ali odkup nepremičnin, saj za ta namen v tem trenutku nima predvidenih razpoložljivih sredstev,« so nam sporočili. »Vsekakor pa bi si želeli, da vsi poslovni prostori v naši občini najdejo kupce ali najemnike, saj si vendarle prizadevamo, da bi poslovna dejavnost v naši občini zaživela v največji možni meri in da bi se s tem ustvarila tudi nova delovna mesta za naše občane in občanke,« so še dodali. Od vseh trenutno praznih poslovnih prostorov v občini je občina lastnik le enega pri Steklarni, pa še ta je trenutno že v postopku oddaje.

Da je situacija zaskrbljujoča, se strinja tudi Mirko Mastnak, predsednik Območno obrtno- podjetniške zbornice Hrastnik (OOZ Hrastnik), ki zbornico vodi že šest let in je edini predsednik zbornice v Sloveniji, ki to nalogo opravlja volontersko, saj ni sredstev. Razmere še predobro pozna, saj se s podjetništvom ukvarja tudi sam. Že 25 let vodi svojo trgovino, med drugim je zastopnik za vse tri glavne ponudnike mobilne telefonije. »Kupne moči v Hrastniku ni. To je glavni problem. Čeprav smo pri nas med drugim tudi zastopnik za Mobilitel, gredo ljudje rajši v Telekomov center v Trbovlje ali Celje, pa čeprav tam ne bodo storitve opravili nič bolje. Ne podpira se dovolj lokalnih podjetnikov, vsi nakupe opravljajo v večjih trgovskih centrih v bližini,« pove Mastnak.

Meni, da se občina trudi in da ima posluš za podjetnike, tudi prostore oddaja podjetnikom po ugodnih cenah. Problem je v na splošno neugodni podjetniški klimi ne le pri nas, temveč po celi državi, saj država s svojim delovanjem ni dovolj naklonjena podjetnikom. Največje težave predstavljajo stroški najemnin ter še bolj elektrike, ko-

Zapuščeni poslovni prostori na naslovu Trg Franca Kozarja 14. Na oknu Mercatorjevo obvestilo o prodaji.

munale in ogrevanja, saj so tarife za poslovne prostore tudi do 70 % višje. »Skreno povedano, sem zaskrbljen nad situacijo, predvsem pa me skrbi za prihodnost mladih, saj jim ne bo lahko. Najbolj pa me skrbi tisto, kar prihaja, saj se tovarne zapirajo, podjetništva ni, za mlade torej ni alternative,« doda.

Kot predsednik OOZ Hrastnik pove, da se po svojih najboljših močeh trudijo pomagati podjetnikom, a razmere za podjetnike niso dobre. Kot podjetnik s svojo trgovino kljub vsemu vztraja, saj meni, da morajo biti vseeno prodajalne tudi v manjših krajih, čeprav danes večino n a k u p o v opravimo v večjih n a k u p o v a l n i h centrih. »Če že ne zaradi drugega, zaradi starejših, ki tovrstno ponudbo potrebujejo, saj nimajo možnosti nakupovanja drugje,« sklene svojo misel.

Trgovine, ki so prisotne že dlje časa, se trenutno še držijo nad vodo, odpiranje novih pa poteka zelo zadržano, a vsake toliko časa smo pričča tudi temu. V zadnjem obdobju se je tako odprl nov frizerski studio – Frizerski studio Danica Zore ter poslovalnica trgovine Agrolit d.o.o. Zapolnil se je tudi prazni poslovni prostor na tržnici, tam sedaj najdete pisarno Šole vožnje Zasavc (Nijaz Dervišević, s.p.).

In ko že pomislimo, da pa morda vseeno le je nekaj upanja za razvoj podjetništva v Hrastniku in da so nosilci tega razvoja lahko mladi, saj

imamo navsezadnje v Hrastniku tudi Mrežni podjetniški inkubator, izgine še zadnje upanje. Inkubator, ki je v lasti Regionalnega centra za razvoj, že lep čas sameva. V inkubatorju ima trenutno svoje prostore le OOZ Hrastnik. Prostor, kjer naj bi se kafilili mladi bodoči podjetniki, prostor, kjer naj bi odprli svoje prve poslovne prostore, je prazen. Da gre za nekaj, kar ne služi svojemu namenu in za zgrešen projekt, se strinja tudi Mastnak. Problem je v najemninah, ki je skupaj z ostalimi stroški (ogrevanje ipd.) precej visoka, sploh za inkubator. »Prav je, da tudi mladi podjetniki v inkubatorju plačujejo najemnino, a

»Imel sem torej kupljen prostor, a ga nisem mogel uporabljati.« Zakonca Buzić, lastnika ribiške trgovine Lipan.

ta bi morala biti majhna, saj je sploh na začetku poslovne poti težko vsak mesec pokriti stroške. Hči je imela na začetku svoje prostore v inkubatorju, a je bila cena najema previsoka,« pove.

V prihodnosti našo občino tako čaka precej velik izziv spopadanja s problematiko podjetništva, ki ji ne bo mogla ubežati. Je na ta izziv pripravljena in se bo z njim lahko spopadla? To je zdaj vprašanje, ki zanima predvsem mlade.

Mateja Jecl

3D-tiskanje sredi Hrastnika

Okrog nas je veliko zanimivih ljudi in zgodb, ki jih ne poznamo. Regionalni tehnološki center Zasavje d.o.o. je ena izmed njih. Z delovanjem tehnološkega centra nas je seznanil direktor, Jože Weingartner.

V zadnjem času se vse bolj omenja 3D-tiskanje, izdelovanje različnih visokotehnoloških rešitev na dokaj enostaven način. S takšno, a le še bolj dovršeno slojevito tehnologijo laserskega sintranja se ukvarja tudi tehnološki center, ki ima prostore v centru Hrastnika. Izdelujejo v prvi vrsti prototipe za različne izvajalce, kot so BSH, Hidria in drugi. Podjetja pri njih naročajo izdelavo prototipov, preden se lotijo masovne proizvodnje, tako na primer mali gospodinjski aparati, še preden jih pričnejo izdelovati na rednih linijah podjetja BSH, svojo prvo izvedbo dočakajo sredi Hrastnika. Izdelujejo tudi prototipe različnih medicinskih pripomočkov, kot na primer proteze za umetne roke, ki je eden najboljših približkov naravne roke. In še veliko več.

Direktor RTCZ Jože Weingartner

postaviti raziskovalno infrastrukturo s sodobnimi stroji ter podporo zasavskim družbam pri razvojnih aktivnostih ter uporabi obstoječih zmogljivosti. Ena prvih dejavnosti je bila priprava prototipov za selektivno lasersko sintranje na področju orodjarstva, za razvoj katerega si je takrat prizadeval ETI. Danes naročniki bolj kot iz Zasavja prihajajo iz celotne Slovenije, kar centru daje večjo zanesljivost pri tekočem poslovanju.

Na področju kemijsko-tehnološkega laboratorija so se v preteklosti ukvarjali z različnimi analizami za RTH, z analizami odpadnih voda, alternativnih goriv in podobno. Zaradi postopnega zapiranja RTH pa se je področje delovanja razširilo na druga področja. Njihova dejavnost so analize odpadnih voda, odpadkov, alternativnih goriv in podobno. Za svojo dejavnost imajo s strani Ministrstva

za kmetijstvo in okolje pooblastilo za obratovalni monitoring odpadnih ter podzemnih voda in so pooblaščen izvajalec za oceno odpadkov ter pooblaščen izvajalec obratovalnega monitoringa pri vnosu nevarnih snovi in rastlinskih hranil v tla. Danes sodelujejo s komunalami po Zasavju in drugje po Sloveniji ter številnimi gospodarskimi družbami. RTCZ je v zadnjem času optimiziral svoje delo-

vanje, razmišljajo tudi o novih možnostih širitve delovanja na področje okoljskega inženiringa – nujenja podpore podjetjem, ki bodo do leta 2020 lahko odložila le še 20 % svojih odpadkov, druge pa bodo morala reciklirati, predelati ali sežgati. Tako bi se delovanje razširilo z analitskega na tehnološko področje.

3D-tiskanje je v porastu, v RTCZ imajo od leta 2006 med drugim tudi profesionalni 3D-tiskalnik. V prihodnosti bi lahko takšni tiskalniki pomenili velik napredek na vseh področjih. Jože Weingartner je ob tem dejal: »Takšni tiskalniki so danes še dokaj dragi, z razvojem tehnologije pa se bo tudi dostopnost povečala. Takšne stroje danes uporabljajo, recimo, vse ekipe formule 1, za testiranja v vetrovnikih in za dele, ki so nameščeni direktno na dirkalnike. Kot zanimivost – v letalu Boeing 777 je vgrajenih 2450 kosov (ne prototipov), izdelanih s tehnologijo, kakršno ponuja 3D-tiskanje, podobno je tudi v raketni industriji.«

Lokacija podjetja v Hrastniku centru ne predstavlja logističnih težav, bolj kot lokacija razvoj ovirata velika davčna obremenitev ter plačilna nedisciplin. V zadnjem času tudi povečana birokracija na različnih razpisih ter nerazumljivi kriteriji sodelovanja. Kot zanimivost mora laboratorij RTCZ-ja, ki se ukvarja z odpadno vodo, biti akreditiran po standardu SISTISO 17025, kar stane več kot 10.000 evrov letno, medtem pa laboratoriji v bolnišnicah akreditacije ne potrebujejo. Naš sogovornik še pove: »Za Zasavje je še vedno zelo pomembna energetika, na področju katere imamo pri nas veliko znanja, možnost razvoja pa vidim tudi v turizmu, industrijskem turizmu, adrenalinskih športih in podobno. Zanimivo je tudi to, da so naše stranke večino pozitivno presenečene nad okolico, v katero prihajajo.«

V regionalnem tehnološkem centru Zasavje je trenutno zaposlenih 11 delavcev, poleg centra za hitro izdelavo prototipov pod njihovim okriljem deluje tudi kemijsko tehnološki laboratorij v Trbovljah. Center deluje že od leta 2001, danes je med družbeniki 14 gospodarskih družb in 7 občin.

Začetni namen centra je bil vz-

Marko Funkl

Socialno podjetništvo - model za prihodnost?

V zadnjem času se vse več govori o socialnem podjetništvu v Sloveniji. Velikokrat tudi z napačno predstavo, kaj je socialno podjetništvo. Bistven poudarek v zakonski opredelitvi je, da ustvarjanje dobička ni izključni niti glavni cilj opravljanja dejavnosti.

Slovenska zakonodaja na to področje zaenkrat vnaša tudi precejšnjo zmedo, ko vzpostavlja dva tipa socialnega podjetništva. Pomembno je poudariti, da je v tujni socialno podjetništvo povezano predvsem s solidarnostjo, sodelovanjem delavcev pri upravljanju podjetij, sodelovanjem delavcev pri lastništvu, delitvi dobička ter vlaganjem v razvoj panoge.

Eden boljših poznavalcev socialnega podjetništva v Sloveniji je tudi Hrastničan, Tomaž Stritar, ki je kot projektni sodelavec povedal več o prisotnosti socialnega podjetja S project, ki deluje tudi v Hrastniku: »S project sredstva za izvajanje svojih aktivnosti v celoti zagotavlja sam z

različnimi projekti, mladim iz socialno šibkih okolij pa omogoči neformalno izobrazbo za poklic pomočnik kuharja in tako povečuje njihove zaposlitvene možnosti. Trenutno se po vsej Sloveniji snema oddaja Okusi brez meja, ki bo od jeseni naprej na ogled na POP TV, sočasno snujejo nov projekt S Bizniz – šolo socialnega podjetništva. Že julija je S project odprl prvo S restavracijo v Steklarni Hrastnik, kjer zagotavljajo prehrano za zaposlene. Novembra se odpira že druga v Ljubljani, pod svoje okrilje pa prevzema tudi Restavracijo Dama v Ajdovščini, kjer se izvaja S akademija.«

V zadnjem času je zaslediti tendence nekaterih večjih podjetij, ki želijo odpreti socialno podjetje z razlogom zaposlitve invalidov v svojem podjetju ter izboljšanja ugleda v okolju, kjer delujejo. Socialno podjetje je v vsakem primeru potrebno živeti in preprečevati njegovo merjenje z višino subvencij in medijske poz-

nosti. Prav tako je razlika med socialnim podjetjem in družinskim podjetjem, za katerega že ime pove, da se vse odločitve sprejemajo v krogu družine in tako v prvi vrsti zasledujejo interes družine. Bilo bi nepravilno, če bi trdili, da v Sloveniji ni podjetij, ki že sedaj delujejo po principih socialnih podjetij, kljub temu da niso registrirana kot socialna podjetja.

V preteklem času je ministrstvo sestavilo tudi Svet za socialno podjetništvo. Letos je pripravil strategijo, ki naj bi ji sledili tudi konkretni ukrepi, s katerimi bo omogočen nadaljnji razvoj. Že jeseni naj bi vlada pripravila izvedbeni dokument. V Sloveniji se aktivno s socialnim podjetništvom ukvarja vse več nevladnih organizacij, obstaja pa tudi Slovenski forum socialnega podjetništva. Socialno podjetništvo v določenih segmentih zelo spominja tudi na zadrugo oz. kooperative.

Marko Funkl

Steklarna Hrastnik osvaja svet

V sredo, 21. avgusta 2013, je bila v Steklarni Hrastnik zelo odmevna novinarska konferenca. Poleg običajne ekipe zasavskih novinarjev so bili prisotni še novinarji vseh glavnih medijskih hiš v Sloveniji. Gotovo niso prišli zaradi lepih oči zaposlenih. Pritegnili so jih uspehi v zadnjih štirih letih, ki se kljub splošni krizi kar vrstijo. Med najbolj odmevnim uspehom steklarne v zadnjem času je gotovo mednarodna nagrada SIB AWARDS, ki so jo letos julija v Las Vegasu prejele njihove tri tehnično zelo zahtevne steklenice za svetovno znane alkoholne pijače – D'usse Cognac za proizvajalca pijač Bacardi, steklenica Slovenia vodka za podjetje Good Voda in steklenica U'Lovka Vodka.

Tako postaja steklarna vodilni svetovni proizvajalec butik steklenic za luksuzne pijače. Pozornost zbuja tudi 1,3 milijona velik dobiček, ki je za dvajset odstotkov večji od pričakovanega. Ponašajo se s priznanjem mednarodne agencije Intertek. Trgovska veriga Sainsbury's je pri mednarodnem podjetju Intertek naročila celovit pregled Steklarne Hrastnik kot novega dobavitelja po SQP standardih in ga opravili z odliko v vseh kategorijah ocenjevanja.

Kako priti do takih uspehov? »Gotovo ne čez noč,« pravi generalni direktor Andrej Božič. »Celotna vodstvena ekipa si od vsega začetka prizadeva, kje še prihraniti stroške, kako priti do ugodnejših cen surovin, kako razviti čim ugodnejše pogoje za delo vsakega zaposlenega ...« Začeti pa je bilo treba s samozavestjo, samospoštovanjem in samozaupanjem. To se pridobi z dobrimi

medsebojnimi odnosi in izobrazbo. »Za nas investicije v ljudi niso strošek, kot menijo nekateri drugi po Sloveniji, izobraževanje in skrb za družino zaposlenih se kaže na vsakem koraku.«

Predvsem se zavedajo, da je bogato znanje dlje časa zaposlenih treba prenesti na tiste s krajšim delovnim stažem. Mentorjem nudijo strokovno pedagoško izobrazbo. Prav tako jih usposablajo za timsko delo, za prodajo itd. Zaposleni se lahko vključujejo v jezikovne in računalniške tečaje. Mnenje iz preteklosti, kako se nič ne da, preplavlja zavest: »iščimo rešitve!«

Fanči Moljk

Pohod na zasavski Triglav

Kum je s svojimi 1220 metri najvišji zasavski vrh. In če velja, da tisti, ki še niso bili na Triglavu, niso pravi Slovenci, potem se tudi za vsakega »pravega«
Zasavca spodobi, da se vsaj enkrat povzpne na Kum.

Na to najvišjo goro v Zasavju z vseh strani vodi veliko planinskih poti. Hrastničani pa jo lahko mahnemo na Kum po označeni planinski poti iz Podkrajja. Ker se podajamo na nekoliko višji vrh, je vzpon nekoliko zahtevnejši od tistih, ki smo jih opisali v prejšnjih številkah našega časopisa. A to naj vas ne odvrne od pohoda, saj boste na vrhu poplačani z odličnim razgledom še zlasti v jasnem vremenu. Na samem vrhu si lahko ogledate ogromen televizijski oddajnik in cerkev sv. Neže, ki skupaj dajeta Kumu značilno podobo.

Opis poti:

Izhodišče za vzpon bo tokrat v Podkrajju, sicer pa nas markacije začnejo

• KUM •

voditi že pri železniški postaji v Hrastniku, kjer je tudi primerno mesto za parkiranje. Čez savski most nas začetna pot vodi proti samskemu domu v Podkrajju. Mimo nizke in široke stavbe se na levi strani strmo dviga asfaltna cesta, a že takoj za domom opazimo, da se desno odcepi označena gozdna pot. Na tem mestu je postavljena tudi večja tabla – Natura 2000 in to je znak, da smo na pravi poti. Markacijam sledimo skozi strm, a idlični gozd, nato pa nas pot vodi skozi naselje Župa. Ta del poti je najmanj prijazen, saj lahko v neposredni bližini hiš srečate spuščene pasje čuvaje, ki so včasih nepredvidljivi. Nato nas markacije zopet pripeljejo v gozd, kar daje občutek vse bližje zastavljenemu cilju. In ko pridemo na makadamsko cesto tik pod vrhom Kuma, bomo skozi krošnje dreves kmalu opazili televizijski oddajnik. Čaka nas še nekaj minutni vzpon skozi gozd, nato pa

nas po nekaj metrih strmega travnika pot pripelje na najvišjo točko Zasavja.

Sestop:

Po označenih poteh lahko sestopimo skoraj v vse kraje, ki obdajajo Kum. Če imamo avto na železniški postaji v Hrastniku, lahko sestopimo v Trbovlje in se v Hrastnik vrnemo z vlakom.

Čas:

Od Podkrajja do naselja Župa imamo dobre pol ure zmerne hoje. Od Župe do vrha še uro in pol, nekoliko hitrejši planinci pa bodo na cilju že v eni uri.

Ledeniška tura – Johannisberg 3453 m

Predzadnji vikend v juniju smo se člani Planinskega društva Hrastnik odpravili na ledeniško turo na Johannisberg v Avstrijo. V skupini nas je bilo osem: vodnik Vojko Zupančič, Zvonka Zupančič, turni smučar Aleš Kupec, Mojca Kupec, Stane Babič, Jože Kaše, Uroš Godicelj in Renata

pod seboj pokopal snežni plaz. Njegovo telo so našli potem, ko so iz krvi zrasi v snegu trije klasi pšenice.

Pot nadaljujemo po najbolj znani alpski cesti na svetu proti najvišji gori Avstrije in največjemu ledeniku v Avstriji, na Grossglockner (3798 m) in Pasterze. Na vzponu od 1500 m do Kaiser-Franz-Josefs-Hohe nas pelje pot skozi več vegetacijskih con od žitnih polj do večnega ledu.

Uživamo v razgledu ob vožnji po Grossglockner Hochalpenstrasse (cestnina 33 € na avto – junij 2013), ki povezuje Fusch in Heiligenblut. Zgrajena je bila leta 1935 in je ena od najbolj priljubljenih avstrijskih slikovitih cest. Številna parkirišča in razgledne ploščadi obisko-

valcem zagotavljajo čudovit razgled na visoke vršace, ki segajo preko 3000 m. Cesta se dvigne na 2503 m nadmorske višine (prelaz Hochtor) in je odprta le od začetka maja do začetka novembra. Preostali del leta je prekrita z ogromnimi količinami snega.

Parkiramo na ploščadi Franz-Josefs-Hohe, na nadmorski višini 2369 m. Na ploščadi stojimo neposredno pred najvišjo goro Avstrije Grossglocknerjem ter s pogledom na najdaljši ledenik v vzhodnih Alpah Pasterze. Po krajšem postanku in ogledih se odpravimo naprej na ledenik proti koči Oberwalderhutte.

Po poti Gamsgruberweg smo šli skozi pet predorov v skupni dolžini 650 metrov. Enega smo obhodili po zunanji strani, ker je bil zaprt. Pot nadaljujemo skozi skrivnostni svet gore. V

predorih najdemo mnogo oblikovanih objektov s kamnom in glino. Navduši nas tudi svetloba in različne umetniške upodobitve. Na koncu fantastičnega potovanja skozi predore iz prefeklosti smo bili nagrajeni z veličastnim pogledom na Pasterze.

Pot naprej pelje nad največjim ledenikom na vzhodu Alp Paterze s čudovitimi razgledi od Velikega Kleka do Gamsgrube. Svizci v neposredni bližini, slapovi, cvetje ..., vse to nas občasno ustavi na naši poti. Po prečjenjih in vzponih smo prispeli do koč Oberwalderhutte (2972 m, Kategorija I), ki je prejela znak za okolje avstrijske planinske zveze Alpine Club Avstrija. Tu smo prenočili.

Naslednji dan na poti proti našemu cilju najprej prečimo ledenik. Vreme je bilo lepo, sonce zelo močno. Kar precej nas je opeklo, kljub temu da smo bili zaščiteni s kremo. Nadaljujemo proti snežni piramidi. Sledil je še vzpon na vrh Johannisberga. Na

Leskovšek. Na pot smo se podali v petek, 21. junija, zjutraj izpred hrastniške tržnice.

Po približno štirih urah vožnje smo prispeli v kraj Heiligenblut (Sveta Kri). Heiligenblut je kraj na Avstrijskem Koroškem. Leži na višini 1288 m. Je začetna točka panoramske ceste Großglockner Hochalpenstraße. Značilno podobo kraju daje gotška romarska cerkev sv. Vincenca z njenim visokim zvonikom, zgrajena v letih 1460–91. V njej so shranjene relikvije svete rešnje krvi, zraven nje pa se nahaja pokopališče. Po legendi je relikvijo prinesel v te kraje iz Konstantinopla danski vitez Brikcij leta 914. Na poti domov ga je presenetil in

vrhu tritisočaka so se nam odpirali čudoviti razgledi na okoliške vršace. Le bolj vetrovno je bilo.

Med nami je bil turni smučar Aleš. Razmere za smučarijo so bile dokaj ugodne. Sneg nihi ponoči ni povsem pomrznil. Bilo je okoli 10 cm gnilca, ki je omogočal solidno smuko. Le še turni spust Aleša, naš sestop z vrha do avtomobilov in vrnitev domov.

Renata Leskovšek

Popotnik si prvi vtis o nepoznani državi običajno ustvari že na letališču: kako dolgo čaka na prevzem prtljage; so vrste pred okenci obmejnih organov dolge in le počasi premikajoče; ga policist, ko mu popotnik pomoli potni list pod nos, s srepim pogledom izpod čela premeri od glave do pete in mu »dobrodošlico« zaželi tako, da ga zasipa s povsem neumestnimi, kagebejevsko naravnanimi vprašanji? Ali pa ga morda z vseh strani vlečejo za rokav in ponujajo taksi, ki je »najcenejši v mestu«, do mestnega središča.

Dobrodošli v Tokiu

Ob pristanku na tokijskem letališču Narita, enem od dveh gigantских letališč ve prestolnice, sem kljub dejstvu, da sem pristal v eni od najbolj organiziranih in razvitih držav na svetu, pričakoval dolge vrste ter običajno mukotrpno čakanje na prtljago, ki po 12-urnem letu iz Evrope preizkuša še zadnje koščke živcev neprespanega potnika v ekonomskem razredu. Čeprav so tistega junjskega jutra, ko sem prispel v Tokio, skoraj istočasno pristala tri letala s po približno 300 potniki, me je presenetilo dejstvo, da so nas že takoj potem, ko smo zapustili letalo, letališki delavci razporedili v vrste tako učinkovito, da skoraj ni bilo čakanja. Policist – na pregled dokumentov sem čakal morda minuto, saj je bil pred menoj le en potnik, čeprav sem letalo zapustil med zadnjimi – mi je po pregledu potnega lista in oddaji prstnih odtisov, vse skupaj je trajalo dobro minuto, zaželel le še Welcome to Japan.

Zataknilo pa se je na carinskem pregledu. Učinkovitost na eni, spoštovanje zakonov in doslednost na drugi strani. Že na letalu smo potniki morali izpolniti carinsko deklaracijo, kamor je bilo treba označiti, kaj imaš v prtljagi. Cigarete? Ne. Al-

kohol? Ne (veliko). Droge? Ne (da bi vedel). Mesni izdelki? Hmm. Tu pa se je zataknilo. Eni od slovenskih študentk na Japonskem sem nameraval nesti skromno darilo, saj me je prosila, naj ji iz domovine prinesem en lep kos pancete. Čudovitega sem izbral v eni od trgovin: ravno prav mastnega, prave barve ne le pod neonskimi lučmi in primerno velikega. Ker sem prebral, da imajo na letališču tudi izrjene štirinožce, ki poleg droge zavohajo tudi kaj tistega, kar jim je priloženo vohati (beri: klobaso!), nisem upal povzročiti incidenta že tik ob vstopu v državo. Da, imam mesne izdelke, sem obkrožil.

Carinski uslužbenec se je, potem ko sem mu povedal, da bom na tokijski univerzi Waseda delal dva meseca na enem od projektov, ki jih sponzorira japonska vlada, začudil z značilnim japonskim 'oooooooo' in mi zaželel vse dobro. Še bolj pa se je začudil, ko je na carinski deklaraciji, ki sem mu jo pomolil pod nos, prebral, da imam v prtljagi meso. »Meat?« zaprepadeno vpraša. »No, nekaj malega res imam, ni omembe vredno,« sem se skušal izmuzniti. »Že že, ampak morate tjale na Oddelek za mesne zadeve.« »Ne ne, res ni treba,« ga prepričujem. »Je vakuumsko pakirano v sanitarno neoporečni državi iz EU,« se ne dam. »Vem,« pravi, »a morate tjale, taka so pravila!« In spet pokaže na sanitarni odderek. Ni bilo druge možnosti, kot da nesem kos nesrečne pancete pod lupo zloglasnega oddelka.

Marsikaj sem že doživel na potovanjih po svetu, sanitarne inšpekcije pa še ne. Pristopil sem samozavestno – zelo zaigrano. »Tale košček imam, v Evropi pakiran, najvišji standardi, svetovna kvaliteta,« rečem. Uslužbenec s higiensko masko in v belih rokavičkah inkriminirano zadevo vzame v roke, jo odloži na mizo in počaka, da oddrdam svoje. Ko mi zmanjka, vzame brošuro in vpraša: »Iz katere države?« »Iz Slovenije,« odvrnem. »Aaaaa (že drugo japonsko čudenje v treh minutah), Slovenial!« Pogleda po brošurici in vpraša: »Imate zdravstveni certifikat?« »Da, seveda, sem zavarovan, prek Japonske fundacije, ki me je povabila v Tokio in še dodatno prek ene od zasebnih za-

S poti po deželi samurajev

varovalnic,« rečem. »Ne, ne vi – za ta mesni izdelek me zanima, ali ima certifikat,« se nasmeji. No, seveda, vsi izdelki, pakirani pri nas, so preverjeni po najvišjih standardih, saj smo razvita država in higienska neoporečnost je pogoj za vstop v EU,« še naložim nekaj »drv«, da bi ga prepričal. »Oprostite, gospod, če nimate certifikata, tega izdelka ne morete prinesiti v državo!« »Ampak je vakuumsko pakirano!«, pravim (in to ne pri kakem domačem mesarju, si

Čeprav so geješe na ulicah japonskih mest dandanes razmeroma redke, z nekaj srečo in prstom na sprožilcu fotoaparata popotnik vendarle lahko »prinese« kakšno domov.

mislil!). »Ne bo šlo, vaša država je na tem seznamu, kjer piše, da potrebujete zdravstveni certifikat. Če ga nimate, suhe mesnine ne smete prinesiti v državo. Glede na to, da sem že kar nekaj slišal o spoštovanju pravil na Japonskem in ko sem v njegovih očeh videl odločnost Perzeja, ko seka Meduzino glavo, sem rekel le še: »Hvala, se opravičujem, pa – sayonara!«

Med 200 kilogramskimi gospodi

Kar veliko pancet pa morajo v življenju pojesti rikishiji, borci suma – japonske oblike rokoborbe. V času mojega bivanja na Japonskem je v

Sumoborci so poklicni športniki; večino časa preživijo v t. i. sumošolah, kjer vsi vidiki njihovega življenja (prehranjevanje, treningi, urejanje pričesk ...) potekajo v skladu z večstoletno tradicijo.

Budistični tempelj Kiyomizu-Dera v Kjotu, 8. stoletje. V tem času se je budizem začel s Kitajske širiti na Japonsko.

Budistični tempelj Kinkakuji z zlatim paviljonom v Kjotu je eden najbolj prepoznavnih simbolov Japonske. Prekrit je s t. i. zlatimi lističi, tankimi sloji iz čistega zlata.

izvrstno večerjo. Le pred-sodke pred uživanjem surove ribe je treba premagati (pomagaš si tako, da se spomniš, kako je narejen pršut pa tatarski biftek ter druge gurmanske dobrote). Če tudi to ne pomaga, pa ti bo natakard rade volje priskočil na pomoč z nekaj meric sakeja, priljubljenega riževega žganja.

Nagoyi potekal sumo turnir in čeprav vstopnice niso poceni – od 30 evrov za najcenejšo pa preko 100 za posamezen dan užitkov ob gledanju mikastenja ne ravno simpatičnih borcev.

Za tujce so še posebej zanimivi rituali, na primer mehanje soli pred dvobojem, kar po šintoističnem verovanju prinese očiščenje (šintoizem je ena od japonskih religij). Ali pa energično ploskanje sumoborca in udarjanje z nogami ob tla, kar naj bi pregnalo zle duhove. Še posebej zanimiva pa je vloga sodnika, ki je oblečen v slovesni kimono ter namesto s piščalko opremljen z gunbai-em – perjanico, ki so jo v preteklosti uporabljali vojaški poveljniki. Danes, ko je Japonska ena od najbolj mirovniško naravnanih držav na svetu, pa gunbai služi le še kot pripomoček sodnika, s katerim pokaže na zmagovalca dvoboja.

Kot druge reči na Japonskem tudi sumoturnir poteka po točno določenem protokolu. Zjutraj se spopadejo »suhci«, začetniki, ki tehtajo »le« nekaj čez 100 kilogramov (sumo ni razporejen po kategorijah, kot npr. boks, vendar so tisti na začetku kariere precej manj obilni kot njihovi starejši kolegi). Bitke običajno trajajo le nekaj sekund, saj se končajo, ko rikishi nasprotnika potisne izven ringa ali pa ga na kakršen koli način prisili, da se s katerim koli delom telesa, razen s podplati, dotakne tal. Popoldne pridejo na vrsto izkušenejši in težji. Enciklopedije pravijo, da je najobilnejši sumoborec v zgodovini športa tehtal 287 kilogramov. Le koliko pancet je v svojem življenju moral pojesti tak »dedec«?

Med templji Kjoto

Potovanje po Japonski je zelo enostavno, saj ima odlično železniško infrastrukturo. S hitrim vlakom shinkansen 500-kilometrsko pot med Tokiem in Kjotom, srcem japonske zgodovine in kulture, premagaš v dobrih dveh urah. Si upate izračunati povprečno hitrost vlaka? Za meni ljubi način potovanja so ti vlaki prehitri, saj komaj dobro sedeš in spiš kavo ter se malo razgledaš naokoli, že glas po zvočniku oznani, da si prispel na cilj. Za branje, ki nikjer ne more biti prijetnejše kot na vlaku, sploh ne ostane časa. Tudi cena ni nič kaj prijazna; za enosmerno vozovnico je treba odšteti 110 evrov.

V Kjotu, na treh straneh obdanem z gorami, na enem pa odprtem proti Osaki in morju, so že vedeli, zakaj so ravno tja postavili svojo cesarsko prestolnico vse do 17. Stoletja. Nikoli nisi dovolj dolgo, da bi jo (s) poznal: v prefekturi Kjoto je namreč okrog 1600 budističnih templjev ter še kakih 400 šintoističnih (ni nam je zagodel tiskarski škrt in narobe napisal številki!). Seveda vsi niso navdušujoči, a vendar v petih dneh malodane brezglavega tekanja od templja do templja in fotografiranja, ki se ga ne bi sramovali niti Japonci (okrog 2100 fotografij v treh tednih!), nisem uspel videti niti fistih templjev, ki so na t. i. »nujno-moraš-videti listik«. Vnaprej na neuspeli obsojeni boj s templji lahko vsaj malo ublaži večer v tipični restavraciji, kjer sušimojster pred tabo sekla rezine surovega mariniranega morskega življa (Japonci jedo praktično vse, kar plava, leze ali ždi v morju) in ga s kirurško natančnostjo pred tabo oblikuje v

Kako se znajti v zelo drugačni deželi?

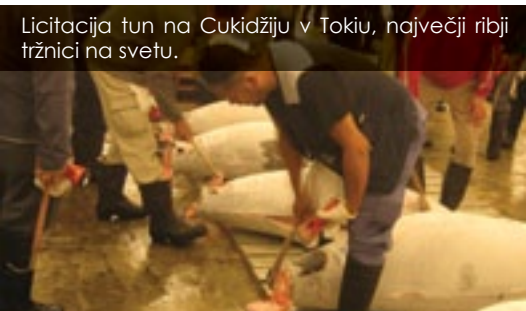
Največji strošek potovanja na Japonsko je letalska vozovnica. Spanje v hotelu v resda miniaturi, a sterilno čisti sobi, ni dosti dražje od apartmaja na Hrvaškem. Če se zadovoljiš z rezanci in preprosto hrano, kamor sodi tudi suši, se lahko do sitega naješ za 5 do 10 evrov. Za tiste z globljimi žepi tudi ni težav; zrezek ene najbolj sočnih govedin na svetu iz okolice mesta Kobe doseže ceno tudi 80 evrov.

Hitri vlak shinkansen temelji na principu magnetnega lebdenja. Ponaša se s svetovnim rekordom med vlaki te vrste (581 km/h). Potovalna hitrost teh vlakov po deželi vzhajajočega sonca sicer znaša »le« do 320 km/h.

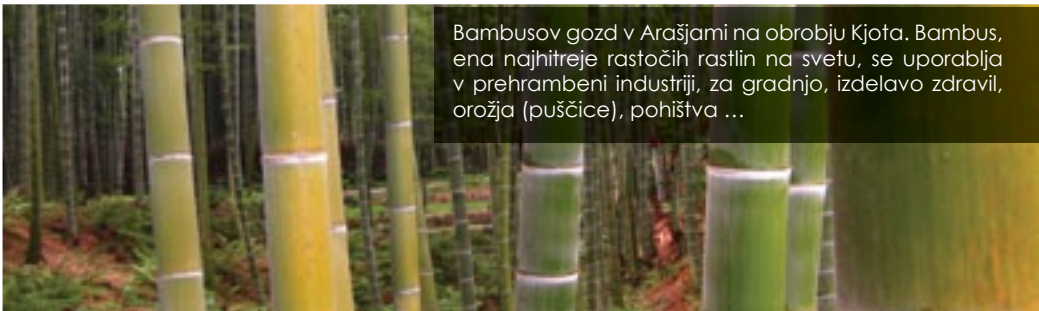

Pravijo, da če na Japonskem česa ne veš, kako storiti, je »storiti prav« v bistvu povsem enostavno – storiti moraš ravno nasprotno, kot bi storil doma. A Japonci tujcem napeke vedno odpustijo. Morda tudi zato, ker imajo zanimiv pregovor 'saru mo ki kara ochiru' (Tudi opice padejo z dreves). Če kje, se v deželi vzhajajočega sonca, ki preseneča na vsakem koraku, večkrat na dan zaveš, da razvojno gledano nisi kaj dosti dlje od svojih živalskih prednikov.

Rok Zupančič

Licitacija tun na Cukiadžiju v Tokiu, največji ribji tržnici na svetu.

Bambušov gozd v Arašijami na obrobju Kjota. Bambus, ena najhitreje rastočih rastlin na svetu, se uporablja v prehrabeni industriji, za gradnjo, izdelavo zdravil, orožja (puščice), pohištva ...

PRESNO PREHRANJEVANJE

Presna hrana je živa hrana, ki ima v sebi energijo in encime za življenje. To pomeni surovo sadje, zelenjavo, zelenje (zeleni deli, listi različnih užitnih gojenih in divjih rastlin, zelenjave in sadja – npr. listi pese, korenja, peteršilja, repe ...), semena, oreščke. Med presno hrano prištevamo tudi kalčke, divje rastline, sveže začimbe, morske rastline in suho sadje. Presna hrana toplotno ni obdelana na več kot 48 °C. To je namreč pogoj, da so v hrani še ohranjeni encimi.

Presne jedi lahko pripravljamo tako, da hrano režemo, gnetemo, sekjamo, sočimo, dehidriramo, mešamo v gladke mase (pireje, goste napitke, pudinge, paštete, sladolede) ter meljemo v prah. Za takšen način prehranjevanja ne potrebujemo štedilnika, le nekaj kuhinjskih

pripomočkov (mešalnik, sokovnik, ožemalnik citrusov, dehidrator (za sušenje sadja), mlinček, kalilnik, multipraktik. Hrano se je v monoobrokih, to pomeni, da se je vsako sadje posebej. Sladke sadeže jemo z drugimi sladkimi sadeži (npr. banana in dateljni) ali pol-kislimi sadeži. Paziti moramo pri kombiniranju. Če jemo oreščke, jemo le eno vrsto in jih ne kombiniramo z suhim sadjem. Solato lahko sestavimo iz več vrst različne zelenjave, namesto kisa uporabimo limonin sok, namesto olja (v skrajnem primeru lahko tudi hladno stiskano olivno olje) avokado ali zmleta sončnična, bučna, lanena semena.

Ljudje, ki se prehranjujejo presno ne uživajo mesa, saj menijo, da meso

v človeškem telesu gnije ter je eden glavnih vzrokov za nastanek rakastih celic. Kaj pa mleko? Tu so mnenja različna, saj nekateri menijo, da lahko mleko uživamo le v otroški dobi kot materino mleko. Trditev, da je mleko bogat vir kalcija za kosti, zavračajo, saj pravijo, da je mleko največji ropar kalcija iz kosti. Nekateri odobravajo le surovo mleko (kozje, kravje, ovčje) ter kislino mleko, ki naj bi ga pripravili sami iz surovega mleka.

Zakaj presna hrana? Sadje in zelenjava v naravnem stanju dajeta več kot dovolj energije za umsko in fizično delo. Nivo energije je po obroku naravne hrane zmeraj visok, nobene utrujenosti, nobene lenobe, le poživljajoča energija. Način prehranjevanja je odločitev vsakega posameznika, vsekakor pa lahko malce eksperimentiramo in tu pa tam pripravimo malce drugačen obrok. Morda za začetek vpeljemo v naš vsakdanji način prehranjevanja le en ali dva presna obroka.

SESTAVINE

Presni jabolčni zavitek

PRIPRAVA

- 2 skodelici mandljev (200 g)
- pest namočenih datljev
- pest namočenih suhih fig
- 3 naribana jabolka
- pest namočenih rozin
- 1 limona
- cimet

1 Mandlje zmeljemo v mlinčku za mletje orehov. Datlje in fige namočimo v vodo za približno 1 uro. Nato datlje in fige dobro zmešamo v multipraktiku, da dobimo gladko zmes. Oboje (mandlje in zmes) stresemo skupaj, dobro premešamo in pregnetemo v testo. Če je masa premokra, dodamo še nekaj mandljev, če pa je presuha, dodamo še nekaj vode.

2 Jabolka naribamo in jim primešamo sok iztisnjene limone. Testo razvaljamo po papirju za peko in potresemo z nastrganimi jabolki, rozinami in cimetom.

3 Testo na tesno zavijemo v zvitek in si pri tem pomagamo s papirjem za peko.

Zeleni Smoothie

Priprava: 60 g mlade blitve, banana in kozarec vode (po želji manj ali več) zmešamo v mešalniku (blenderju) in napitek je pripravljen. Po želji postrežemo z nekaj kockami ledu.

Korenčkova kašica

Priprava: naribamo damo h korenju. Vse skupaj dobro premešamo.

Irena Rebov

FUNŠTERC

festival zasavske kulinarike

Tekmovanje v inovativni pripravi funšterca in krumpantoča, srečolov, otroške delavnice, spremljevalni program

Tržnica Hrastnik, sobota, 14.9.2013, 15:00

www.funsterc.si
www.drustvo-rast.si

Hrastnik
Trbovlje
Zagorje

ŽELODKOV FESTIVAL

želodki

Dol pri Hrastniku, igrišče pri Dolanki,
v primeru dežja v športni dvorani Dolanka

7. SEPTEMBER 2013 od **14:00** naprej

* adrenalinski park

čarobna poslikava obraza

* Klovn Žare

* Alya

* srečolov

* telovadba za dojenčke

* Mega plezalna stena

* Hrastniške marionete

* Miške in Zverinice

* zumba za otroke

* ustvarjalnice

* glasbene in lutkovne predstave

* zeleni kotichek

* tovarna milnih mehurčkov

**VSTOP
PROST**

Občina Hrastnik

Celoten program si lahko ogledate na spletnem naslovu: www.zelodki.si ali na naši strani: www.facebook.com/zelodki